

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

People Opinions Towards Vegetation Groups in Dhammakaya Temple, Amphoe Khlong Luang, Changwat Pathum Thani

นามผู้วิจัย **นางสาวพรวิді พืชเพ็ญ**

ได้พิจารณาเห็นชอบ

ประธาน

(อาจารย์นิคม แหลมศักดิ์, Ph.D.

กิจกรรมการ

(รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม, Ph.D.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เรืออากาศเอก ปราโมทย์ ลำไย, บช.ม.)

ประธานสาขาวิชา

(รองศาสตราจารย์สันต์ เกตุปราณีต, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อากงหาญ, M.A.)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วัน 13 เดือน เมษายน พ.ศ 2549

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

People Opinions Towards Vegetation Groups in Dhammakaya Temple,
Amphoe Khlong Luang, Changwat Pathum Thani

โดย

นางสาวพรดี พิษเพ็ญ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้)
พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-1362-8

พรวิ พิษเพ็ญ 2549: ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร
ทรัพยากรป่าไม้) สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ โครงการสหวิทยาการระดับ
บัณฑิตศึกษา ประชานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์นิคม แหลมลัก, Ph.D. 120 หน้า
ISBN 974-16-1362-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ความ
คิดเห็นและปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความคิดเห็นของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมที่วัด
พระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล
ประชาชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรมที่วัดในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัย จำนวน 239 คน ทำการ
วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติโคสแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติด้วยโปรแกรม
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่ทำการศึกษามีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 38.37 ปี
มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน
มีรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อเดือน 12,918.83 บาท มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล
ระยะเวลาการมาปฏิบัติธรรมเฉลี่ย 7.55 ปี ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้
ทั้ง 3 กลุ่ม คือ 1.) กลุ่มไม้ดอกและไม้ผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความคิดเห็น
เท่ากับ 3.73 2.) กลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความคิดเห็น
เท่ากับ 3.30 3.) กลุ่มพันธุ์ไม้มงคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าความคิดเห็น เท่ากับ
3.74 ซึ่งหมายความว่า จากการศึกษามีความคิดเห็นให้ปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ทั้ง 3 กลุ่ม
ภายในบริเวณวัดพระธรรมกายอยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกัน ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ ภูมิถาเนาเดิม ระยะห่างระหว่างบ้านกับวัด ความเชื่อที่ว่าต้นไม้มี
รุกขเทวดาคู่มครองอยู่ ความเชื่อเรื่องต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ ความเชื่อเรื่อง
การฝังรูกัดต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน ความเชื่อเรื่องการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คน
ในบ้านมีอายุยืนนาน ความเชื่อว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดัง
ชื่อต้นไม้

พรวิ พิษเพ็ญ
ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

๘๙ / ๘ / ๔๙

Ponvadee Pechphen 2006: People Opinions Towards Vegetation Groups in Dhammakaya Temple, Amphoe Khlong Luang, Changwat Pathum Thani. Master of Science (Forest Resource Administration), Major Field: Forest Resource Administration, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Mr.Nikhom Laemsak, Ph.D. 120 pages.
ISBN 974-16-1362-8

The objectives of the study were to determine basic information about socio-economic aspect, opinions and factors affecting people opinions on their practising in Buddhism activities at Dhammakaya Temple, Amphoe Khlong Luang, Changwat Pathum Thani. The data using for the study was collected by employing the designed questionnaire interviewed 239 persons who came to practice their Buddhism activities at the temple during the studied period. The Chi-square method was used for the data analysis at statistical significance by using statistical software package.

Results of the study indicated that most of the respondents were female, their average age was 38.37 years, graduated bachelor degree, being private company staffs, their average net monthly income was 12,918.83 THB, their residents located in Bangkok and metropolitan, their average duration of Buddhism activity practice was 7.55 years. People opinions on the 3 groups of tree species were at moderate level for all groups namely flowering and fruit tree group, Buddhism historical tree group and prosperous tree group and with the average scores of 3.73 , 3.30 and 3.74, respectively. This indicated that people opinions on the 3 tree groups were at the moderate level and with average scores which were almost equivalent to each other. In addition, factors relating to people opinions on the tree groups were gender, educational level, knowledge and comprehension about forest resource, former domicile and distance between homestead and the temple, believed that tree is protected by god, believed that tree is as the magic thing as mentioned in Buddhism history, believed that the bury placenta will cause the children having a long life, believed that the tree conservation in the living square will cause the lodger having a long life and believed that growing the tree with the auspicious name in the living square cause the life being as the name of planting tree.

Pechphen P.
Student's signature

N. Laemsak
Thesis Advisor's signature

29 / 2 / 49

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณา และได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ณ โอกาสนี้ ใคร่ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นิคม แหยมสัก ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก และ รองศาสตราจารย์ เรือเอก ปราโมทย์ ลำไย กรรมการที่ปรึกษาวิชาการ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา เพื่อนๆ และน้องๆ ที่คอยช่วยเหลือและให้ กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์แก่ผู้สนใจ ศึกษาต่อไป

พรวดี พิษเพ็ญ

มีนาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
การตรวจเอกสาร	5
แนวความคิดเกี่ยวกับประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรม	5
แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	8
ประเภทของต้นไม้ในพุทธประวัติและต้นไม้มงคล	11
พื้นที่ที่ทำการวิจัย	31
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
กรอบแนวคิดในการวิจัย	36
สมมติฐานการวิจัย	37
อุปกรณ์และวิธีการ	38
อุปกรณ์	38
วิธีการ	38
ผลและวิจารณ์	41
ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลส่วนตัว ของผู้ปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย	
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	41
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย	45
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	46
สรุปและข้อเสนอแนะ	104
สรุป	104
ข้อเสนอแนะ	105
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	112
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	120

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปด้านสังคมของประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย	43
2	ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	47
3	การจัดระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	48
4	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของผู้ปฏิบัติธรรม	48
5	ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้	51
6	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของประชาชนกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลในวัดพระธรรมกาย	54
7	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของประชาชนกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	55
8	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของประชาชนกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มต้นไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย	56
9	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของประชาชนกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลในวัดพระธรรมกาย	57
10	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของประชาชนกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	58
11	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของประชาชนกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย	59
12	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของประชาชน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย	60
13	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของประชาชนกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ ในวัดพระธรรมกาย	62
14	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของประชาชนกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย	63
15	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	66
17	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย	67
18	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและ ไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย	68
19	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ ในวัดพระธรรมกาย	69
20	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย	70
21	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามพุทธประวัติของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอก และ ไม้ผล	72
22	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามพุทธประวัติของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	73
23	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามพุทธประวัติของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย	74
24	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษา ต้นไม้ให้คงอยู่ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอก และ ไม้ผลในวัดพระธรรมกาย	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	76
26	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย	77
27	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนานของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย	79
28	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนานของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	80
29	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อว่าการฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนานกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย	81
30	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลในวัดพระธรรมกาย	82
31	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	83
32	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย	84
33	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลในวัดพระธรรมกาย	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
34	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคล ในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้กับความคิดเห็น ต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	87
35	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคล ในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้กับความคิดเห็น ต่อกลุ่มไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย	88
36	ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย	90
37	ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	91
38	ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็น ต่อกลุ่มไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย	92
39	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กับวัดกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลในวัดพระธรรมกาย	93
40	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กับวัดกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	95
41	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กับวัดกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย	96
42	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอก และไม้ผลในวัดพระธรรมกาย	97
43	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
44	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย	100
45	สรุปผลการทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย	101

ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย

อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

People Opinions Towards Vegetation Groups in Dhammakaya Temple,

Amphoe Khlong Luang, Changwat Pathum Thani

คำนำ

ป่าไม้เป็นทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์ประเภทต่างๆ อีกทั้งยังมีคุณค่าเป็นอย่างมากในการเป็นปัจจัยพื้นฐานต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่ในปัจจุบันนี้พื้นที่ป่าไม้ได้ถูกทำลายลงไปอย่างมากและกำลังเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องสภาพแวดล้อมภูมิอากาศและฤดูกาลอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชาชนที่มีอย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้อัตราความต้องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ ทั้งในทางตรงและทางอ้อมที่เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย และมากกว่าอัตราการเจริญเติบโตของป่าไม้ที่จะมาทดแทนเป็นอย่างมาก ทำให้พื้นที่ที่เป็นป่าไม้ของประเทศไทยมีสัดส่วนที่ลดลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ภาครัฐเองได้ตระหนักถึงปัญหาที่สำคัญดังกล่าวนี้ และได้พยายามที่จะหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นต่าง ๆ อย่างเช่น การออกกฎหมายห้ามตัดไม้ทำลายป่าหรือการเร่งปลูกป่าไม้ใหม่ขึ้นมาทดแทนในพื้นที่ที่ถูกทำลายไป แต่ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดของภาครัฐเองในเรื่องของกำลังคนและงบประมาณ จึงทำให้การปลูกป่าขึ้นมาใหม่ทำได้อย่างไม่เต็มที่ดังนั้นภาครัฐจึงมีการณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชน หน่วยงานเอกชน และองค์กรต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากหน่วยงานของภาครัฐ ได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้เช่นกัน และสนับสนุนให้ประชาชน หน่วยงานเอกชน และองค์กรต่าง ๆ เหล่านี้ ได้มีส่วนร่วมในการดูแลและปลูกรักษาป่าไม้ เช่นกัน ซึ่งได้มีองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ได้มาเข้าร่วมกิจกรรมนี้มากขึ้นและนอกเหนือจากองค์กรเอกชนต่าง ๆ แล้วนั้น “วัด” ยังเป็นอีกองค์กรสำคัญอีกองค์กรหนึ่งที่มีส่วนสนับสนุน ในการอนุรักษ์และปลูกป่า ซึ่งเป็นการอนุรักษ์พันธุ์ไม้นอกถิ่นที่อยู่อาศัยได้อีกทางหนึ่ง โดยอาจเป็นพันธุ์ไม้ที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ในถิ่นกำเนิด นำมาปลูกไว้ภายในเขตพื้นที่วัด เพื่อเป็นการช่วยในการอนุรักษ์ได้อีกทางหนึ่งด้วย

วัดพระธรรมกาย เป็นวัดที่ตั้งใกล้เขตกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7 ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นวัดสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีพื้นที่ที่กว้างใหญ่ประมาณ 196 ไร่ เป็นวัดที่มีผู้คนรู้จักและให้การเคารพนับถือ และมีประชาชนเข้ามาปฏิบัติธรรมในวัดเป็นจำนวนมาก บริเวณพื้นที่ในวัดเองเป็นที่ราบล้อมรอบด้วยสวนป่าและต้นไม้ใหญ่มากมาย และวัดพระธรรมกายเป็นอีกวัดหนึ่งที่มักจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมในวัดได้มีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ภายในวัดเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เกิดความร่มรื่นในวัด อีกทั้งยังรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนที่เข้ามาปฏิบัติธรรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการดำรงอยู่ไว้ซึ่งพันธุ์ไม้ ทั้งนี้พันธุ์ไม้ที่ปลูกอยู่ในเขตพื้นที่วัดพระธรรมกายนั้น มีอยู่หลายพันธุ์ซึ่งบางพันธุ์เป็นชนิดไม้ที่หายากยิ่ง ดังนั้นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงความเกี่ยวพันระหว่างประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมกับการอนุรักษ์ป่าไม้ และการเลือกกลุ่มพันธุ์ไม้ในการเพาะปลูกภายในเขตพื้นที่วัด จึงอาจสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ของวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อแนวทางการอนุรักษ์ป่าไม้ของประเทศไทยได้ด้วยเช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมในวัดพระธรรมกาย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มาปฏิบัติธรรม ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ที่ใช้ในการอนุรักษ์ในพื้นที่วัดพระธรรมกาย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นการศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนในการเลือกกลุ่มพันธุ์ไม้ และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกลึกซึ้งต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ทั้ง 3 กลุ่ม คือ ไม้ดอกและไม้ผล ไม้ในพุทธประวัติ ไม้มงคล

ประชาชน หมายถึง ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมในวัดพระธรรมกาย

กลุ่มพันธุ์ไม้ หมายถึง ไม้ดอกและไม้ผล, ต้นไม้ในพุทธประวัติ และต้นไม้มงคล

อายุ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน

เพศ หมายถึง สิ่งที่ใช้ระบุบ่งบอกถึงความแตกต่างทางด้านร่างกายและจิตใจของมนุษย์แต่ละบุคคล ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น เพศชาย และเพศหญิง

ระดับการศึกษา หมายถึง ความรู้ที่ได้รับตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นระดับสูงสุดที่ได้รับจากสถาบันการศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง

การอนุรักษ์ หมายถึง การปลูก การฟื้นฟู การป้องกัน การบำรุงรักษาต้นไม้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การที่ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด หมายถึง จำนวนครั้งที่ผู้ปฏิบัติธรรมมาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกายภายในระยะเวลา 1 เดือน

ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ หมายถึง การปลูกต้นไม้ทำให้สุขภาพดีและมีชีวิตที่ยืนยาว
เช่น ไม้มงคลต่าง ๆ ต้นไม้ในวรรณคดี

ภูมิสำเนาเดิม หมายถึง เขตท้องถิ่นที่ถือกำเนิดหรือเจริญเติบโตขึ้นมาของบุคคลใด
บุคคลหนึ่ง

ความชอบเกี่ยวกับต้นไม้ หมายถึง ความชื่นชอบในการปลูกต้นไม้แต่ละประเภท เช่น
ปลูกเพื่อร่มเงา ปลูกเพื่อความรื่นรมย์ ปลูกเพื่อความสวยงาม

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรม
2. ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. ประเภทของต้นไม้ในพุทธประวัติและต้นไม้มงคล
4. พื้นที่ที่ทำการวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรม

กรมการศาสนา (2548) กล่าวถึง หน้าที่ของชาวพุทธว่า มีหลักการปฏิบัติที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตนกับพระพุทธศาสนา ดังนี้

1. เกื้อกูลพระ โดยปฏิบัติต่อพระสงฆ์เสมือนเป็นทิศเบื้องบน ดังนี้
 - 1.1 จะทำสิ่งใดก็ทำด้วยเมตตา
 - 1.2 จะพูดสิ่งใดก็พูดด้วยเมตตา
 - 1.3 จะคิดสิ่งใดก็คิดด้วยเมตตา
 - 1.4 ต้อนรับด้วยความเต็มใจ
 - 1.5 อุปถัมภ์ด้วยปัจจัย 4

2. กระทำบุญ คือ ทำความดีด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เรียกว่า บุญกิริยาวัตถุ (เรื่องที่ดีว่าเป็นการทำบุญ) 3 อย่าง คือ

2.1 ทานมัย ทำบุญด้วยการให้ปันทรัพย์สิ่งของ

2.2 ศีลมัย ทำบุญด้วยการรักษาศีล หรือประพฤติปฏิบัติชอบ

2.3 ภาวนามัย ทำบุญด้วยการเจริญภาวนา คือ ฝึกอบรมจิตใจ และควรเจาะจงทำบุญบางอย่างที่เป็นส่วนรายละเอียดเพิ่มขึ้นอีก 7 ข้อ รวมเป็น 10 อย่าง คือ

2.4 อปจายนมัย ทำบุญด้วยการประพาสสุภาพอ่อนน้อม

2.5 ไวยาวัจจมัย ทำบุญด้วยการช่วยขนขวายรับใช้ ให้บริการ บำเพ็ญประโยชน์

2.6 ปัตติทานมัย ทำบุญด้วยการหื้อมีส่วนร่วมในการทำความดี

2.7 ปัตตานุโมทนามัย ทำบุญด้วยการพลอยยินดี ในการทำความดีของผู้อื่น

2.8 ฐัมมัสสวนมัย ทำบุญด้วยฟังธรรม ศึกษาหาความรู้ที่ปราศจากโทษ

2.9 ฐัมมเทศนามัย ทำบุญด้วยการสั่งสอนธรรมให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์

2.10 ทิฏฐุชุกัมมัย ทำบุญด้วยการทำความเห็นให้ถูกต้อง

3. คู่้นพระศาสนา ถ้าจะปฏิบัติให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น ถึงขั้นเป็นอุบาสก อุบาสิกา คือ ผู้ใกล้ชิดพระศาสนาอย่างแท้จริง ควรตั้งอยู่ในธรรมที่เป็นไปเพื่อความเจริญของอุบาสก เรียกว่า อุบาสกธรรม 7 ประการ คือ

3.1 ไม่ขาดการเยี่ยมเยือนพบปะพระภิกษุ

3.2 ไม่ละเลยการฟังธรรม

3.3 ศึกษาในอริยสัจ คือ ฝึกอบรมตนให้ก้าวหน้าในการปฏิบัติรักษาศีลขั้นสูงขึ้น

3.4 พรั่งพร้อมด้วยความเลื่อมใส ในพระภิกษุทั้งหลาย ทั้งที่เป็นเถระ นวกะ และ
ปุนกลาง

3.5 ฟังธรรมโดยมิใช่จะตั้งใจคอยจ้องจับผิดหาช่องที่จะติเตียน

3.6 ไม่แสวงหาทักษิณภายนอกหลักคำสอนนี้ คือ ไม่แสวงหาเขตบุญนอก
หลักพระพุทธศาสนา

3.7 กระทำความสนับสนุนในพระศาสนานี้เป็นที่ตั้ง คือ เอาใจใส่ทำนุบำรุงและ
ช่วยกิจการพระพุทธศาสนา

4. เป็นอุบาสกอุบาสิกาชั้นนำ อุบาสก อุบาสิกาที่ดี มีคุณสมบัติที่เรียกว่า อุบาสกธรรม
5 ประการ คือ

4.1 มีศรัทธา เชื่อมีเหตุผล มั่นในคุณพระรัตนตรัย

4.2 มีศีล อย่างน้อยดำรงตนได้ในศีล 5

4.3 ไม่ถือมงคลดั้นข่าว เชื่อกรรม ไม่เชื่อมงคล มุ่งหวังผลจากการกระทำ มิใช่
จากโชคลาง หรือสิ่งที่ดั้นกันไปว่า ขลังศักดิ์สิทธิ์

4.4 ไม่แสวงหาทักษิณภายนอกหลักคำสอนนี้

4.5 เอาใจใส่ทำนุบำรุงและช่วยกิจการพระพุทธศาสนา

5. หมั่นสำรวจความก้าวหน้า กล่าวคือ โดยสรุป ให้ถือธรรมที่เรียกว่า อารยวัติ 5 ประการ เป็นหลักวัดความเจริญในพระศาสนา

5.1 ศรัทธา เชื่อถูกหลักพระศาสนา ไม่มกมายไขว้เขว

5.2 ศีล ประพฤติและเลี้ยงชีพสุจริต เป็นแบบอย่างได้

5.3 สุตะ รู้เข้าใจหลักพระศาสนาพอแก่การปฏิบัติและแนะนำผู้อื่น

5.4 จาคะ เผื่อแผ่เสียสละ พร้อมที่จะช่วยเหลือผู้ซึ่งพึงช่วย

5.5 ปัญญา รู้เท่าทันโลกและชีวิต ทำจิตใจให้เป็นอิสระ

ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของคำว่า “ความคิดเห็น” (opinions)

ได้มีผู้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้หลายท่านดังต่อไปนี้

นพมาศ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นถูกจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริง พูดตามสังคม หรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนออกไปแล้วทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ ที่นิยมกันมากคือ การสำรวจประชามติ (polling) เพื่อหยั่งรู้ล่วงหน้า

ศักดิ์ไทย (2542) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งขององค์ความคิด ซึ่งบุคคลมีต่อสภาพแวดล้อมตนและพฤติกรรมของตนเอง อาจจะมีเพียงส่วนเดียวหรือหลายส่วน ถ้าหลายส่วนก็จะเกี่ยวข้องกันใน 3 ลักษณะ คือ สอดคล้องกัน ขัดกัน ไม่สัมพันธ์กัน

สุชา (2542) กล่าวว่า ความคิดเห็น (opinions) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเช่นเดียวกับทัศนคติ คนเราจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป และความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

จากนิยามความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า “ความคิดเห็น” เป็นการแสดงออกทางด้านอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องของจิตใจและเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง ความเชื่อ ความคิดของแต่ละบุคคลจะแสดงความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูด การปฏิบัติ การเขียน ความคิดเห็นคล้ายกับทัศนคติ แต่เป็นความรู้สึกที่ผิวเผินหรือหยาบกว่าทัศนคติ

ความสำคัญของความคิดเห็น

การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

อนา (2542) สรุปถึงปัจจัย ที่มีอิทธิพลทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ดังนี้

1. การศึกษา ระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลมากต่อการแสดงความคิดเห็นของบุคคล เพราะเป็นการวัดความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานให้กับบุคคล

สื่อ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีการติดตามข่าวสารจะเกิดความคิดในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ดีเกิดขึ้น ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันทั้งทางด้านบวกและด้านลบ

2. กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง กลุ่มและสังคมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะว่าเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันกับกลุ่มหรือสังคมนั้น ๆ ซึ่งบุคคลได้เรียนรู้และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นโดยการผลักดันของกลุ่มหรือสังคม

วิธีวัดความคิดเห็น

การวัดความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปจะต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาในระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมาก จะใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ที่ตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถาม การที่จะทราบความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จะต้องเครื่องมือวัดที่เชื่อถือได้ มีผู้เสนอการวัดความคิดเห็นไว้ดังนี้

รวิวรรณ (2538) สรุปไว้ว่า การวัดความคิดเห็น สามารถทำได้โดยการสร้างแบบวัด ซึ่งมีหลายวิธี แต่ที่นิยมใช้กันทั่วไปมี 2 วิธี คือ

1. ใช้วิธีของ Likert ในการสร้างแบบวัดวิธีนี้ เป็นการเขียนข้อความในเชิงของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยให้ครอบคลุมสิ่งที่จะวัด ตัดสินใจว่าจะใช้มาตราวัด (scale) เท่าใด เช่น ใช้มาตราวัด 3 ระดับ คือ มากที่สุด ปานกลาง น้อยที่สุด หรือ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
2. ใช้วิธีของ Osgood เป็นการวัดโดยเขียนคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามหลาย ๆ คู่ เพื่อให้เหมาะสมกับเป้าหมายที่จะวัด และครอบคลุมสิ่งที่จะวัดทุก ๆ ด้าน ควรเลือกหาคำคุณศัพท์ให้ครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านศักยภาพ ด้านกิจกรรม และนำคำคุณศัพท์แต่ละคู่มาสร้างมาตราวัด โดยอาจแบ่งเป็นมาตราวัด 3, 5, 6 หรือ 7 ตามลำดับ

จากแนวความคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แต่ละบุคคลได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันและเป็นไปในทำนองเดียวกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลมีความแตกต่างกันออกไป เพราะว่าแต่ละบุคคลได้รับปัจจัยมาในลักษณะที่ต่างกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นคุณสมบัติประจำตัวของบุคคล เช่น ความเชื่อ ความสามารถ สติปัญญา ความรู้หรือการศึกษา เป็นต้น

ประเภทของต้นไม้ในพุทธประวัติและต้นไม้มงคล

กรมป่าไม้ (2548) กล่าวว่า การปลูกต้นไม้ภายในวัดอาจปลูกตามความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ในพุทธประวัติ เช่น ต้นโพธิ์ มะขามป้อม ต้นสาละ สีเสียด กุ่มบก ประคูลาย ประคูแขก ต้นโพธิ์นิโครธ ต้นมะม่วง ส้ม หว่า ต้นเกด ตะเคียนทอง ฝ้าย ต้นจิก สะเดาอินเดีย ไม้

1. ต้นโพธิ์ (*Ficus religiosa* L.)

ต้นโพธิ์ หรือที่ชาวลังกาเรียกว่า Bohd tree และที่ชาวอินเดียเรียกว่า Pipal นี้ นับได้ว่าเป็นต้นไม้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งใน พระพุทธประวัติอีกชนิดหนึ่ง เพราะเจ้าชายสิทธัตถะกุมาร ในระหว่างบำเพ็ญพรต เพื่อหาธรรมนั้นได้ทรงเลือกนั่งประทับที่โคนต้นโพธิ์จนกระทั่งพระองค์ได้ตรัสรู้ พระสัมมาสัมโพธิญาณ คือ อริยสัจ 4 อันประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เมื่อวันเพ็ญเดือน 6 แม้พระองค์จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้วก็ยังต้องทรงใช้พลังจิต รบกับพวคมาร (การเอาชนะกิเลสฝ่ายต่ำ) ก็โดยประทับอยู่ใต้โคนต้นโพธิ์อีกเช่นกัน เพราะโพธิ์มีร่มเงาเหมาะแก่การพักผ่อนและบำเพ็ญพรตเป็นอย่างยิ่ง และกล่าวกันว่าต้นโพธิ์ที่พระพุทธองค์ประทับเพื่อรวบรวม พระฤทธิ์ให้บรรลุถึงธรรมนั้นได้ถูกประชาชนผู้นับถือศาสนาอื่น โคนทำลายไปแล้วแต่ด้วยบุญญาภิหาร เมื่อได้นำนมโคไปรดที่ราก จึงมีแขนงแตกขึ้นมาและมีชีวิตอยู่มาอีกนานก็ตายไปอีกแล้วกลับแตกหน่อขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่ง ต้นที่เหลืออยู่ในปัจจุบันนับว่าเป็นช่วงที่สามแล้ว

ต้นโพธิ์เป็นพันธุ์ไม้พวกเดียวกันกับไทร มะเดื่อ และกร่าง คือ อยู่ในสกุล (Genus) มะเดื่อ (*Ficus*) และวงศ์ (Family) ไม้ไทร (Moraceae) พันธุ์ไม้วัดนี้แทบทั้งหมดจะมียางขาว โพธิ์เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ผลัดใบ แต่จะผลัดใบใหม่แทนในเวลาค่อนข้างเร็ว ลำต้นเป็นพูพอนเป็นส่วนใหญ่มีกิ่งก้านสาขาออกไปโดยรอบ ปลายกิ่งลู่ลงทำให้เรือนยอดเป็นพุ่มกลม แผ่กว้าง กิ่งอ่อนเกลี้ยงและมักเป็นคราบสีขาว ปลายสุดจะมีหูใบเป็นปลอกแหลม ๆ หุ้ม เมื่อหูใบหลุดไปแล้วจะทิ้งรอยแผลใบเป็นขี้้น ๆ ไว้ที่กิ่งเห็นได้ชัด บางทีตามกิ่ง อาจจะมีรากอากาศให้เห็นบ้าง ใบอ่อนสีเขียวอ่อน แต่พอแก่จัดก่อนร่วงจะออกสีเหลืองทอง ผิวใบเกลี้ยงและเป็นมันทางด้านบน เนื้อใบค่อนข้างหนาคล้ายแผ่นหนังใบจะห้อยลงเวลาลมพัดจะแกว่งไกวไปมา ทำให้เกิดเสียงกริกกริดกับลมนำ ฟัง ใบค่อนข้างป้อมหรือรูปไข่กว้าง ๆ โคนใบป้านหรือหยิกเว้าเข้าเล็กน้อย ปลายใบหักคอดเป็นติ่งหรือหางยาวเรียว (7 – 15 ซม.) ดอกออกบนฐานดอกที่โค้งกลม แล้วเจริญเป็นผลต่อไป ผลกลมติดอยู่ตอนปลาย ๆ กิ่งเล็ก พอแก่ออกสีแดงคล้ำ ๆ เป็นอาหารของพวกนกได้เป็นอย่างดี

ต้นโพธิ์เป็นพืชดั้งเดิมของอินเดีย ได้มีการนำไปปลูกทั่วๆ ไป ทั้งในประเทศลังกาและเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะเป็นต้นไม้ที่ชาวพุทธและฮินดูให้ความนับถือ การแพร่พันธุ์ส่วนใหญ่ใช้เมล็ด และสัตว์พวกนกสามารถช่วยแพร่พันธุ์ได้อย่างดี นอกจากเมล็ดก็ใช้กิ่งชำ หรือกระโดงจากรากก็ใช้ได้เช่นกัน ขึ้นได้ดีตามพื้นที่ธรรมดาทั่วๆ ไป ที่น้ำไม่ขังแฉะ แต่ต้องการความชุ่มชื้นพอควร ในประเทศไทยก็เรียกต้นโพธิ์ในชื่อต่างๆ กัน เช่น ต้นปฐุ ต้นโพธิ์ ต้นศรีมหาโพธิ์ และสลี เป็นต้น และต้นโพธิ์ชนิดนี้ใกล้เคียงกันกับโพธิ์จีนก หรือโพธิ์ประสาธ ที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Ficus rumphii* Blume. แต่พอสังเกตได้ตรงที่ปลายใบและก้านใบของโพธิ์จีนกนั้นสั้น (ประมาณไม่เกิน 7 ซม.) และผลแก่จะออกสีดำ

ต้นโพธิ์นับว่าเป็นพืชที่มีอายุยืนมากชนิดหนึ่ง แต่เนื่องจากมีกิ่งก้านแยกสาขาออกจากลำต้นมาก จึงทำให้เกิดเชื้อราที่อาศัยความชุ่มชื้น จากน้ำฝนที่ขังอยู่ตามง่ามกิ่ง แผ่ขยายเข้าทำลายเนื้อไม้ จนเราจะเห็นได้ว่าต้นโพธิ์ใหญ่ๆ มักเป็นโพรงถ้ำเป็นอย่างรุนแรงอาจทำให้ต้นโพธิ์ตายได้เหมือนกัน แต่โดยนิสัยการอยู่รอดของสิ่งมีชีวิต ก็ได้ช่วยสร้างให้โพธิ์มีผลมาก และมีรสชาดที่นุกชอบกิน เมื่อนกไปเกาะและถ่ายมูลที่ไหน เมล็ดก็จะงอกเป็นต้นเจริญงอกงามได้ทันที และบางทีก็จะแทงกระโดงจากรากที่ยังสดอยู่ ดังเช่นที่กล่าวอ้างจากต้นโพธิ์ที่พระพุทธเจ้าได้ประทับอยู่นั้นได้เช่นกัน ในบ้านเรานิยมปลูกโพธิ์ไว้ตามวัดวาอาราม และมีมากที่เดียวที่นำต้นอ่อนมาจากอินเดียและลังกา ตามวาระและโอกาสต่างๆ กันมาปลูกไว้เป็นที่ระลึกไว้ตามวัดและสถานที่สำคัญๆ ทั่วประเทศ

2. มะขามป้อม (*Phyllanthus emblica* L.)

มะขามป้อม หรือที่ชาวฮินดูเรียกว่า “อะมะลา” หรือ อะมะลิกา” นี้ ตามพระพุทธประวัติก็กล่าวไว้เช่นเดียวกับมะม่วง คือ ในคราวที่พระองค์เสด็จไปเก็บมะม่วงนั้น ก็ได้ทรงเก็บมะขามป้อมมาด้วย

มะขามป้อม เป็นพันธุ์ไม้อยู่ในกลุ่มพวกมะยม และผักหวาน คือ สกุล (Genus) *Phyllanthus* และอยู่ในวงศ์ (Family) เดียวกับไม้ยางพารา คือ วงศ์ Euphorbiaceae เป็นไม้ต้นขนาดเล็กหรือขนาดกลาง ผลัดใบ แต่จะผลิใบใหม่ไว เปลือกสีเขียวอ่อนปนเทา กิ่งจะห้อยย้อยลง เรือนพุ่มรูปร่มกางใบเป็นช่อ เป็นฝอยคล้ายขนนกออกสีเขียวอ่อนๆ ช่อใบแต่ละช่อยาว 7 — 10 ซม.

ดอกเล็กสีเขียวอ่อนปนเหลือง ออกดอกอยู่ตามกิ่งเล็ก ๆ ดอกเพศผู้และเมียอยู่ต่างดอกกัน แต่อยู่ในกิ่งเดียวกัน ผลกลมมีรอยเป็นแนวตามผิวผลตามยาว 6 แนว ผลแก่สีเหลืองอ่อนใส ๆ โดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.5 – 2 ซม. รับประทานได้ รสเปรี้ยว ๆ ฝาด ๆ แก้กะหายน้ำได้ดี และใช้เป็นยาสมุนไพร

มะขามป้อมเป็นพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ตามป่าเบญจพรรณแล้งทั่วไปในย่านเอเชียเขตร้อน การแพร่พันธุ์ใช้เมล็ด พวกสัตว์ต่าง ๆ เช่น เก้ง กวาง ขอบกิน และเป็นตัวช่วยในการแพร่พันธุ์ได้อย่างดี ประชาชนนิยมปลูกเป็นไม้ประดับ และใช้ผลรับประทาน ชอบดินที่ระบายน้ำดี เช่น ดินปนทราย และดินลูกรัง ในประเทศไทยมะขามป้อมมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น ก้นโศก ทำทวด มั่งคั่ง และสันยาสำ เป็นต้น มะขามป้อมที่นำมาปลูก พวกเปลี้ยบางชนิด เช่น เปลี้ยแบ่ง ชอบมาเกาะคู่น้ำเลี้ยงกินมาก ถ้าปล่อยไว้เรื่อย ๆ มักจะทำให้ต้นตายได้

มะขามป้อมนอกจากจะใช้ผลรับประทานเพื่อแก้กระหายน้ำแล้ว ผลยังเป็นยาระบาย ถ่ายพยาธิเส้นด้ายได้ดีมาก โดยต้องรับประทานในปริมาณที่มากพอสมควร

3. ต้นสาละ (*Shorea robusta* Roxb.)

สาละ ชาวอินเดียเรียกว่า ซาล (Sal) เป็นไม้ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธองค์ตั้งแต่ประสูติจนถึงปรินิพพาน โดยที่พุทธมารดาคือพระนางสิริมหามายา เมื่อใกล้กำหนดจะให้พระสูติการก็เสด็จจากกรุงกบิลพัสดุ์ไป ยังกรุงเวททนคร อันเป็นเมืองต้นตระกูลของพระนาง ตามธรรมเนียมพราหมณ์ (ที่การคลอดบุตรฝ่ายหญิงจะต้องกลับไปคลอดที่บ้าน พ่อ-แม่ ของฝ่ายหญิง) ในระหว่างทางพระนางได้ทรงหยุดพักบริเวณป่าแห่งหนึ่ง ได้ร่มต้นสาละ เขตตำบลลุมพินีสถาน คงจะเป็นด้วยทรงถูกกระแทกกระเทือนจากการเดินทางไกล หรือจะเป็นด้วยอำนาจบุญญาธิการของพระราชโอรส (คือพระพุทธเจ้าในเวลาต่อมา) พระนางทรงเจ็บพระครรภ์ ผู้ตามเสด็จก็คงจัดเตรียมกันเป็น ฉากห้อง เพื่อใช้เป็นสถานที่พระสูติการภายใต้ร่มของต้นสาละนั้น สำหรับในช่วงสุดท้ายที่ต้นสาละเข้าไปเกี่ยวข้องกับพระพุทธประวัติ นั้น ก็โดยที่พระพุทธองค์ได้เสด็จ ไปยังยังเมืองกุสินาราของมัลละกษัตริย์ ได้ประทับในบริเวณศาลาโณทยาน ภายใต้ร่มต้นสาละคู่หนึ่ง ทรงเหน็ดเหนื่อยพระวรกายมาก จึงรับสั่งให้พระอานนท์ ซึ่งเป็นองค์อุปฐากปูลาดที่บรรทม เอนพระวรกายลงโดยหันพระเศียรไปทางทิศเหนือ แล้วเสด็จดับขันธปรินิพพานภายใต้ต้นสาละนั่นเอง

ที่กล่าวมาแล้วเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธองค์ แต่ “สาละ” โดยตัวเอง แล้วเป็นต้นไม้ขนาดกลางถึงใหญ่ไม่ผลัดใบอยู่ในสกุล (Genus) ไม้สาละ (Shorea) วงศ์ (Family) ไม้ยาง (Dipterocarpaceae) ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีเทา แตกเป็นร่องเป็นสะเก็ดทั่วไป เรือนยอดเป็นพุ่มทึบรูปเจดีย์หรือรูปไข่ เรือนพุ่มประมาณ 2/3 ของความสูงของต้น ปลายกิ่ง ห้อยลู่ลง ใบดกหนา กิ่งอ่อนเกลี้ยง ไม่มีขน ใบรูปไข่กว้าง โคนใบหยักเว้าเข้า ปลายใบหยัก เป็นติ่งแหลมสั้น ๆ ผิวใบเป็นมันเกลี้ยง พื้นใบมักเป็นคลื่น รูปทรงทั่ว ๆ ไป คล้ายใบรังของไทย ดอกสีเหลืองอ่อน ออกรวมกันเป็นช่อสั้น ๆ ตามปลายกิ่งและง่ามใบ กลีบดอกและกลีบรองกลีบ ดอกมีอย่างละ 5 กลีบ ผลแข็ง มีปีก 5 ปีก ในจำนวนนี้จะยาว 3 ปีก และสั้น 2 ปีก แต่ละปีก มีเส้นตามยาวปีก 10 – 15 เส้น สาละเป็นไม้พื้นเดิมของอินเดีย มักขึ้นเป็นกลุ่ม ๆ ตามบริเวณ ที่ค่อนข้างจะชุ่มชื้น การขยายพันธุ์นิยมใช้เมล็ดเพาะ หรือจะใช้การตอนกิ่งหรือทาบกิ่งก็ได้ แต่วิธีหลังเปอร์เซ็นต์การติดน้อยมาก ในประเทศไทยได้มีการนำเอาต้นสาละหรือต้นซาลเข้ามา ปลูกหลายครั้ง เท่าที่ทราบก็มีหลวงบุเรศบำรุงการนำมาถวายสมเด็จพระมหาวิรวัธย์ วัด พระศรีมหาธาตุ บางเขน โดยทรงปลูกไว้ที่หน้าพระอุโบสถ 2 ต้น กับได้น้อมเกล้าถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2510 อีก 2 ต้น ในจำนวนนี้ได้ทรงปลูกไว้ใน พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน 1 ต้น กับทรงมอบให้วิทยาลัยการเผยแพร่งานพระพุทธศาสนา ที่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อีก 1 ต้น อาจารย์เย็น เอียดแก้ว และอาจารย์เฉลิม มหิทธิกุล ก็ได้นำต้นสาละมาปลูกไว้ในบริเวณ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ที่ค่าย พักนิสิตวนศาสตร์ สวนสักแม่หวด อำเภองาว จังหวัดลำปาง พระพุทธทาสภิกขุก็ได้ปลูกไว้ที่ สวนโมกข์ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนายสวัสดิ์ นิชรรัตน์ ผู้อำนวยการกองบำรุง ก็ได้นำปลูกไว้ในสวนพฤกษศาสตร์พุแค จังหวัดสระบุรี ซึ่งต่างก็มีความเจริญงอกงามดีและ คาดว่าคงจะให้ผล เพื่อขยายพันธุ์ไปตามสถานที่ต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นในเวลาอันควร

เดิมทีความเข้าใจเกี่ยวกับต้นสาละหรือต้นซาลของชาวไทย ยังคงค่อนข้างสับสนกันอยู่ เช่นเข้าใจว่าต้นสาละ เป็นต้นเดียวกันกับต้นรัง ที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Shorea siamensis* Miq. เพราะรูปร่างและขนาด ของใบคล้ายคลึงกันมาก ประกอบกับต่างก็ชอบขึ้นเป็นหมู่ด้วยเช่นกัน แต่จริงของไทยผิวใบไม่เป็นมัน พื้นผิวค่อนข้างเรียบ บางสายพันธุ์ยังมีขนตามผิวใบ กับพอใบแก่จัด ก่อนร่วงยังกลายเป็นสีแดงอิฐอีกด้วย บางทีก็เข้าใจว่าต้นลูกปิ่นใหญ่หรือเคนนอนบอลที่มีชื่อ ทางพฤกษศาสตร์ว่า *Couroupita guianensis* AubL. เพราะมีผู้นำต้นไม้นชนิดนี้มาจากประเทศ ลังกา และได้รับการบอกเล่าจากทางลังกาว่าเป็นต้นสาละ ผู้นำเข้ามาส่วนใหญ่จะปลูกไว้ตามวัด ต่าง ๆ เช่น วัดพระเชตุพนฯ วัดบวรนิเวศน์ฯ และที่สวนพฤกษศาสตร์พุแค จังหวัดสระบุรี เป็นต้น พันธุ์ไม้ดังกล่าวจะมีช่อดอกออกตามลำต้น ดอกโตขนาดถ้วยแกง และมีผลกลม โต ขนาดผล สัมโอย้อม ๆ

4. สีสียด (*Acacia catechu* Willd.)

สีสียด หรือที่ชาวฮินดูเรียก “แคร์” หรือที่ทางการค้าเรียกว่า Catechu tree นี้ ตามพระพุทธรูปประวัติกล่าวว่า เมื่อพระองค์สำเร็จพระสัมมาสัมโพธิญาณได้ 8 พรรษา ก็ได้เสด็จไปประทับภูสวกวัน คือ ป่าไม้สีสียด ใกล้สูงสูรคิริในภักคภูฏี

สีสียด เป็นพันธุ์ไม้พวกเดียวกับชะอม กระถินพิมาน และกระถินณรงค์ คือ สกุล (Genus) Cassia ในวงศ์พวงไม้แดง (Leguminosae - Mimosaceae) เป็นไม้ต้นขนาดกลาง ลำต้นเปลาตรงเปลือกสีเทาคล้ำ แตกเป็นสะเก็ดบางห้อยย้อยลง ตามกิ่งก้านมีหนามแหลมโค้ง ๆ เป็นคู่ ๆ อยู่ทั่วไป ซึ่งก่อความยากลำบาก แก่คนหรือสัตว์ที่จะผ่านเข้าไปได้ แต่ถ้าต้นสูงใหญ่แล้ว กิ่งจะไปอยู่บริเวณเรือนยอดหมดและโคนต้นมักเถียน เพราะหญ้าหรือวัชพืชต่าง ๆ ไม่ชอบขึ้น ได้โคนต้นสีสียด ใบเป็นช่อแบบสองชั้น มีก้านช่อร่วมก้านช่อร่วม ก้านหนึ่งจะมีช่อย่อย 10 – 20 คู่ ใบย่อยละเอียดเรียงกันอยู่แน่นประมาณก้านละ 30 – 50 คู่ ดอกออกเป็นช่อแบบ ก้านรูป ขาว 5 - 10 ซม. เต็มไปด้วยกระจุกดอกเล็ก ๆ สีเหลือง กลิ่นหอมอ่อน ๆ ฝัก แคบ บาง ออกสีน้ำตาลเมื่อแก่จัด และจะแตกออกเมื่อฝักแห้ง เป็นพันธุ์ไม้ที่ทนต่อความแห้งแล้งและ ทนไฟได้ดี ขึ้นทั่วไปจากอินเดียผ่านมาทางแถบตะวันออกของเอเชีย การขยายพันธุ์ใช้เมล็ด ขึ้นได้ดีในที่แห้งแล้ง และตามเขาหิน นอกจากใช้ไม้สำหรับสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ แล้ว ยังใช้แก่น ไปเคี้ยวเอายางไปใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้หลายอย่าง ใช้น้ำฝาดมาฟอกหนังได้อย่างดี ชื่อพื้น เมืองของไทยเรียกต่าง ๆ กัน เช่น สะเจ สีสียดแก่น สีสียดหนือ เป็นต้น นอกจากนี้ไทยเรายังเรียก ไม้อีกชนิดหนึ่งว่า สีสียด เช่นกัน แต่เรียกชื่อเต็ม ๆ ว่า สีสียดเปลือก ซึ่งมีชื่อทางพฤกษศาสตร์ ว่า *Pentace burmanica* Kurz ชาวบ้านใช้เปลือกไม้ชนิดนี้มาเคี้ยวแทนหมากและไม้ชนิดนี้ก็มีทั่วไป ในภูมิภาคเอเชียเช่นกันแต่โดยสภาพแล้วต้นสีสียดเปลือกมีเรือนยอด ที่ไม่กว้างขวางและร่มรื่นพอที่จะใช้เป็นที่พักพิงได้ จึงน่าตัดปัญหานี้ออกไปได้

อาจจะมีผู้สงสัยว่าทำไมต้นสีสียดจึงเต็มไปด้วยหนามที่จะทำอันตรายต่อผู้ที่ผ่านเข้าไปแต่ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า ในป่าธรรมชาติของสีสียดนั้นจะขึ้นเป็นกลุ่ม และแต่ละต้นต่างก็ต้อง แก่งแย่งกัน จึงพยายามเจริญทางสูงแข่งกัน และกิ่งตามลำต้นจะหลุดไปโดยเร็ว คงเหลือแต่พุ่ม ยอดที่สูงขึ้นไปเท่านั้น ทำให้บริเวณข้างล่างเถียน ปราศจากกิ่งหนาม และปกติสีสียดมีใบเป็น ฝอยแน่น ย่อมบดบังแสงและรับเอาน้ำค้างไว้แทบหมด ไม่ค่อยเหลือลอดให้พืชอื่น ๆ ที่ขึ้นอยู่ที่ โคนต้น ทำให้พืชอื่น ๆ ค่อย ๆ หดหายไป โคนต้นสีสียดจึงมักโล่งเถียน ดังเช่นต้นสนทะเล หรือโคนต้นมะขามเช่นกัน จึงเป็นบริเวณที่น่าจะพำนักอาศัยได้อย่างดี

5. กุ่มบก (*Crateva adansonii* DC.ssp. *trifoliata* (Roxb.) Jacobs)

กุ่มบก หรือที่ชาวอินดูเรียกว่า “มารินา” นี้ ตามพระพุทธรประวัติกล่าวว่า พระพุทธเจ้า นำผ้าบังสกุลซึ่งห่อศพ นางมณฑาสิ ในอามกสูตราน (ป่าช้าผิฉิบ) ไปทรงซัก เมื่อซักเสร็จแล้วก็มาที่ผ้าบังสกุลดังกล่าว พุทธทศา ซึ่งถึงสถิตอยู่ ณ ต้นกุ่มบก ได้นำอมกถึงต้นกุ่มให้ต่ำลง เพื่อให้เป็นที่ตากจีวร

กุ่มบก เป็นพันธุ์ไม้สกุล (Genus) ไม้กุ่ม (*Crateva*) ในวงศ์ไม้แฉะ (*Capparidaecae*) เป็นไม้ต้นขนาดกลาง ผลัดใบ เปลือกสีเทา เรียบ มีรูระบายอากาศสีขาวทั่วไป กิ่งอ่อนเกลี้ยง เนื้อไม้สีขาวปนเหลือง เนื้อละเอียด ใบมี 3 แฉก ปลายแฉกทู่ ๆ หรือมน ก้านใบยาว 5 – 10 ซม. แต่ละแฉก รูปไข่แกมรูปหอก และพื้นใบจะย้อยยื่นมากไปแถบหนึ่ง จากเส้นกลางใบ ดอกสีขาวหรือขาวปนเหลือง เวลาริบานเต็มทีกว้างประมาณ 5 ซม. กลีบมี 4 กลีบ บอบบางและหลุดง่าย เกสรมีมากติดเป็นกระจุกอยู่ตรงกลาง ผล รูปไข่ แข็ง โดวัดผ่ากลางประมาณ 5 ซม. ใบอ่อน ใช้รับประทานได้ โดยนำมาดองแล้วใช้รับประทานแทนผัก

กุ่มบก เป็นไม้ดั้งเดิมของประเทศในย่านเอเชียและอาฟริกาทั่วไป ทั้งในเขตร้อนและอบอุ่น ชอบขึ้นใกล้ ๆ หรือชาย ห้วยหนอง คลองบึง แต่ชอบแสงมาก ปกติไม่ค่อยมีผู้นิยมปลูกกันมากนัก การขยายพันธุ์ใช้เมล็ดเพาะหรือใช้ไหล ที่แตกขึ้นจากรากของต้นใหญ่ก็ได้ ในประเทศไทยนอกจากกุ่มบกแล้วกุ่มที่พบกันบ่อย ๆ อีกชนิดหนึ่งคือ กุ่มน้ำ ซึ่งมีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Crateva religiosa* Forst.f. ซึ่งจะพบตามชายแม่น้ำลำคลองทั่วไป แตกต่างไปจากกุ่มบก ตรงที่ปลายใบของกุ่มน้ำนั้นเรียวยาวแหลม ใบสอบแคบ ๆ

ตามปกติกุ่มบกเป็นไม้เตี้ย ๆ กิ่งออกดำมากและกิ่งมักจะทอดคนอนขนานกับพื้นแบบราวตากผ้า จึงเหมาะแก่การที่จะแขวนของไว้ในระหว่างพักการเดินทางในป่าเป็นอย่างดี และเปลือกก็เรียบค่อนข้างออกสีขาว ดูสะอาดตา กับเป็นพันธุ์ไม้ที่ชอบแสงแดดมาก ฉะนั้น บริเวณนั้นก็ควรจะเป็นที่โปร่ง มีแดดพอเพียงสำหรับช่วย ทำให้แห้งได้รวดเร็วอย่างดี

6. ประดู่ลาย ประดู่แขก (*Dalbergia sissoo* Roxb.)

ประดู่ลาย ประดู่แขก หรือชาวอินเดีย เรียก “ลิสโซ” และที่ชาวอินดูเรียกว่า “ลิสตู” นี้ตามพระพุทธประวัติกล่าวว่า เมื่อพระพุทธเจ้ากลับจากเทศนาโปรดพระเจ้าสุทโธทนะ พระราชบิดาแล้วก็เสด็จพาพระอานนท์ พระราหุล พร้อมทั้งพระสงฆ์บริวารสู่กรุงราชคฤห์ ประทับยังลิสปาวัน หรือป่าประดู่แขก หรือประดู่ลาย

ประดู่ลายหรือประดู่แขก เป็นพันธุ์ไม้อยู่ในกลุ่มพวงไม้พยุง ชิงชันของไทย คือสกุล (Genus) ชิงชัน (*Dalbergia*) อยู่ในวงศ์ (Family) ไม้ถั่ว (Leguminosae - Papilionoideae) เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ ผลัดใบลำต้นเปลาตรง เปลือกสีเทา แก่นสีน้ำตาล และมีริ้วสีดำแซม เรือนยอดเป็นพุ่มโปร่ง ใบออกเป็นช่อหนึ่ง ๆ มีใบย่อย 3 – 5 ใบ ใบย่อยรูปมน – ป้อม หรือมนแกมรูปไข่ ปลายใบแหลม ใบอ่อน มีขนนุ่ม แต่พอแก่ขนจะหลุดร่วงไป ดอกสีเหลืองอ่อน ๆ ปนขาวออกรวมกันเป็นช่อสั้น ๆ ตามง่ามใบ เกสรผู้มี 9 อัน รังไข่รูปยาวรี ๆ และจะยาวกว่าหลอดท่อรังไข่ ฝัก รูปแบนทัดแถบ ๆ ปลายฝักแหลม แต่ละฝักมีเมล็ด 1 – 3 เมล็ด

ประดู่ลายหรือประดู่แขกนี้ เป็นพันธุ์ไม้ดั้งเดิมของอินเดียและกลุ่มประเทศแถบหิมาลัยนิยม ปลูกกันแพร่หลายทั่วไปในประเทศไทย เท่าที่ทราบได้มีการนำเข้ามาปลูกไว้ที่บริเวณที่ทำการป่าไม้เขตลำปาง จังหวัดลำปาง ที่สวนรุกขชาติมวกเหล็ก ทั้งสองแห่ง ทราบว่าสามารถให้เมล็ดพันธุ์สำหรับที่จะนำไปเพาะขยายได้แล้ว สำหรับที่สวนพฤกษศาสตร์พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ทราบว่าได้เตรียมกล้าไม้ประดู่ไว้ปลูก บริเวณองค์พระในพุทธมณฑลเช่นกัน

เกี่ยวกับไม้ประดู่นี้ ไทยเรารู้จักกันแพร่หลายกันในชื่อประดู่ป่าที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Pterocarpus macrocarpus* Kurz กับประดู่บ้าน ประดู่อินเดีย หรือประดู่ลังสนา ที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Pterocarpus indicus* Willd. ซึ่งอยู่คนละสกุลกับ ประดู่ลายหรือประดู่แขก บางท่านให้ความเห็นว่าพระพุทธเจ้าน่าจะเสด็จประทับในป่าประดู่บ้าน หรือประดู่อินเดียมากกว่าเพราะมีร่มเงาดีและชื่อก็บอกว่า India อยู่แล้วแต่ปรากฏว่าประดู่บ้านหรือประดู่อินเดียหรืออังสนานี้ กลับเป็นไม้พื้นเดิมของมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ชาวมาเลเซียเรียกว่า ไม้สะโน แต่อินเดียไม่ปรากฏว่ามีชื่อพื้นเมืองเรียกไม้ชนิดนี้ สำหรับประดู่ป่านั้นก็เป็นไม้ถิ่นเดิมของพม่าและแถบภาคตะวันออกเฉียงของพม่าไปตลอดคาบสมุทรอินโดจีน ชาวพม่าเรียกว่าประดู่ (Padauk) และก็ไม่ปรากฏว่ามีชื่อพื้นเมืองของอินเดียเรียกเช่นกัน ฉะนั้น เมื่อสังเกตจากชื่อพื้นเมืองประดู่ลาย

หรือประตูแขก ที่ชาวอินเดียเรียกแล้ว จึงนำสันนิษฐานว่าพระพุทธเจ้าและบริวารน่าจะเข้าพักในป่าประตูลายมากกว่า

7. ต้นไทรนิโครธ (*Ficus bengalensis* L.)

ต้นไทรนิโครธหรือเรียกตามภาษาสันสกฤตว่า “บันฮัน” และตามภาษาฮินดูว่า “บาร์คาด” ตามพระพุทธประวัติ กล่าวว่าหลังจากที่พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสรู้แล้ว ได้ทรงประทับอยู่ ณ ภายใตร่มโพธิ์ต่อไปอีก 7 วัน จึงได้ทรงย้ายไปประทับต่อที่ใตร่มไทรนิโครธ อีก 7 วัน

ไทรนิโครธ เป็นพันธุ์ไม้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับโพธิ์ กร่างและมะเดื่อ คือ สกุล (genus) มะเดื่อ (*Ficus*) ในวงศ์ (Family) ไทร (*Moraceae*) เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ ลำต้นเป็นพุ่มนวมมาก มีกิ่งก้านสาขาไม่แผ่ต้นโพธิ์เช่นกัน ปลายกิ่งจะห้อยลู่ลง ทำให้เกิดเป็นพุ่มกลมแน่นทึบ ตามลำต้นและกิ่ง จะมีรากอากาศห้อยย้อยลงมามาก ซึ่งรากอากาศนี้จะเจริญเติบโตเป็นลำต้นต่อไปได้อีกด้วย ฉะนั้นบางทีจะทำให้เกิดเป็นหลืบสลัดซับซ้อน ดูเป็นฉากเป็นห้องพักกำบังลม — ฝน ได้อย่างดี และคงจะเป็นเพราะเหตุนี้กระมังพระพุทธเจ้าจึงทรงเสด็จประทับเพราะอาจจะเป็นไปได้ว่าในช่วงนั้นมีฝนตก และลมแรง ก็เป็นไปได้ ตามกิ่งอ่อนจะมีขนนุ่ม ๆ หนาแน่น ตามใบอ่อนก็มีขนแน่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านท้องใบ แต่พอใบแก่ขนจะหลุดร่วงไปหมด ใบจะติดเวียนกัน เป็นกลุ่มตามปลาย ๆ กิ่ง เมื่อทิ้งใบจะปรากฏรอยแผลใบเด่นชัด ใบรูปไข่ กว้าง 10 — 14 ซม. ยาว 15 — 20 ซม. ปลายใบมน โคนใบโค้งกว้าง ๆ หรือหยักเว้าเข้าเล็กน้อย เนื้อใบหนา แขนงใบมีระหว่าง 4 — 6 คู่ ก้านใบอวบ ยาว 2 — 5 ซม. ผลกลม โดวัดผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 — 1.5 ซม. ผลจะติดแนบอยู่กับกิ่ง และแต่ละผลจะมีกาบ 2 — 4 กาบ เมื่อผลแก่จะมีสีแดงคล้ำๆหรือสีเลือดหมู เป็นอาหารของสัตว์พวกนกได้เป็นอย่างดี

ไทรนิโครธ ขึ้นกระจายทั่วไปในย่านเอเชียเขตร้อน อาจจะขึ้นเป็นกลุ่ม ๆ หรือกระจายห่าง ๆ ตามพื้นที่ที่ค่อนข้างชุ่มชื้น ไม่เลือกชนิดดิน และสามารถอยู่ได้ในที่น้ำท่วมชั่วคราวได้ การขยายพันธุ์ก็โดยอาศัยเมล็ด ซึ่งสัตว์จำพวกนกจะพากันมากินแล้วบินไปถ่ายมูลที่อื่น ไทรนิโครธก็จะไปขึ้นที่นั่น จึงเป็นเหตุให้การแพร่พันธุ์เป็นไปอย่างกว้างขวางมาก นอกจากนี้ยังอาจจะใช้วิธีชำหรือตอนกิ่งนำไปปลูกก็ได้ โดยปกติมักนิยมปลูกไว้ตามวัดวาอารามและตามสวนสาธารณะที่มีเนื้อที่กว้าง ๆ เพื่อใช้เป็นที่พักของพุทธศาสนิกชน ตลอดจนเป็นที่อาศัย และแหล่งอาหารของนกต่าง ๆ แต่ตามบ้านเรือนและตามชายถนนแล้วไม่ค่อย

นิยมปลูกกัน เพราะเนื่องจากกิ่งก้านของไทรนิโครชใหญ่โต และอาจมีอันตรายเมื่อมีพายุพัดในบางโอกาส ทำให้ไม่ปลอดภัยต่อเสาไฟ หรือหลังคาบ้านก็เป็นได้

ความจริงไทรในอินเดียก็มีมากมายหลายชนิด บางชนิดก็มีพุ่มหนาแน่นเหมาะที่จะใช้เป็นที่พักอาศัยในระหว่างการเดินทางเช่นกัน เช่น ไทรย้อย ที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Ficus benghalensis* Linn และยางอินเดีย ที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Ficus elastica* Roxb. ex Hornem เป็นต้น ฉะนั้นถ้าจะให้กำหนดว่า ไทรชนิดไหนแน่ที่พระพุทธเจ้าทรงนั่งประทับนั้นคงจะลำบาก แต่เนื่องจากว่าไทรนิโครชนั้นมีคายดั้น และกระจายพันธุ์อย่างกว้างขวาง ประกอบกับมีลำต้นปลอมที่เกิดจากรากอากาศล้อมเป็นปริมาตร กิ่งเหมาะแก่การพักพิงและหลบภัยธรรมชาติ กิ่งเหมาะแก่การพักพิงและหลบภัยธรรมชาติได้มากกว่าไทรชนิดอื่น ๆ และชื่อทางพฤกษศาสตร์ยังมีชื่อพ้องกับ *Ficus indica* Linn ซึ่งหมายถึงไทรอินเดียอีกด้วย จึงมีผู้เขียนเกี่ยวกับไม้พระพุทธประวัติหลายท่านกำหนด เอาไทรนิโครชเป็นหลักไว้ก่อน และคำว่านิโครชคงจะแผลงมาจากนิโรช ก็หมายถึงการพ้นจากบ่วงทุกข์ บ่วงกิเลส ก็อาจเป็นไปได้ว่า เมื่อพระพุทธเจ้าได้ชนะมาร (กิเลส) แล้ว จึงทรงประสงค์จะไปประทับที่ใต้ต้นนิโครชก็เป็นได้

8. มะม่วง (*Mangifera indica* L.)

มะม่วงหรือที่ชาวฮินดูเรียกว่า “อะมะ” หรือ “อะมะริ” นี้ ตามพระพุทธประวัติกล่าวว่าพระพุทธเจ้าได้เสด็จไปประทับอยู่ในสวนอัมพารามของหมดยศโกมลพัตร ซึ่งเป็นป่ามะม่วง มีต้นมะม่วงขึ้นมากมาย และอีกตอนหนึ่งในขณะที่พระพุทธเจ้าได้ไปพำนักอยู่กับกัศสปภูติดาบส พระฤๅษีตนนั้นก็กราบทูลนิมนต์ภักตกิจ พระองค์ก็ตรัสให้พระฤๅษีไปก่อน ส่วนพระองค์ได้เสด็จหาะไปเก็บผลมะม่วง หว่า ฯลฯ แล้วเสด็จไปสู่ดาวดึงษ์เทวโลก นำเอาปาริฉัตรพฤกษชาติกลับมา พระองค์ยังเสด็จมาถึงก่อนฤๅษีตนนั้นเสียอีก

มะม่วง เป็นพันธุ์ไม้สกุล *Mangifera* ในวงศ์ไม้มะม่วง (ANACARDIACEAE) นับว่าเป็นวงศ์ที่ประกอบด้วย ไม้มีค่าทางเศรษฐกิจมาวงศ์หนึ่ง เป็นไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 10 - 40 เมตร ไม่ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีเทาหรือสีน้ำตาล ค่อนข้างเรียบ ถ้าสับเปลือกจะมียางใส ๆ ซึมออกมา ขางนี้เมื่อถูกอากาศนาน ๆ จะเปลี่ยนเป็นสีดำ และขางนี้เป็นอันตรายต่อผิวหนังของคนด้วย เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ใบรูปขอบขนานแกมรูปหอก เนื้อใบหนาเขียวเป็นมัน ดอกเล็กสีเขียวอ่อน ๆ หรือเหลืองอ่อน ๆ รวมกันเป็นช่อใหญ่ ตามปลายกิ่งช่อจะตั้งขึ้น

และมีขนประปราย ผลกลมหรือรูปรี ๆ หรือรูปหัวใจ มีเนื้อเยื่อมาก ผลสุกจะละและละผิวมีสีเหลือง ใช้รับประทานได้ มีรสหวาน ผลดิบก็รับประทานเช่นกันแต่มีรสเปรี้ยว นอกจากจะใช้ผลรับประทานแล้วใบอ่อนยังรับประทานได้เช่นกัน เนื้อไม้มีลายสวยเหมาะแก่การทำเครื่อง ตกแต่งบ้าน ทำพื้น และเครื่องแกะสลักมาก

มะม่วง เป็นพันธุ์ไม้ดั้งเดิมในแถบเอเชียเขตร้อนทั่วไป ต่อมาได้มีการผสมพันธุ์ และปรับปรุงพันธุ์ให้มะม่วงมีรสชาติ ต่างๆ กันออกไป อีกมากมายหลายชนิด ดังจะเห็นได้ง่าย ๆ จากในประเทศเรา แต่ต้นพันธุ์ก็มาจากมะม่วงป่าทั้งนั้น การขยายพันธุ์ใช้เมล็ดหรือจะติดตา ทาบกิ่ง หรือตอนก็ได้ สะดวกและได้ผลทุกวิธี แต่การใช้เมล็ดพันธุ์มักกลายไปได้

9. ต้นปาริฉัตร (*Erythrina variegata* L.)

ปาริฉัตร หรือทองหลวงลาย หรือชาวอินดูเรียกว่า “มังการา” นี้ ตามพระพุทธรูปประวัติกล่าวว่า พระองค์ได้เสด็จ เหาะไปสู่ดาวดึงส์เทวโลก แล้วไปนำเอาปาริฉัตรพฤษชาติ กลับมา กับอีกตอนหนึ่ง จะเป็นตอนที่พระพุทธ เจ้าชนะมาร หรือตอนปรินิพพานไม่แน่นอน ที่เทวดาทั้งหลายได้ถวายดอกปาริฉัตรเป็นพุทธบูชา กล่าวว่าดอกปาริฉัตร จะหล่นมาจากฟากฟ้า กลิ้งบนพื้นไปหมด

ปาริฉัตรหรือที่เพี้ยนมาเป็นปาริชาติ และไทยเรารู้จักในชื่อทองหลวงลายหรือทองหลวงค่างนี้ เป็นพันธุ์ไม้สกุล (Genus) *Erythrina* ในวงศ์ถั่ว (Leguminosae - Papilionoiceae) เป็นไม้ต้นขนาดกลาง ผลัดใบ ตามกิ่งหรือต้นอ่อน มีหนามแข็ง ๆ แต่หนามนี้จะค่อย ๆ หลุดไป เมื่อต้นหรือกิ่งมีอายุมากขึ้น เรือนยอดเป็นพุ่มกลม โปรง ใบเป็นช่อ ช่อหนึ่ง ๆ มีใบย่อย 3 ใบ ใบกลางจะโตกว่าอีกสองใบด้านข้าง ดอกสีแดงเข้มออกรวมกันเป็นช่อยาวประมาณ 30 — 40 ซม. ฝักยาว 15 — 30 ซม. พบทั่วไปในย่านเอเชียเขตร้อนและอบอุ่น ขยายพันธุ์ง่ายจะใช้เมล็ดเพาะหรือตัดกิ่งไปปลูกเลยก็ได้ นิยมปลูกเป็นไม้ประดับตามสวนกันมาก ชื่อพื้นเมืองของไทยยังเรียกในชื่ออื่น ๆ อีก เช่น ทองบ้าน ทองเผือก เป็นต้น

10. ตันเกด (*Manikara hexandra* (Roxb.) Dubard)

ตันเกด หรือที่ชาวอินโด เรียกว่า “ครินี” หรือ “โรนิ” นี้ ตามพระพุทธประวัติกล่าวว่าเมื่อพระพุทธเจ้าทรงประทับอยู่ใต้ต้นจิกเป็นเวลาครบ 7 วัน แล้วก็เสด็จไปประทับต่อที่ใต้ต้นเกดอีกเป็นเวลา 7 วัน

เกด เป็นพันธุ์ไม้สกุล (Genus) ละมุด (*Manikara*) ในวงศ์ (Family) ไม้ขนุนนาก (*Sapotaceae*) เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ ลำต้นค่อนข้างเปลาตรง เปลือกแตกเป็นสะเก็ดสีดำ เนื้อไม้สีน้ำตาลแดง เลี่ยนสน แต่เหนียวและแข็งมาก กิ่งมักคงอเป็นข้อออก เรือนพุ่มเป็นกลุ่มกลมไม่ผลัดใบ ต้นเล็กจะมีกิ่งลักษณะคล้ายหนาม มีใบติดเวียนกัน กันเป็นกลุ่มตามปลาย ๆ กิ่ง ปลายหนามลำต้นยังเล็กอยู่ ถ้าสับเปลือกดูจะมียางขาวซึมออกมา ใบ รูปไข่กลับ ปลายใบผายกว้าง และมักหยักเว้าเข้าใบจะเรียวสอบมาทางโคนใบ เนื้อใบละเอียดเป็นมันทางด้านบนและมักเป็นคราบขาวทางด้านล่างเป็นแขนงใบมักขนานกันและค่อนข้างถี่ ดอกออกเป็นกระจุก ๆ ละ 3—5 ดอก ตามง่ามใบของกิ่งแขนง มีสีเหลืองอ่อนกลิ่นหอม ดอกบานจะกว้างประมาณ 0.7 ซม. กลีบดอกเป็นฝอยเล็ก ๆ ก้านดอกยาวประมาณ 1 ซม. ผล กลม โต ประมาณ 1—1.5 ซม. มีเนื้อเยื่อหุ้ม รับประทานได้ มีรสหวาน

เกด พบขึ้นทั่วไปตามป่าที่มีพื้นเป็นดินทราย และดินปนหิน ในสภาพป่าที่ค่อนข้างแห้งแล้งทั่วไปในภูมิภาคเอเชีย มักเป็นพันธุ์ไม้หลักตามเกาะแก่งต่าง ๆ ที่เป็นเขาหินปูนในประเทศไทยพบมากตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ลงไป และมีมากตามเกาะต่าง ๆ ในอ่าวไทย ชาวประมงนิยมเอาไม้เกดมาทำเรือ โดยใช้เป็นไม้สลักแทนตะปู สำหรับติดกระดานกับโครงของเรือ เพราะถ้าใช้ตะปูจะเป็นสนิมง่ายไม่ทนทาน นอกจากนี้ยังนิยมนำผลแก่มารับประทานเป็นของหวาน ซึ่งเป็นที่นิยมมากในการแพร่พันธุ์ ใช้เมล็ดเพาะ ไม่ชอบดินเหนียว และต้องการแสงมาก

จากการที่ตันเกดชอบขึ้นในที่แห้งแล้ง ดินเป็นทราย ไม่ชื้นแฉะ ก็อาจสันนิษฐานได้ว่าพระพุทธเจ้าประสงค์จะทรงย้ายจากถิ่นที่มีความชุ่มชื้น เพราะฝนตกหนักไปสู่ที่ดอน และเกดมักชอบขึ้นเป็นกลุ่มทำให้มีเรือนยอดเป็นที่พอกำบังแดดได้ และเป็นช่วงที่ผลเกดสุก พองจะรับประทานบำบัดความหิวได้

11. หว้า (*Syzygium cumini* (Linn) Skeels)

ต้นหว้า หรือที่ชาวฮินดูเรียกว่า “จามาน” หรือ “จามูน” ในพระพุทธรูปประวัติกล่าวไว้สองตอนด้วยกัน คือ ตอนแรก เมื่อพระเจ้าสุทโธทนะ สมเด็จพระราชาธิบดี เสด็จไปทรงประกอบพิธีแรกนาขวัญได้นำพระสิริทศกุมาร (พระพุทธรูปเจ้าในเวลาต่อมา) ไปคู่ด้วยและให้ประทับอยู่ใต้ต้นหว้าใหญ่ บรรดาพระพี่เลี้ยงนางนมต่างก็ไปคู่พิธีแรกนาขวัญกันหมด พระกุมารจึงลุกนั่งสมาธิกรรมฐาน ก็เป็นเหตุที่น่าอัศจรรย์ว่าแม้ตะวันจะบ่ายก็เป็นเหตุที่น่าอัศจรรย์ว่าแม้ตะวันจะบ่ายคล้อยไปแล้ว ร่มเงาของไม้หว้านั้นก็ยังไม่ขยับเปลี่ยนทิศทางคงปิดบังให้ ความร่มเย็นแก่พระองค์ โดยปรากฏเป็นปริศนาตลอดอยู่ประดุจเงาของตะวันตอนเที่ยงตรงและอีกตอนหนึ่ง กล่าวว่าตอนที่พระพุทธเจ้าไปอาศัยกัศสปชฎิล พระฤๅษีได้ทูลนิมนต์ภัตตกิจ พระองค์ตรัสให้ไปก่อนแล้วเสด็จหาะไปนำผลหว้าใหญ่ประจำทวีปในป่าหิมพานต์ และไปสู่ที่โรงเพลิงก่อนที่กัศสปชฎิลจะไปถึง

หว้า เป็นพันธุ์ไม้พวกชมพู คือ สกุล (Genus) ชมพู (Syzygium) ในวงศ์ (Family) ไม้หว้า (Myrtaceae) เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ ลำต้นค่อนข้างเปลา ตรงเปลือกค่อนข้างเรียบสีเทาอ่อนกึ่งก้านมาก แข็งแรง ปลายกิ่งห้อยย้อยลง ใบดกหนา ทำให้เกิดเป็นพุ่มทรงรูปไข่ แน่นทึบ ใบอ่อนจะแตกสีแดงเรื่อ ๆ ใบแก่หนา ออกเป็นคู่ ๆ ตรงข้ามกัน รูปใบมนหรือแกมรูปหอก กลี้ยง เป็นมัน เส้นแขนงใบละเอียดอ่อน และเรียงขนานกัน ดอกสีขาว ออกรวมกันเป็นช่อสั้น ๆ ตามกิ่ง ย่อม ๆ เนื้อนุ่ม ผลกลมรี ๆ มีเนื้อเยื่อหุ้ม ผลอ่อนสีเขียว พอเริ่มแก่ออกสีชมพู แต่พอแก่จัดออกสีดำใช้รับประทานได้มีรสเปรี้ยว ๆ หวาน ๆ แม้คำที่ขายลูกหว้าเขาจะพรมน้ำเกลือเล็กน้อย เพื่อเพิ่มรสชาติให้น่ารับประทานยิ่งขึ้นผลยาว 1–2.5 ซม. และโตประมาณ 1 ซม.

หว้า เป็นพันธุ์ไม้ดั้งเดิมของแถบเอเชีย สามารถขึ้นได้ตั้งแต่ป่าดิบใกล้ทะเลขึ้นไปถึงเขาสูงไม่น้อยกว่า 800 เมตรขึ้นได้ดีในที่ค่อนข้างชื้น ดินอุดมสมบูรณ์ด้วยปุ๋ยธรรมชาติ การขยายพันธุ์ส่วนใหญ่ใช้เมล็ดเพาะ และสัตว์พวกนก และค้างคาว สามารถช่วยในการแพร่พันธุ์ได้ดี โดยนำเมล็ดที่กินเข้าไปถ่ายในที่อื่น ๆ นอกจากนี้ยังใช้ การตอนหรือทาบกิ่งก็ได้ผลของหว้าจะมีขนาดเล็ก ใหญ่ ไม่แน่นอน แต่มีรายงานจากของอินเดียว่า หว้ามีผลยาว ถึง 3 ซม. พระที่วัดบวรฯ เคยบอกว่า มีหว้าต้นหนึ่งทางด้านคลองที่คันโบสถ์ มีผลใหญ่มาก และบอกว่ามีคนนำมาจากประเทศอินเดีย ถ้าเป็นจริงก็เข้าใจว่าคงเป็นหว้าที่มีชื่อเดิมทางพฤกษศาสตร์ว่า *Eugenia jambolana* Lam. แต่ในภายหลังชื่อนี้กลายเป็นชื่อพ้อง *Syzygium cumini* (L.) Skeels ไปเสียแล้ว

12. ตาล (*Borassus flabellifer* L.)

ตาล หรือที่ชาวอินดูเรียกว่า “ตาละ” ตามพุทธประวัติกล่าวว่า ในพรรษาที่สอง หลังจากที่พระองค์สำเร็จสัมมา สัมโพธิญาณ ได้เสด็จไปประทับ ณ ลัฏฐินุทยาน (ลัฏฐตาล) เพื่อโปรดให้พระเจ้าพิมพิสารราชา แห่งแคว้น มคธรวมทั้งบริวารเข้าเฝ้าแล้วพระเจ้าพิมพิสาร ได้ทูลเชิญเสด็จให้เข้าประทับในเมือง พร้อมกับถวายพระกระยาหาร เสร็จแล้วได้ถวายเวฬุวนาราม แด่พระพุทธเจ้าและพระสงฆ์สาวก ทั้งนี้พระเจ้าพิมพิสารคงจะทรงเห็นว่า ป่าไม้ไผ่นั้นร่มเย็นดี กว่าป่าตาลเป็นแน่

ตาล เป็นพันธุ์ไม้พุ่มปาล์มขนาดใหญ่ สกุล (Genus) *Borassus* ในวงศ์ (Family) *Palmae* เป็นปาล์มที่แข็งแรงมากชนิดหนึ่ง และเป็นปาล์มที่แยกเพศกันอยู่คนละต้น ต้นสูงถึง 40 เมตร และโตวัดผ่ากลางประมาณ 60 ซม. ลำต้นเป็นเส้นสีดำแข็งแรง แต่ใ้กลางลำต้นอ่อน บริเวณโคนต้นจะมีรากเป็นกลุ่มใหญ่ ใบเหมือนพัดขนาดใหญ่ กว้าง 1 — 1.5 เมตร มีก้านเป็นทางยาว 1 — 2 เมตร ขอบของทางของก้านทั้งสองข้าง มีหนามเหมือนฟันเลื่อยสีดำแข็ง ๆ และคมมาก โคนก้านแยกออกจากกันคล้ายคีมเหล็กโอบหุ้มลำต้นไว้ ช่อดอกเพศผู้ใหญ่ รวมกันเป็นกลุ่มคล้ายนิ้วมือ เราเรียกว่านิ้วตาลแต่ละนิ้วยาวประมาณ 40 ซม. และโตวัดผ่า กลางประมาณ 1.5 — 2 ซม. โคนกลุ่มช่อดอกจะมีก้าน ช่อรวมและมีกาบแข็ง ๆ หลายกาบหุ้มโคนก้านช่ออีกทีหนึ่ง ช่อดอกเพศเมียก็คล้าย ๆ กัน แต่นี้จะเป็นปุ่มปม ปุ่มปมคือดอกที่ติดนิ้วตาล ดอกหนึ่ง ๆ โตวัดผ่ากลางประมาณ 2 ซม. และมีกาบแข็ง ๆ หุ้ม แต่ละดอก กาบนี้จะเติบโตไปเป็นหุ้มลูกตาล อีกทีหนึ่ง ผลกลมหรือรูปทรงกระบอกสั้น ๆ โตวัดผ่ากลางประมาณ 15 ซม. ผลเป็นเส้นใยแข็งเป็นมัน มักมีสีเหลืองแกมดำคล้ำเป็นมันหุ้มห่อเนื้อเยื่อสีเหลืองไว้ภายใน ผลหนึ่ง ๆ จะมีเมล็ดใหญ่แข็ง 1 — 3 เมล็ด

ตาล มีประโยชน์ต่อมนุษย์แทบทุกส่วนนับตั้งแต่ใบ ใบอ่อน ใช้ในการจักสาน ทำของใช้และของเล่นสำหรับเด็ก ใบแก่ใช้ทำหลังคาบ้านแคตสน ท้องใบสดของทางก้านใบลอกเอามาขูดทำเชือกที่เหนียวดีมาก ส่วนที่เหลือ ใช้ทำเชื้อเพลิง ตาลทั้งเพศผู้เพศเมียที่ยังไม่แก่เต็มที่ จะให้น้ำตาลที่เราเอามาทำน้ำตาลก้อนหรือน้ำตาลปีบ ลูกตาล ถ้าเป็นลูกอ่อน เราจะเอาส่วนที่ติดขั้วลูกและใจกลางของลูกไปใช้เป็นอาหาร ใช้แทนผัก ลูกใช้ทำขนมที่เรียกว่า ลูกตาลลอยแก้ว พอผลแก่ เนื้อเยื่อสีเหลืองที่หุ้มเมล็ด ใช้ทำเป็นขนมที่เราเรียกว่า ขนมตาล เมล็ดทั้งไว้จนมีรากงอก ทิ้งไว้พอควรจะมีเนื้อเยื่อข้างใน เรานำมาเชื่อมทำขนมเราเรียกว่าลูกตาลเชื่อม

เปลือกที่หุ้มใช้ทำเชื้อไฟ ซึ่งให้ความร้อนสูงมาก ลำต้นใช้ทำกระดาน ทำเสาที่ทนแดดทนฝน และการเสียดสีได้ดีมาก ใช้ทำเครื่องใช้ และเครื่องตกแต่งบ้านที่มีราคาสูงมาก ใช้ทำเรือขุดที่เรียกว่า เรืออีโปงใช้ทำท่อระบายน้ำในพื้นที่ทางเกษตรนับว่าทุกส่วนของตาลให้ประโยชน์แก่มนุษย์เกินค่าที่เดียว

ตาลเป็นพืชดั้งเดิมของทวีปอาฟริกา และขยายแพร่พันธุ์ไปเรื่อย ๆ จนมีทั่วไปในเอเชียเขตร้อนรวมทั้งประเทศไทย ด้วยชอบขึ้นในที่ที่มีน้ำท่วมถึง การขยายพันธุ์ใช้เมล็ดเพาะจะปลูกที่ใดก็เอาเมล็ดไปวางไว้ที่นั่นเลย เพราะถ้าย้ายไปปลูกมักจะไม่รอด เพราะรากแรกที่แทงลงดินของต้นตาลนั้นลึกมาก ถ้ารากนั้นขาดก็จะตายทันทีในภาคกลาง นอกจากเราจะทราบว่ามีต้นตาลตัวผู้ต้นตาลตัวเมียแล้ว ในต้นตาลตัวเมียเรายังมีข้อสังเกตข้อแตกต่างได้อีกและเราให้ชื่อว่าตาลไขบ้าง ตาลหม้อบ้าง ซึ่งทั้งสองชนิดจะเห็นข้อแตกต่างชัดเจนเมื่อเป็นผล ตาลไขนั้นลูกเล็กสีเหลืองตลอดผิวผล และมีประเป็นจุด ๆ สีดำทั่วไป เนื้อเยื่อจะมีความชื้นมาก ให้แป้งน้อย ส่วนตาลหม้อลูกใหญ่บางทียาวถึง 30 ซม. และโตวัดผ่ากลางถึง 23 ซม. ผิวผลดำสนิทมีสีเหลืองเล็กน้อย บริเวณก้นผลเท่านั้น เยื่อมีความชื้นน้อยและให้แป้งมาก นอกจากนี้ตาลยังมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันไป ตามท้องที่ เช่น ตะนอด ตาลโตนด ตาลใหญ่ ตาล ทอตู ทะเนา ห้างและโหนด เป็นต้น

13. ตะเคียนทอง (*Hopea odorata* Roxb.)

ตะเคียนทอง ตามพระพุทธรูปประวัติกล่าวว่า เมื่อพระพุทธเจ้าจะทำมกปาฏิหาริย์ ณ เมืองสาวัตถี ฝ่ายเดียรถีย์ก็จะทำแข่งบ้าง ได้เตรียมกระพุ่มฉลามิเสา ซึ่งทำด้วยไม้ตะเคียนหลังกามุงด้วยดอกนิลอุบล และอีกตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า สิริคุตต์หลอกให้พวกนิครนถ์ อาจารย์ของครหพินน์ตกลงในหลุมอุจจาระ ครหพินน์จึงคิดที่จะแก้แค้นเอาแก้วพระพุทธรเจ้า ซึ่งเป็นอาจารย์ของสิริคุตต์ โดยทำหลุมไฟ ซึ่งใช้ไม้ตะเคียนเป็นเชื้อเพลิง ทำกระดานกลปิดไว้ที่ปากหลุม แต่พอพระพุทธเจ้าตกไปจริงก็มีดอกบัว มารองรับพระบาท พระพุทธรเจ้าจึงมิเป็นอันตรายแต่อย่างใด

ตะเคียน เป็นพันธุ์ไม้สกุล *Hopea* รวมอยู่ในวงศ์ไม้ยาง (*Dipterocarpaceae*) เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ ไม้แพะไม้ยางหรือไม้ยูง ไม้ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เปลือกจะเรียบ แต่พอด้านใหญ่เปลือกจะแตกเป็นสะเก็ด เรือนยอดแน่นทึบเป็นพุ่มกลมหรือรูปกรวย กิ่งอ่อนเกลี้ยง เนื้อไม้สีน้ำตาลปนเหลือง เนื้อละเอียด ใบรูปไข่แกม รูปหอกเกลี้ยงเป็นมัน ลักษณะคล้ายใบตะเคียนชัน

ตาแมว แต่ในตะเคียนทองมีข้อสังเกตได้ตรง ที่ง่ามแขนงใบที่ติดกับเส้นกลางใบ มักมีคุ่มหูดเก๋ลิ้ง ๆ ติดอยู่เสมอ ดอกเล็ก ๆ สีขาวกลิ่นหอม ออกรวมกัน เป็นช่อโตๆ ตามง่ามใบ ดอกจะเรียงกันเป็นแถวบนก้านแขนงช่อ ช่อจะมีขนเทาๆ ทั่วๆ ไป ทั้งกลีบดอก และกลีบรองกลีบดอก มีอย่างละ 5 กลีบ ผล รูปกระสวยเล็ก ๆ มีปีกยาว 2 ปีก และปีกสั้น 3 ปีก ปีกยาวแต่ละปีกมีเส้นตามยาว 7 เส้น เป็นพันธุ์ไม้ในเขตร้อนของเอเชีย ชอบขึ้นในที่ราบลุ่มและชุ่มชื้น เช่น ตามชายหนอง คลอง บึง ในบ้านเมืองเรา ตะเคียนสามารถขึ้นได้ทุกภาค จึงมีชื่อเรียกกันไปต่าง ๆ เช่น กะกี้ โกกี้ แคน จะเคียน จูเก้ โซเก ตะเคียน ตะเคียนใหญ่ และไพร เป็นต้น ในช่วงแรกไม่ชอบแดดจัดถ้าต้นเล็กมาปลูก ในที่โล่ง ไม่มีร่มเงาจะไม่ค่อยเจริญเติบโต การขยายพันธุ์ใช้เมล็ดเพาะ เมล็ดควรจะเก็บจากต้น คือ สังเกตพอเห็นปีกเริ่มเป็นสีน้ำตาลก็เก็บได้เลย แล้วรีบนำมาเพาะทันที หากทิ้งไว้นานเปอร์เซ็นต์การงอกจะน้อยมาก ไม้ตะเคียนนับว่ามีประโยชน์สำหรับสิ่งก่อสร้าง เช่น ทำเรือ ทำเครื่องตกแต่งบ้านและเครื่องมือ เครื่องใช้ใน การกลสิกรรมมาก เพราะเนื้อไม้สวยทนทานต่อภูมิอากาศได้ดีมาก

เนื่องจากตะเคียนเป็นไม้ใหญ่มีอายุยืนนาน และชอบอยู่ในที่ชุ่มชื้น จึงทำให้เกิดนิยายเกี่ยวกับผีนางไม้ของ ต้นตะเคียนเสมอ บางบ้านที่เอาต้นตะเคียนมาทำเสา พอมีน้ำมันไหลซึมออกมาก็ต้องนำไปเช่น ใหวู้ชา เพื่ออุทิศให้ผีที่ มีเจ้านั้นอำนาจของนางไม้ในต้นตะเคียนจะทำให้เจ้าของและบริวารในบ้านไม่มีความสุข จะเจ็บไข้ได้ป่วย ฯลฯ ต้นที่อยู่ในป่าบางทีก็จะมีผ้าแดงไปคาดไว้ และทุกคนจะหลีกเลี่ยงไม่อยากจะกล้ากราย เข้าใกล้ทีเดียว ยิ่งต้นใหญ่ ๆ ที่มีอายุมาก ๆ จะไม่เข้าไปตัดโค่น แลบางทีเวลาผ่านต้องกราบไหว้เสียอีก นับว่าเป็นการสงวนพันธุ์แม่ไม้ได้อย่างดี ไม่น่าที่ความเชื่อแบบนี้ในปัจจุบันจะหายลงไปเลย

14. ส้ม (*Citrus* sp.)

ส้ม ตามพระพุทธประวัติก็กล่าวไว้เช่นเดียวกับมะม่วง คือ ในคราวที่พระองค์เสด็จไปเก็บมะม่วงนั้น ก็ได้ทรงเก็บ ผลส้มมาด้วย แต่ปัญหาว่เก็บส้มอะไรนั้น รู้สึกละยุ่งยาก ได้พยายามตรวจสอบว่าส้มป่าของอินเดียมีอะไรบ้าง ก็พอจะมีหลักฐานยืนยันได้ว่า ส้มป่าของอินเดียเท่าที่ทราบมี 2 ชนิดด้วยกัน คือ ส้มหรือที่ชาวพื้นเมือง เรียกว่า “นาเรงกี” ซึ่งมีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Citrus aurantium* L. ชนิดหนึ่งกับอีกชนิดหนึ่ง คือ ส้มมะงั่ว หรือมะนาวควาย ที่ชาวพื้นเมืองเขาเรียกว่า “นิมบู” มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Citrus medica* L. ทั้งสองชนิดก็มีการกระจายพันธุ์อยู่ทั่ว ๆ ไปในอินเดียไม่ใช่ไม้พื้นเดิมของไทย แต่ได้มีการนำเข้ามาปลูกใน

ประเทศไทยในภายหลัง โดยเฉพาะมะงั่วหรือมะนาวขาว จะปลูกแพร่หลายมาก ถ้าจะวิเคราะห์อีกทีพระพุทธเจ้าน่าจะทรงเก็บมะงั่วมากกว่า เพราะมีดอกผลตลอดปี ส่วนอีกชนิดหนึ่งออกปีละครั้งเท่านั้น และอีกประการหนึ่งนิยายแต่เก่าก่อน ก็มีการกล่าวถึง ผลมะงั่วอยู่ข้างเช่นกัน แสดงว่าแพร่หลาย เป็นที่รู้จักกันดีมากกว่า

ส้ม เป็นพันธุ์ไม้ในกลุ่มพวกส้มมะนาว ส้มเขียวหวาน ส้มโอ คือ สกุล Citrus และอยู่ในวงศ์ส้มคือ Rutaceae วงศ์ นี้ถ้าเคี้ยวไปมาขี้ดมดูจะมีกลิ่นส้มออก หรือถ้าเอาใบส่งดูจะมีรูขาว ๆ เป็นต่อมน้ำมัน อยู่ทั่วผิวใบ ส้มเป็นไม้ต้น ขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ลำต้น และกิ่งมีหนามทั่วไป ใบค่อนข้างหนาเหนียว ออกสีขาว กลิ่นหอมอ่อน ๆ ออกเป็น กระจุกตามกิ่งเล็ก ๆ ผลส่วนมากกลม ผลแก่สีเหลือง ที่ใช้รับประทานได้ รสเปรี้ยวบ้างหวานบ้าง ส้มขยายพันธุ์ได้โดยใช้เมล็ดเพาะหรือตอนกิ่ง ชอบที่ดินค่อนข้างชุ่มชื้น การระบายน้ำดีต้องการแสงมาก

15. ฝ้าย (*Gossypium barbadense* L.)

ฝ้าย ตามพระพุทธประวัติกล่าวว่าเมื่อพระพุทธเจ้าได้ทรงส่งสาวกซึ่งเป็นพระอรหันต์ชุดแรก จำนวน 60 องค์ ไปโปรดเวไนยสัตว์แล้ว พระองค์ก็เสด็จสู่อุรุเวลาประเทศ ครั้นถึงไร่ฝ้ายจึงหยุดยังรุกขมูลได้ต้นฝ้ายต้นหนึ่ง

จากข้อความในพุทธประวัติตอนนี้ทำให้เรานึกถึงภาพได้ว่า ต้นฝ้ายสมัยโบราณนั้นใหญ่โตมโหฬารขนาดเข้าไปพักพิงอาศัยร่มเงาได้ต้นได้ ปัจจุบันต้นฝ้ายขนาดนี้ดูจะหายากเสียแล้ว ฝ้ายสมัยใหม่นักวิทยาศาสตร์พยายาม ผสมพันธุ์ให้ลำต้นเล็กมีผลดกเพื่อให้เก็บปุยฝ้ายได้ง่าย แต่ทางภาคเหนือของไทย ที่ปลูกฝ้ายไว้ตามสวนหลังบ้าน ต้นฝ้ายก็ยังสูงพอสวย ฝ้ายเป็นพันธุ์ไม้สกุล (Genus) *Gossypium* ในวงศ์ (Family) ขบา (Malvaceae) เป็นไม้ขนาดเล็กหรือไม้พุ่มถิ่นเดิมอยู่ในแถบทวีปอเมริกาใต้ มีการนำไปปลูกในอาฟริกา เอเชีย และที่อื่น ๆ ที่อยู่ในโซนร้อนทั่ว ๆ ไป เพื่อ ใช้ใยมาทำสิ่งทอ

16. ต้นจิก (*Barringtonia acutangula* (L.) Gaertn.)

ต้นจิกหรือมุจลินท์นี้ ตามพระพุทธประวัติกล่าวว่า หลังจากที่พระพุทธเจ้าได้ทรงประทับอยู่ใต้ต้นโพธิ์และต้นไทร แห่งละ 7 วัน แล้ว จึงเสด็จไปประทับใต้ต้นจิกอีก 7 วัน

ในขณะที่ประทับใต้ต้นจิกนี้ ได้มีฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน อากาศก็เย็นมาก จึงมีพญานาค ชี้อมูจลินท์มาขดเป็นวง 7 รอบ ล้อมพระองค์ พร้อมกับแผ่พังพานปรกพระองค์ไว้ ต่อมาเมื่อ มีผู้คิดประดิษฐ์พระพุทธรูปขึ้นภายหลัง จึงได้ประดิษฐ์พระพุทธรูปปางนี้ขึ้น เรียกว่า “ปางนาค ปรก” และเรียกต้นจิกไปตามชื่อของพญานาค คือ มูจลินท์

จิกหรือมูจลินท์เป็นพันธุ์ไม้สกุล (Genus) *Barringtonia* ในวงศ์ (Family) *Lecythidaceae* เป็นไม้ต้นขนาดกลาง ผลัดใบแต่จะผลิใบใหม่ได้รวดเร็ว ใบอ่อนจะออกสีแดงเรื่อ ๆ กิ่งมักคดงอ ใบติดเวียนกันเป็นกลุ่มตอนปลาย ๆ กิ่ง ใบรูปหอกหรือรูปไข่กลับเนื้อใบเหนียวแน่น เลี้ยงกว้าง 5—10 ซม. ยาว 20—30 ซม. ส่วนที่ค่อนข้างปลายใบ จะกว้างแล้วค่อย ๆ เรียวสอบไปทาง โคนก้านใบยาวไม่เกิน 1.5 ซม. ออกดอกสีแดง แต่ละดอกโตวัดผ่า ศูนย์กลางประมาณ 1 ซม. ติด รวมกันเป็นพวงยาว ๆ ซึ่งยาวถึง 40 ซม. เกสรผู้จะมีมากมายในแต่ละดอก กลีบดอกสั้น ๆ มี 4 กลีบ หลุดร่วงเร็วมาก หลอดท่อรังไข่ยาวยื่นออกมามาก ผลกลม ยาว ยาวประมาณ 2.5 ซม. มี สันเป็นคลื่นทื่อ ๆ สีเหลือง ปลายผลจะยังคงปรากฏกลีบรองดอกติดอยู่

จิกมีขึ้นทั่วไปทางภาคตะวันออกและภาคกลางของอินเดีย ตลอดถึงกึ่งเขตร้อนเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับในประเทศไทยก็มีขึ้นอยู่ทั่วประเทศ ในที่ค่อนข้างราบลุ่มตามชาย ห้วย หนอง แม่น้ำ สามารถเป็นพันธุ์ไม้สะเทินน้ำสะเทินบกได้ดี และมีชื่อเรียกต่าง ๆ ไป ตามท้องถิ่น เช่น จิกน้ำ จิกบก กระโดนทุ่ง กระโดนน้ำ ทอง กระโดนสร้อย มุ่ยลาย และลำไไฟ เป็นต้น การขยายพันธุ์ใช้เมล็ดหรือตอน และจะตัดกระโงกจากรากก็ได้ ใบอ่อนรสฝาดเล็กน้อย ใช้รับประทานได้ รากของต้นจิกใช้เป็นสมุนไพร แก้โรคลมต่าง ๆ ประชาชนนิยมปลูกไว้ตาม ชายน้ำเพื่อกันดินพัง อาศัยร่มเงา ปลูกเป็นไม้ประดับ และใช้รับประทานกันทั่ว ๆ ไป

ในอินเดียมีจิกอีกชนิดหนึ่ง มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Barringtonia speciosa* J.R. & G. Forst. ซึ่งมีลักษณะคล้าย กับต้นจิกที่กล่าวถึงข้างต้นมาก แต่ดอกแทนที่จะมีสีแดงกลับมีสีเหลือง อ่อน ๆ การที่พระพุทธเจ้าเสด็จ มาประทับใต้ต้นจิก ก็อาจสันนิษฐานได้ว่าเมื่อทรงประทับอยู่ แล้ว อีกทั้งพระองค์จะเข้าใจการใช้ชีวิต หรือการยังชีพในป่าเป็นอย่างดี คงจะทรงทราบว่าใบจิกใช้ เป็นอาหารได้ และอาจจะเก็บเอารากจิก มาสวายเป็นโอสถแก้ลมอืดแน่นในท้องบ้างก็เป็นได้

17. สะเดาอินเดีย (*Azadirachta indica* A. Juss.)

สะเดาอินเดีย หรือที่ชาวฮินดูเรียกว่า “นิมะ” นั้น ตามพระพุทธประวัติกล่าวว่า ในพรรษาที่ 11 พระพุทธเจ้า ได้จำพรรษาภายใต้จิมมณฑพฤกษ์ คือ ไม้สะเดา อันเป็นมุขพิมานของเพรุษย์ ไกลันครเวรณฺชา

สะเดาอินเดีย เป็นพันธุ์ไม้สกุล (Genus) *Azadirachta* ในวงศ์ไม้สะเดา (Meliaceae) เป็นไม้ต้นขนาดใหญ่ ผลัดใบ และจะออกช่อดอกพร้อมใบอ่อนในเวลาเดียวกัน ลำต้น เปล่า ตรง สีเทา แตกเป็นร่องไปตามยาวลำต้น แก่นแข็งสีแดง เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ใบออกเป็นช่อ ช่อหนึ่ง ๆ มีใบย่อย 7—9 คู่ ใบย่อยมักติดเยื้องกันเล็กน้อย ขอบใบหยัก ใบยอดมักม้วนลง ดอกสีขาว ออกเป็นช่อ ตามปลายกิ่งหรือเหนือรอยแผลใบ โคนเกสรเพศผู้มี 10 อัน โคนจะติดกันเป็นหลอดเล็ก ๆ ผลกลมรี ๆ ยาวประมาณ 1.5—2 ซม. ผิวบาง ภายในมีเนื้อเยื่อฉ่ำน้ำ ผลแก่ สีเหลือง

สะเดาของไทยใบจะโตกว่าสะเดาอินเดียเล็กน้อย ถือเป็นสายพันธุ์หนึ่งของสะเดาอินเดีย มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Azadirachta indica* A. Juss. var. *siamensis* Valetton และมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันไปตามท้องถิ่น เช่น กะเดา จะดั่ง และสะเลียม เป็นต้น ทั้งสะเดาอินเดีย และสะเดาไทย ต่างก็ชอบขึ้นตามที่ค่อนข้างแห้งแล้งและเป็นพันธุ์ไม้เบิกนำได้ดี นอกจากจะปลูกเพื่อหวังใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้แล้ว ยังใช้ยอดและดอกอ่อนใช้เป็นอาหาร ราก และเปลือกยังใช้เป็นยาสมุนไพรได้ ทางคติอินเดียถือว่า ผู้ใดนอนใต้ต้นสะเดาแล้วโรกภัยไข้เจ็บจะหายไป เพราะสะเดาเวลาคายน้ำออกจะมีสารระเหยบางชนิด ที่เข้าใจว่ามีคุณสมบัติทางยาใช้รักษาโรค ถึงกับมีเรื่องเล่ากันว่า ภรรยาชาวอินเดียที่ไม่ยอมให้สามีออกไปต่างบ้าน พยายามสั่งสามีว่า เมื่อจะไปให้ได้ก็ไม่ว่า แต่ในระหว่างเดินทางไปจะพักนอนที่ไหน ขอให้นอนใต้ต้นมะขาม เมื่อนึกจะกลับบ้านก็ขอให้นอนใต้ต้นสะเดา สามีก็เชื่อฟังภรรยาเมื่อออกจากบ้านก็นอนใต้ต้นมะขาม เรื่อยไป ต้นมะขามกล่าวกันว่าเป็นต้นไม้ที่ทำให้เกิด ความเจ็บไข้ เมื่อนอนใต้โคนอยู่เรื่อยก็เกิดอาการไม่สบาย ไม่สามารถจะเดินทางต่อไปได้จึงคิดเดินทางกลับบ้าน เมื่อนึกถึงคำภรรยาสั่งไว้ว่าหากลับให้นอนใต้ต้นสะเดา จึงนอนใต้ต้นสะเดาเรื่อยมา ฤทธิ์ทางยาของไม้สะเดา ก็รักษาอาการไข้ของชายคนนั้นให้หายไปทีละน้อย ๆ และหายเด็ดขาดเมื่อกลับมาถึงบ้านพอดีนับว่า หนุมินอินเดียมีกุศโลบายดีมาก

การที่พระพุทธเจ้าจำพรรษาใต้ต้นสะเดาจะเกี่ยวข้องกับคติดังกล่าว หรือไม่คงไม่มีใครทราบแต่คตินี้ก็น่าจะให้ข้อคิดบางอย่าง เพราะแพทย์แผนปัจจุบันพยายามสกัดสารพวกอัลคาลอยด์บางอย่างไป ใช้ผสมยา เช่น ทำยาธาตุ ยาแก้ท้องเสีย ฯลฯ ฉะนั้น เวลากลางคืน สะเดาจะคายน้ำรวมทั้งการบอนไดออกไซด์ ออกมาย่อมจะมีสารระเหยพวกนี้ออกมาด้วย เมื่อสูดเข้าไปเรื่อย ๆ ก็อาจเป็นการบริโภคได้ทางหนึ่ง มะขามมักจะอยู่ตามโคกและตามโคก มักจะมีสัตว์พวกงูพิษชุม คนนอนก็ต้องคอยระมัดระวังจะไม่นับเป็นอันตรายอันนอน ก็ย่อมจะเปลี้ยไม่มีแรงเดินทางต่อ และพาลจะเจ็บป่วยไปด้วย แต่สะเดาชอบขึ้นตาม ที่ราบโล่งบรรดาสัตว์ร้าย เช่น งูไม่ชอบอาศัย คนนอนก็นอนสบายทำให้มีกำลังแข็งแรง คนเรานอนได้เต็มที่ก็สามารถสร้างภูมิต่อสู้กับโรคภัยได้เช่นกันก็เป็นได้

18. ใผ่ (Bamboo)

ใผ่นับว่ามีความสำคัญในพุทธศาสนาอยู่มาก เพราะเป็นพระอารามแห่งแรก ในพระพุทธศาสนา เรียกว่า “เวฬุวนาราม” โดยพระเจ้าพิมพิสารเป็นผู้ถวาย ต่อมาพระอรหันต์จำนวน 1,250 รูป ได้มาเฝ้าพระพุทธเจ้าที่พระเจ้าที่พระอารามนี้ เมื่อวันเพ็ญเดือนสามพระองค์ได้ถือเอาวันนี้เป็นวันประกาศ หลักสามประการของพระพุทธศาสนา เรียกว่า “โอวาทปาฏิโมก” ชาวพุทธจึงได้ถือวันนี้เป็น วันสำคัญเรียกว่า “วันมาฆบูชา” สืบเนื่องกันมาตราบนานเท่าทุกวันนี้

ใผ่ใผ่มีอยู่ด้วยกันมากมายหลายชนิด กล่าวกันว่าในโลกนี้มีใผ่ประมาณ 1,250 ชนิด ส่วนหนึ่งใผ่จะขึ้นได้ดีในประเทศที่มีอากาศร้อน ประเทศไทยและอินเดียก็มีลักษณะทางดินฟ้าอากาศใกล้เคียงกัน ดังนั้น จำนวนและชนิดของใผ่ในประเทศไทยและอินเดียก็คงไม่แตกต่างกันมากนัก ในประเทศไทย เท่าที่มีผู้สำรวจแล้วปรากฏว่ามีอยู่ด้วยกัน 40 ชนิด ตามทางสันนิษฐานแล้ว “เวฬุวนาราม” ควรจะเป็นที่ราบลุ่ม ใช้เป็นทำเลสำหรับสร้างวัด ใผ่ใผ่ที่ขึ้นในที่ราบและมีร่มใบพอจะใช้เป็นที่อาศัยได้ ก็มีอยู่ 2 – 3 ชนิด เช่น ใผ่ใผ่ไร (*Gigantochloa albociliata* Munro) ซึ่งเป็นใผ่ใผ่เล็ก ๆ ขึ้นเป็นกอแน่น ไม่มีหนาม เมื่อถางได้โคนแล้ว ก็ใช้เป็นที่พักนอนได้อย่างสบาย ชนิดต่อไปก็อาจเป็นใผ่ใผ่หรือใผ่หนาม (*Bambusa arundinacea* Willd.) ก็ขึ้นอยู่ในที่ราบเช่นกัน ชอบขึ้นเป็นกอใหญ่ เป็นกลุ่มติดต่อกันไปเป็นบริเวณกว้าง แต่มีข้อเสียอยู่ที่ว่าเป็นใผ่ ที่มีหนามและมีเรียว ซึ่งเต็มไปด้วยหนามออกมานอกกอเกะกะไปหมด ใผ่ใผ่แต่ละกอล้วนเป็นกอใหญ่ ๆ ถ้าหากจะริดเรียวใผ่ที่โคนออก ก็จะใช้เป็นที่พำนักได้อย่างดี ใผ่ใผ่ยังทำหน้าที่ป้องกันสัตว์อื่น ๆ ไม่ให้มารบกวน ด้วย ใผ่อีกชนิดหนึ่งซึ่งควร

จะสันนิษฐานว่าเป็นเวฬุวนารามไว้ด้วยก็คือ ไม้ไผ่สุก (*Bambusa flexuosa* Munro) ที่คนไทยนิยมปลูกไว้สำหรับใช้ไม้ และใช้หน่อสำหรับรับประทาน เป็นไม้ที่ชอบขึ้นตามที่ราบ มีกอใหญ่และลำยาว สามารถให้ร่มได้ดีแต่การกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติของไม้ไผ่สุกไม่ค่อยดี นอกจากจะมีผู้นำไปปลูกไว้ ส่วนไม้ไผ่อื่น ๆ นั้นก็เป็นไม้ที่ชอบขึ้นบนลาดเขา ซึ่งไม่ใช่ทำเลที่เหมาะสมสำหรับสร้างวัดวาอาราม

ไม้มงคล 9 ชนิดที่ใช้ในพิธีวางศิลาฤกษ์

<u>ราชพฤกษ์</u>	<u>ขนุน</u>	<u>ชัยพฤกษ์</u>
<u>ทองหลาง</u>	<u>ไผ่สุก</u>	<u>ทรงบาดาล</u>
<u>สัก</u>	<u>พะยุง</u>	<u>ก้นกระ</u>

ในการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ก่อนทำการก่อสร้างนิยมทำพิธีวางศิลาฤกษ์ โดยใช้ไม้มงคล 9 ชนิด ปักกับพื้นดินไม้ทั้ง 9 ชนิด มีชื่อเป็นมงคลนาม ดังนี้

1. ไม้ราชพฤกษ์ หมายถึง ความเป็นใหญ่และมีอำนาจวาสนา
2. ไม้ขนุน หมายถึง หนุนให้ดีขึ้นร่ำรวยขึ้น ทำอะไรจะมีผู้ให้การเกื้อหนุน
3. ไม้ชัยพฤกษ์ หมายถึง การมีโชคชัย ชัยชนะ
4. ไม้ทองหลาง หมายถึง การมีเงินมีทอง
5. ไม้ไผ่สุก หมายถึง มีความสุข
6. ไม้ทรงบาดาล หมายถึง ความมั่นคง หรือทำให้บ้านมั่นคงแข็งแรง
7. ไม้สัก หมายถึง ความมีศักดิ์ศรี ความมีเกียรติ

8. ไม้พะยุง หมายถึง การพยุงฐานะให้ดีขึ้น

9. ไม้กันเกรา หมายถึง ป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ หรืออีกชื่อหนึ่งว่าค้ำเสา ซึ่งอาจหมายถึง ทำให้เสาเรือนมั่นคง

ไม้มงคลเหล่านี้จะลงอักขระที่เรียกว่า หัวใจพระอิติปิโส ได้แก่ อะ สัม วิ สุ โล ปุ สะ พุ ภะ ลงบนท่อนไม้ชนิดละอักขระ พร้อมทั้งปิดทองทั้ง 9 ท่อน โดยปักกวนจากซ้ายไปขวา(ทักษิณาวรรต)

พื้นที่ทำการวิจัย

วัดพระธรรมกาย

ความเป็นมา

จุดมุ่งหมายในการสร้างวัดสมัรัตนโกสินทร์ตอนต้น เริ่มด้วยความหวังผลด้านการปกครอง ซึ่งจอห์น ครอฟอร์ด ที่เข้ามาเมืองไทยในรัชกาลที่ 2 บันทึกความสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธศาสนากับสถาบันการปกครองของไทยว่า “ พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อระบบการปกครองอย่างมาก ไม่มีประเทศใดในโลกตามความคิดเห็นของข้าพเจ้า ที่ศาสนาเข้ามามีส่วนในชีวิตประจำวันมากเท่ากรุงสยาม” (www.dhammadakaya.or.th, 2548)

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ได้ทรงพยายามให้ความสำคัญแก่พระพุทธศาสนา โดยทรงเปลี่ยนระบบการปกครองแบบทวารวดี ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ให้เป็นพระพุทธรูปมากขึ้น ผลพลอยได้จากการสร้างวัดประการต่อมา คือ ทำให้วัดมีสภาพเป็นศูนย์กลางของชุมชน ทั้งด้านอบรมจิตใจ การพักผ่อนหย่อนใจและที่สำคัญคือเป็นแหล่งการศึกษาเล่าเรียน โดยเฉพาะในรัชกาลที่ 3 ทรงส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง มีรับสั่งให้ข้าราชการทั้งทหารและพลเรือนจารึกศิลา มาติดไว้ที่วัด ซึ่งทำกันเป็นงานใหญ่ ระหว่างปี พ.ศ.2377-2391 วัดที่ทรงสถาปนาให้เป็นแหล่ง วิชาความรู้ เช่น วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามและวัดสุทัศนเทพวราราม เป็นต้น วัดอุปพระสงฆ์ การสร้างวัดที่สำคัญคือ เพื่อการอบรมใจเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของชาติ

เพื่อเป็นการตอบสนองพระราชดำริแห่งพระมหากษัตริยาธิราชเจ้า ผู้ทรงพระมหากรุณาคุณอันยิ่งใหญ่แก่ประเทศไทย และในท่ามกลางสภาวะสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เช่น ปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องช่วยกันฟื้นฟูความเป็นวัด โดยเหตุที่ปัญหาสังคมต่าง ๆ ล้วนแสดงถึงการขาดศีลธรรมของคนในสังคม ในฐานะที่วัดมีหน้าที่หลักในการสั่งสอนศีลธรรม ย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องพัฒนากระบวนการปลูกฝังและวิธีการเผยแพร่ธรรมะ ให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับยุคสมัยให้มากยิ่งขึ้น ในการชี้นำคุณงามความดีแก่ประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อสร้างสันติสุขและความสว่างไสวในทุกด้านแก่สังคม

วัดพระธรรมกาย ตั้งอยู่เลขที่ 23/2 บ้านคลองสาม หมู่ที่ 7 ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย โดยมีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่จำนวน 196 ไร่ 9 ตารางวา ซึ่งพื้นที่ที่ตั้งวัดแห่งนี้เป็นที่ราบลุ่มล้อมรอบด้วยสวนป่า หน้าวัดอยู่ทางด้านทิศตะวันออก ภายในวัดมีอาคารเสนาสนะต่างๆ มากมาย

วัดพระธรรมกาย ได้รับอนุญาตให้สร้างวัดเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2520 โดยมีนางสิวลัย ธนภัทร เป็นผู้ดำเนินการสร้างวัดขึ้นในที่ดินของแพทย์หญิงพงศาวิสุทธีบดี และนางวรรณิ์ สุนทรเวช เดิมเป็นสำนักสงฆ์ตามระเบียบการสร้างวัดโดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม”

หลวงพ่อดมฺมชโยและคณะรวมทั้งสาธุชนที่มีจิตศรัทธาทั้งหลายต่างได้ร่วมมือกันพลิกฟื้นนา 196 ไร่ ให้กลายเป็นที่ดินที่เขียวข่มด้วยการปลูกสวนป่าให้เกิดความร่มรื่นขุดคลองให้เกิดความร่มเย็น ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้งเป็นวัดโดยถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2520 และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อจาก “ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม” มาเป็น “วัดวรมณีธรรมกายาราม” และสอดคล้องกับการเผยแพร่วิชาธรรมกาย จึงได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งหนึ่งเป็น “วัดพระธรรมกาย” เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2524

การสร้างวัดพระธรรมกายเพื่อต้องการให้เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติธรรมที่มีพุทธศาสนิกชนจากทั่วประเทศปฏิบัติธรรมกันเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ทางธรรมะที่มีนักเรียน นักศึกษา ประชาชน มาศึกษาเล่าเรียนและฝึกอบรมอยู่เป็นประจำ

นอกจากนี้วัดพระธรรมกายยังมีแหล่งศิลปกรรมที่สำคัญต่าง ๆ มากมาย ตั้งแต่อุโบสถที่มีความกว้าง 10 เมตร ยาว 25 เมตร, หอสวดมนต์ที่มีความกว้าง 11.5 เมตร ยาว 22 เมตร, พระพุทธรูปทองคำหลวงพ่อดล, พระมหาธรรมกายเจดีย์ ฯลฯ เพื่อรองรับพุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธาเข้ามาปฏิบัติธรรม

วัดพระธรรมกายได้แบ่งเขตพื้นที่เป็น

เขตพุทธาวาส เป็นที่ตั้งของโบสถ์ประดิษฐานพระพุทธรูป

เขตธัมมาวาส ที่แสดงธรรมอบรมประชาชน

เขตสังฆาวาส ที่พักสงฆ์อย่างเป็นสัดส่วน

และได้พัฒนาวัดตามหลักปฏิรูปเทศ 4 ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังนี้

1. อาวาสเป็นอาหาร คือ การปรับปรุงสภาพทางภูมิศาสตร์ของวัดให้ดี ปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น ดูแลวัดให้สะอาดสะอ้าน เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. อาหารเป็นสบาย คือ ดูแลอาหารการกินของญาติโยมที่มาวัดให้ดี ภัตตาหารที่ญาติโยมนำมาถวายพระ ก็ดูแลให้ดีให้ความเคารพ ในทานของญาติโยม ภาชนะของเขาที่ได้ภัตตาหารมาทำความสะอาด ส่งคืนให้เรียบร้อย และรวมถึงการจัดระบบการบริหารการเงินให้รัดกุมด้วย
3. บุคคลเป็นที่สบาย คือ พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ศิษย์วัด จะต้องอบรมให้มีกิริยามารยาทเรียบร้อย สมเป็นคนวัด มีธรรมาศัยไมตรี ต้อนรับญาติโยมที่มาวัดอย่างดี ต้องรักษาศีลอย่างเคร่งครัด และหมั่นศึกษาธรรมะปฏิบัติธรรม เจริญศีลภาวนาอย่างสม่ำเสมอ ใ้คนวัดเป็นแบบอย่างทางความประพฤติแก่ญาติโยมที่มาวัดได้
4. ธรรมะเป็นที่สบาย คือ เมื่อประชาชนมาวัดแล้ว อย่าให้กลับบ้านมือเปล่า จะต้องได้เรียนรู้ธรรมะ ได้ข้อคิดกลับไปใช้ในการประพฤติปฏิบัติในชีวิตได้ วัดจะต้องอบรมสอนประชาชน การปฏิบัติเจริญสมาธิภาวนา และเทศน์สอนหลักธรรมต่าง ๆ

ผู้นำในการบุกเบิกสร้างวัดพระธรรมกายก็คือ คุณยายอาจารย์อุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง พระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อธัมมชโย) และพระเดชพระคุณพระภาวนาวิริยคุณ (หลวงพ่อทัตตชีโว) โดยเริ่มต้นจากบ้านธรรมประสิทธิ์ ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มาเป็นศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม และพัฒนาเป็นวัดพระธรรมกายในปัจจุบัน

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนิษฐา (2530) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของพระภิกษุ ผู้ได้รับการอบรมกับพระภิกษุ ผู้ไม่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรพระสังฆาธิการอาสาสมัครสิ่งแวดล้อม พบว่าพระภิกษุเหล่านั้น สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ประชาชน และมีความมั่นใจในการถ่ายทอดให้กับประชาชนโดยนำเรื่องป่าไม้และโบราณสถานไปเผยแพร่ถ่ายทอดให้กับประชาชนมากที่สุด

กองแผนงาน กรมศาสนา (2529) ได้รายงานการศึกษากิจกรรมของวัดซึ่งจะเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชน พบว่ากิจกรรมที่สร้างความเลื่อมใส ศรัทธา มีหลายประการ เช่น กิจกรรมด้านการประสานงานกับหน่วยงานราชการ การจัด ศาสนศึกษาที่อ่านหนังสือประชาชนที่มีวัด

ณรงค์ (2539) ได้ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์วัดชลประทานรังสฤษฎ์ กับการพัฒนาสังคม พบว่าบทบาทในการพัฒนาสังคมของพระสงฆ์ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ มีหลายด้าน ซึ่งอาจมีบทบาทเพิ่มเติมขึ้นได้ตามโอกาสและตัวแปรหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทนั้นก็คือนโยบาย การศึกษาทางโลกและการศึกษาทางธรรม

ประสพสุข (2535) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า พระสงฆ์ที่เป็นกรณีศึกษามีบทบาทคล้ายคลึงกัน ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาท ได้แก่ ศรัทธา บารมี ปฏิปทา สามัคคีธรรม กิจกรรม เกื้อกูล จารีตประเพณี องค์การต่างๆ หน่วยงานราชการ และวิธีการนอกแบบ บทบาทของพระสงฆ์ เป็นที่ยอมรับของประชาชน และจะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้เป็นอย่างดี

ปรีชาพล (2535) ได้ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการนำเอาหลักพระพุทธธรรมไปใช้ให้คำปรึกษาปัญหาชีวิตแก่ ศาสนิกชน พบว่า พระสงฆ์ในปัจจุบันยังคงให้คำแนะนำปรึกษาแก่ประชาชนเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ แต่ก็มีการปรับเปลี่ยน หรือประยุกต์วิธีการต่างๆ เช่น ใช้โหราศาสตร์ และไสยศาสตร์ เข้ามาประกอบ

สันติรัตน์ (2537) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระธรรมยุติ ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดสกลนคร จากการศึกษาวิจัยพบว่า พระธรรมยุติที่มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้อย และพบว่าอายุพรรษา ตำแหน่ง และการติดต่อระหว่างพระธรรมยุติกับเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อบทบาทพระธรรมยุติในการอนุรักษ์ป่าไม้ส่วนอายุระดับการศึกษา และความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้นั้น ไม่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทของพระธรรมยุติในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

มานิช (2529) ได้ทำการศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมชนบท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นด้วยในการที่พระสงฆ์มีบทบาทในการพัฒนาโดยให้เหตุผลว่า เพราะการพัฒนาเป็นสิ่งที่ทำให้บ้านเมืองเจริญเป็นการเสียสละและชาวบ้านได้รับประโยชน์ในส่วนที่ไม่เห็นด้วยนั้น จะเกี่ยวกับที่ดินของวัดและการไม่ศรัทธาต่อพระสงฆ์รูปนั้นเป็นการส่วนตัว

อรรถธรรม (2527) ได้ศึกษา พบว่าบทบาทพระสงฆ์ส่วนใหญ่มีผลงานเด่นชัดในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

นรินทร์ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กรณีศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากการศึกษาพบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง พระสงฆ์ที่มีอายุจริงและมีความสนใจข่าวสารความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุพรรษา ระดับการศึกษาทางไกล ระดับการศึกษาทางธรรม ชั้นปีที่ศึกษา ภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่แตกต่างกัน

ซึ่งจากการวิเคราะห์นั้นสามารถสรุปได้ว่า วัดและพระสงฆ์มีบทบาทที่สำคัญและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและให้การศึกษาในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในแต่ละชุมชนตลอดมา เนื่องจากวัดและพระสงฆ์จะเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น สามารถชี้แจงและอธิบายให้ประชาชนเหล่านั้นให้ทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ของประชาชนในวัดพระธรรมกาย จังหวัดปทุมธานี ซึ่งตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ ความชอบเกี่ยวกับต้นไม้ ภูมิปัญญาเดิม ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรม ความรู้และความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ของประชาชนในวัดพระธรรมกาย

ตัวแปรอิสระ

1. อายุ
2. เพศ
3. ระดับการศึกษา
4. ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด
5. ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้
6. ภูมิปัญญาเดิม
7. ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ตัวแปรตาม

ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้นี้
ดอกและไม้ผล ไม้ในพุทธประวัติ ไม้มงคล
ในวัดพระธรรมกาย

สมมุติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยมีแนวความคิดว่า จะต้องมียปัจจัยที่มีผลกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย
2. เพศ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย
3. ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย
4. ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย
5. ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย
6. ภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย
7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับวัดพระธรรมกาย
2. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากแนวความคิดและทฤษฎีหลักการประกอบการ
ดัดแปลง แบบสอบถามของผู้ที่เคยศึกษามาแล้ว นำมาปรับปรุงใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง
ที่ต้องการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด และ
ปลายปิด ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้เขียนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. เครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมโปรแกรมสำเร็จรูป
4. อุปกรณ์เครื่องเขียน

วิธีการ

การรวบรวมข้อมูล

โดยทำการศึกษาพื้นที่เบื้องต้นของวัดพระธรรมกาย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี จากหนังสือ เอกสารและข้อมูลเครือข่ายขององค์การ

สร้างแบบสอบถาม

เพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัย ตามรายละเอียดที่ระบุในส่วนของอุปกรณ์และทำการทดสอบเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบและแก้ไขให้มีความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity)

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงเพื่อหาความเที่ยงตรงแล้วไปทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มประชากรในวัดปทุมวนาราม กรุงเทพมหานคร เพื่อทดสอบความเป็นไปได้ ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ความเข้าใจและความครบถ้วนของสาระสำคัญ จากนั้นนำแบบสอบถามไปปรึกษากับคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามโดยใช้จำนวนตัวอย่างในการทดสอบเครื่องมือจำนวน 30 ตัวอย่าง นำผลที่ได้มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยวิธีการ Kuder-Richardson formula 20 (KR20) ได้ค่า 0.7923 และนำมาปรับแก้ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การสุ่มตัวอย่างและการเก็บข้อมูล

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้ที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ได้กำหนดให้ประชาชนที่ถูกคัดเลือกเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งหมด โดยใช้สูตรที่ให้โอกาสหน่วยตัวอย่างได้ถูกเลือกเท่า ๆ กัน ในการสำรวจสูตรที่เหมาะสม คือ สูตรของ Yamane (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

- N = จำนวนผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
 n = จำนวนประชาชนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

กำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 หมายความว่า การสุ่มตัวอย่างประชาชน 100 คน มีโอกาสถูกจำนวน 95 คน

จำนวนประชาชน ที่สุ่มคัดเลือกจากประชาชน ที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย ระหว่าง 31 ธันวาคม 2548—2 มกราคม 2549 จากการลงทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ จำนวน 594 คน จากสูตร Yamane จะได้กลุ่มตัวอย่างมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เท่ากับ 239 ผู้ปฏิบัติธรรม สามารถใช้เป็นตัวแทนของประชาชนทั้งหมด เพื่อนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปสัมภาษณ์ และทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ผ่านการสัมภาษณ์ทุกฉบับเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการรวบรวมข้อมูลทางด้านสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ (relationship analysis) สำหรับการวิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์ โดยทำการทดสอบสมมุติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้วิธีไคสแควร์ (Chi-square) และสถิติอื่นที่เหมาะสม โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นหลัก ในการทดสอบสมมุติฐาน ให้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
3. ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การประมวลผลผ่านคอมพิวเตอร์โดยอาศัย โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลและวิจารณ์

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาผู้วิจัยได้นำเสนอไว้เป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลส่วนตัว ของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่วัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลส่วนตัว ของผู้ปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลส่วนตัวของประชาชน ผู้มาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา ที่พักอาศัย ภูมิลำเนาเดิม อาชีพ รายได้สุทธิ ระยะเวลาการมาปฏิบัติธรรม ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรม จุดประสงค์ในการมาวัดพระธรรมกาย ผู้ที่ผู้ปฏิบัติธรรมมาวัดด้วย ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมที่วัดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.90 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.10 ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่าหรือไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 28.50 รองลงมามีอายุอยู่ในช่วง 31-40 และ 41-50 ปี ร้อยละ 28.00 มีอายุมากกว่า 50 ปีร้อยละ 15.50 มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 38.37 ปี มีอายุมากที่สุด 72 ปี และมีอายุน้อยที่สุด 13 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 44.40 รองลงมามีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 43.50 น้อยที่สุดคือสถานภาพสมรสและแยกกันอยู่ ร้อยละ 5.40

ภูมิลำเนาเดิมอยู่ จังหวัดอื่นๆ ที่ไม่ใช่กรุงเทพและปริมณฑล ร้อยละ 54.40 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ร้อยละ 45.60 โดยมีระยะห่างเฉลี่ยอยู่ที่ 163.02 กิโลเมตร

ระยะห่างต่ำที่สุด 1 กิโลเมตร และมากที่สุด 1,100 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ที่พักอาศัยอยู่ในเขต
กรุงเทพและปริมณฑล ร้อยละ 75.70 และมีที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ ร้อยละ 24.30 โดยมี
ระยะห่างเฉลี่ย 51.03 กิโลเมตร ระยะห่างต่ำสุด 1 กิโลเมตร และมากที่สุด 800 กิโลเมตร

ระดับการศึกษาส่วนใหญ่การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 51.90 รองลงมา
มีการศึกษาระดับเท่ากับหรือต่ำกว่า ม.ปลายหรือปวช. ร้อยละ 24.30 น้อยที่สุดมีการศึกษาระดับ
อนุปริญญาหรือปวส. คิดเป็นร้อยละ 11.70 ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 21.30
รองลงมามีอาชีพเป็นข้าราชการ ร้อยละ 19.20 และน้อยที่สุดคืออาชีพช่างยนต์ และบัณฑิตแก้ว
ร้อยละ 0.04 ส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิต่อเดือนมากกว่า 1,2000 บาท ร้อยละ 27.20 รองลงมา
มีรายได้สุทธิอยู่ในช่วง 4,001-8,000 บาท ร้อยละ 25.50 ผู้ปฏิบัติธรรมมีรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อเดือน
เท่ากับ 12,918.83 บาท มีรายได้สุทธิต่ำสุดเท่ากับ 0 บาท และมีรายได้สุทธิต่อเดือนมากที่สุด
เท่ากับ 200,000 บาท

ระยะเวลาการมาปฏิบัติธรรม ส่วนใหญ่มาปฏิบัติธรรมตั้งแต่ 1-5 ปี ร้อยละ 46.90
รองลงมา ปฏิบัติธรรมตั้งแต่ 6-10 ปี ร้อยละ 33.90 และมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 19.20 ผู้ปฏิบัติ
ธรรมมาปฏิบัติธรรมเป็นเวลา 50 ปีมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ 1 ปี และมาปฏิบัติธรรมเป็น
เวลาเฉลี่ย คือ 7.55 ปี ส่วนใหญ่ มาปฏิบัติธรรมมากกว่าหรือเท่ากับสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ร้อยละ
54.0 และรองลงมาคือ 2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี ร้อยละ 46.0 โดยมาปฏิบัติธรรมเฉลี่ย
70.47 ครั้งต่อปี น้อยที่สุด คือปีละ 1 ครั้ง และมากที่สุดคือมาปฏิบัติธรรมทุกวัน

จุดประสงค์การมาวัด ส่วนใหญ่มาวัดเพื่อมาปฏิบัติธรรม คิดเป็นร้อยละ 92.50
รองลงมาคือ มาเพื่อทำบุญ ร้อยละ 71.50 และมาพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 46.90 ศึกษาส่วนใหญ่
มาวัดกับครอบครัว ร้อยละ 61.10 รองลงมามาวัดกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 21.80 และมาวัดคนเดียว
ร้อยละ 17.20

รายละเอียดของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกายปรากฏตามตารางที่ 1
(n = จำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถาม)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านสังคมของประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ	หมายเหตุ
เพศ			
ชาย	91	38.1	
หญิง	148	61.9	
อายุ			
น้อยกว่า 30 ปี	68	28.5	เฉลี่ย = 38.37 ปี
31 – 40 ปี	67	28.0	มากที่สุด = 72 ปี
41 – 50 ปี	67	28.0	น้อยที่สุด = 13 ปี
มากกว่า 50 ปี	37	15.5	
สถานภาพการสมรส			
โสด	106	44.4	
แต่งงาน/อยู่ด้วยกัน	104	43.5	
หย่า/ร้าง	16	6.7	
แต่งงาน/แยกกันอยู่	13	5.4	
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	58	24.3	
อนุปริญญา/ปวส.	28	11.7	
ปริญญาตรี	124	51.9	
ปริญญาโทหรือเอก	29	12.1	
ที่พักอาศัยปัจจุบัน			
กรุงเทพและปริมณฑล	181	75.7	
จังหวัดอื่นๆ	58	24.3	
ภูมิลำเนาเดิม			
กรุงเทพและปริมณฑล	109	45.6	
จังหวัดอื่นๆ	130	54.4	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ	หมายเหตุ
อาชีพ			
ข้าราชการ	46	19.2	
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	1.3	
พนักงานบริษัท	51	21.3	
ค้าขาย	37	15.5	
ธุรกิจส่วนตัว	23	9.6	
รับจ้าง	23	9.6	
นักศึกษา	24	10.0	
ว่างงาน/พ่อบ้าน/แม่บ้าน	30	12.6	
ช่วยงานวัด	1	0.4	
บัณฑิตแก้ว	1	0.4	
รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย			
ไม่มีรายได้	19	7.9	เฉลี่ย = 12918.83
น้อยกว่า 4,000 บาท	56	23.4	บาท ต่อเดือน
4,001 – 8,000 บาท	61	25.5	มากที่สุด = 200000
8,001 – 12,000 บาท	38	15.9	บาทต่อเดือน
มากกว่า 12,000 บาท	65	27.2	น้อยที่สุด = 0 บาทต่อเดือน
ระยะเวลาการมาปฏิบัติธรรมที่วัด			
1 – 5 ปี	112	46.9	เฉลี่ย = 7.55 ปี
6 – 10 ปี	81	33.9	มากที่สุด = 29 ปี
มากกว่า 10 ปี	46	19.2	น้อยที่สุด = 1 ปี
ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด			
2 – 3 ครั้ง/เดือน ถึง 1 ครั้ง/ปี	110	46.0	เฉลี่ย = 70.47 ครั้งต่อปี
มากกว่าหรือเท่ากับสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	129	54.0	มากที่สุด = 365 ครั้งต่อปี น้อยที่สุด = 1 ครั้งต่อปี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (n = 239)	ร้อยละ	หมายเหตุ
จุดประสงค์ในการมาวัด			
มาพักผ่อนจิตใจ	112	46.9	
มาปฏิบัติธรรม	221	92.5	
มาทำบุญ	171	71.5	
อื่นๆ	20	8.4	มาพบเพื่อน
ผู้ที่ปฏิบัติธรรมมาวัดด้วย			
ครอบครัว	146	61.1	
เพื่อน	52	21.8	
มาคนเดียว	41	17.2	

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย

1. การรับรู้ในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่ามีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ภายในวัดพระธรรมกาย ร้อยละ 76.6 และไม่ทราบว่ามีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ภายในวัดพระธรรมกาย ร้อยละ 23.4

2. การรับรู้ข่าวสาร ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนทราบข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของวัดพระธรรมกายจากการบอกกล่าวของพระสงฆ์คิดเป็นร้อยละ 51.5 และทราบข่าวจากเพื่อนผู้ปฏิบัติธรรม คิดเป็นร้อยละ 47.3 และทราบข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์ภายในวัด คิดเป็นร้อยละ 31.8 และทราบข่าวจากที่อื่นๆ เช่น เว็บไซต์, ดาวธรรม คิดเป็นร้อยละ 19.7

3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย ร้อยละ 54.4 และไม่เคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย ร้อยละ 45.6

4. ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของวัดพระธรรมกาย ผู้ปฏิบัติธรรมส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่มีกิจกรรม ร้อยละ 56.9 รองลงมา เข้าร่วมกิจกรรมปีละ 1 ครั้ง ร้อยละ 24.6 และเข้าร่วมกิจกรรมปีละ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 18.5

5. กิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย ผู้ปฏิบัติธรรมส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ในพื้นที่วัดพระธรรมกาย ร้อยละ 93.8 รองลงมา มีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน ร้อยละ 28.5 น้อยที่สุด คือ การบริจาคพันธุ์ไม้ให้กับวัด ร้อยละ 4.6

6. พันธุ์ไม้ที่ประชาชนผู้เคยปลูกภายในวัด ประชาชนส่วนใหญ่ เคยปลูกต้นสน ร้อยละ 31.8 รองลงมาคือต้นมะลิ ร้อยละ 15.5

7. ประเภทของต้นไม้ที่ควรปลูกในวัด ประชาชนส่วนใหญ่อยากให้ปลูกทั้งต้นไม้กินได้ และต้นไม้กินไม่ได้ ร้อยละ 79.5 รองลงมาอยากให้ปลูกต้นไม้กินไม่ได้ ร้อยละ 12.1 และอยากให้ปลูกต้นไม้กินได้ ร้อยละ 8.4

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับต่ำ (ต่ำกว่า 10 คะแนน) ร้อยละ 57.30 และมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง (10 คะแนน) ร้อยละ 42.70

ตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ข้อความ	ตอบถูก	ตอบผิด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ป่าไม้ให้ความชุ่มชื้นแก่อากาศและมีส่วนทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล	239 (100.0)	0 (0.0)	1.00	0.00
2. ป่าไม้ช่วยชะลอการไหลของน้ำ ทำให้ไม่เกิดน้ำท่วมฉับพลัน	239 (100.0)	0 (0.0)	1.00	0.00
3. ป่าไม้ส่วนใหญ่ถูกทำลายโดยประชาชน	239 (100.0)	0 (0.0)	1.00	0.00
4. ประชาชนทุกคนมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	239 (100.0)	0 (0.0)	1.00	0.00
5. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นหน้าที่ของภาคีรัฐบาลเพียงอย่างเดียว	214 (89.5)	25 (10.5)	0.90	0.31
6. การทำลายป่าไม้มีผลทำให้สภาวะอากาศของโลกเปลี่ยนแปลง	236 (98.7)	3 (1.3)	0.99	0.11
7. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คือ การรักษาป่าไม้ให้คงอยู่โดยไม่มีการใช้ประโยชน์แต่อย่างใด	124 (51.9)	115 (48.1)	0.52	0.50
8. ป่าไม้เป็นแหล่งอาหารและยารักษาโรค	237 (99.2)	2 (0.8)	0.99	0.09
9. ป่าไม้ช่วยบรรเทาความรุนแรงของลมพายุ	239 (100.0)	0 (0.0)	1.00	0.00
10. สัตว์ป่าที่อยู่ตามธรรมชาติ ไม่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามธรรมชาติ	189 (79.1)	50 (20.9)	0.79	0.41

หมายเหตุ: ตัวเลขที่วงเล็บแสดงเป็นค่าร้อยละ

ตารางที่ 3 การจัดระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ระดับความรู้ (คะแนน)	จำนวน	ร้อยละ
10	102	42.7
9	86	36.0
8	44	18.4
7	7	2.90
รวม	239	100.0

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยการร่วมปลูกป่า ร้อยละ 70.7 รองลงมามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากป่าไม้ให้คุ้มค่าที่สุด ร้อยละ 69.9 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยการลดและไม่ซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากป่าไม้ ร้อยละ 69.4 และร่วมบริจาคเงินเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้หรือปลูกป่าไม้ ร้อยละ 50.2 และอื่นๆ ร้อยละ 1.70

ตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของผู้ปฏิบัติธรรม

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
มีส่วนร่วมปลูกป่า	169	70.7
ลดหรือไม่ซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากป่าไม้	165	69.0
ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากป่าไม้ให้คุ้มค่าที่สุด	167	69.9
บริจาคเงินเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้หรือปลูกป่า	120	50.2
อื่นๆ	4	1.7

ความคิดเห็นของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมที่วัดต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ที่ปลูกภายในวัดพระธรรมกาย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งคำถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ที่ปลูกภายในวัดพระธรรมกายปลูกพันธุ์ไม้ออกเป็น 3 ส่วน คือ 1. กลุ่มพันธุ์พันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล โดยมีคำถามย่อยจำนวน 13 คำถาม 2. กลุ่มพันธุ์พันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ โดยมีคำถามย่อยจำนวน 18 คำถาม 3. กลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล โดยมีคำถามย่อยจำนวน 9 คำถาม ในแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบเป็น 5 ระดับ ได้แก่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วยปานกลาง” “เห็นด้วยน้อย” “ไม่เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ทั้งนี้การสอบถามความคิดเห็นทั้ง 3 ส่วนดังกล่าว เพื่อให้ทราบว่าผู้มาปฏิบัติธรรมความคิดเห็นให้ปลูกกลุ่มพันธุ์พันธุ์ไม้กลุ่มใดภายในบริเวณวัด ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าวและวัดอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งจากผลของการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติธรรมดังกล่าวปรากฏผลดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อการปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล จากการศึกษาพบว่า เมื่อหาค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของคำถามทั้ง 13 ข้อ จากประชาชน 239 คน ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 จึงกล่าวได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่าให้มีการปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผลอยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนมีความคิดเห็นว่าให้มีการปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ในข้อที่ 6 มากที่สุด คือ “ท่านคิดเห็นว่าวัดควรปลูกต้นบัว” รองลงมาประชาชนมีความคิดเห็นว่าให้มีการปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ในข้อที่ 2 คือ “ท่านคิดเห็นว่าวัดควรปลูกต้นมะลิ” และประชาชนมีความคิดเห็นว่าให้มีการปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้น้อยที่สุดคือข้อที่ 8 คือ “ท่านคิดเห็นว่าวัดควรปลูกต้นลิ้นทม”

2. ความคิดเห็นต่อการปลูกกลุ่มพันธุ์ประเภทไม้ในพุทธประวัติ จากการศึกษาพบว่า เมื่อหาค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของคำถามทั้ง 18 ข้อ จากประชาชน 239 คน ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 จึงกล่าวได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่าให้มีการปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนมีความคิดเห็นว่าให้ปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ในข้อที่ 1 มากที่สุด คือ “ท่านคิดเห็นว่าวัดควรปลูกต้นโพธิ์” รองลงมาประชาชนมีความคิดเห็นว่าให้ปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ในข้อที่ 8 คือ “ท่านคิดเห็นว่าวัดควรปลูกต้นมะม่วง” และประชาชนมีความคิดเห็นว่าให้มีการปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติน้อยที่สุดคือข้อที่ 14 คือ “ท่านคิดเห็นว่าวัดควรปลูกต้นฝ้าย”

3. ความคิดเห็นว่าวัดควรปลูกกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล จากการศึกษาพบว่า เมื่อหาค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของคำถามทั้ง 9 ข้อ จากประชาชน 239 คน ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 จึงกล่าวได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทำให้มีการปลูกพันธุ์ไม้มงคลอยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนความคิดเห็นว่าวัดให้ปลูกพันธุ์ไม้ในข้อที่ 1 คือ “ท่านคิดเห็น ว่าวัดให้ปลูกต้นราชพฤกษ์” รองลงมาประชาชนมีความคิดเห็นว่าวัดควรปลูกพันธุ์ไม้ในข้อที่ 3 คือ “ท่านคิดเห็น ว่าวัดควรปลูกต้นชัยพฤกษ์” และประชาชนคิดเห็นว่าควรปลูกน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 6 คือ “ท่านคิดเห็น ว่าวัดควรปลูกต้นทรงบาดาล”

ความชอบเกี่ยวกับกลุ่มพันธุ์ไม้ที่ควรให้ปลูกในวัดพระธรรมกาย

1. กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความชอบเกี่ยวกับกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่ควรปลูกในวัดพระธรรมกายมากที่สุดคือ “ดอกบัว” รองลงมาผู้ปฏิบัติธรรม มีความชอบเกี่ยวกับกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่ควรปลูกในวัดพระธรรมกายคือ “ดอกมะลิ”

2. กลุ่มไม้ผล จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความชอบเกี่ยวกับกลุ่มพันธุ์ไม้ผลที่ควรให้ปลูกในวัดพระธรรมกายมากที่สุดคือ “มะม่วง” รองลงมาประชาชนมีความชอบเกี่ยวกับกลุ่มพันธุ์ไม้ผลที่ควรปลูกในวัดพระธรรมกายคือ “มะละกอ”

3. กลุ่มต้นไม้มงคล จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความชอบเกี่ยวกับกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลที่ควรปลูกในวัดพระธรรมกายมากที่สุดคือ “ต้นราชพฤกษ์” รองลงมาประชาชนมีความชอบเกี่ยวกับกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลที่ควรปลูกในวัดพระธรรมกายคือ “ต้นขนุน”

4. กลุ่มต้นไม้ในพระพุทธศาสนา จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความชอบเกี่ยวกับกลุ่มพันธุ์ไม้ในพระพุทธศาสนาที่ควรปลูกในวัดพระธรรมกายมากที่สุดคือ “ต้นโพธิ์” รองลงมาประชาชนมีความชอบเกี่ยวกับกลุ่มพันธุ์ไม้ในพระพุทธศาสนาที่ควรปลูกในวัดพระธรรมกายคือ “ต้นสาละ”

ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความเชื่อในคำกล่าวนี้มากที่สุด คือ “ท่านเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่” รองลงมาประชาชนเชื่อในคำกล่าวนี้คือ “ต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ” และประชาชนเชื่อในคำกล่าวนี้น้อยที่สุดคือ “การฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้มีอายุยืนนาน” และมีประชาชนบางส่วนที่ไม่มีความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้เลย

ตารางที่ 5 ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้

ข้อความ	คะแนนความเชื่อ (ร้อยละ)
1. ท่านเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่	79.9
2. ต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ	66.9
3. การบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่	62.3
4. การฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน	18.0
5. การรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานเช่นกัน	38.9
6. การปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้	61.9
ไม่เชื่อทั้ง 6 ข้อ	8.8

ผลการทดสอบสมมุติฐาน เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ผลการทดสอบสมมุติฐาน เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกายเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มไม้ดอกและไม้ผล 2) กลุ่มไม้ในพุทธประวัติ 3) กลุ่มไม้มงคล ซึ่งในครั้งนี้เป็นการนำข้อมูลของตัวแปรอิสระมาหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยใช้วิธีการทดสอบไค-สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตัวแปรอิสระที่กำหนดไว้ในครั้งนี้ ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรม ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ ความชอบเกี่ยวกับต้นไม้ ภูมิลำเนาเดิม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งการจัดแบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระแต่ละตัว ได้ทำการจัดแบ่งกลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. อายุ ได้จัดแบ่งกลุ่มอายุของประชาชนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยอาศัยค่าอันตรภาคชั้นของอายุที่มีค่าเท่ากับ 11.70 เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ได้แก่ กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมที่มีอายุ 41-50 ปี กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมที่มีอายุ 31-40 ปี กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี
2. เพศ ได้จัดแบ่งกลุ่มการศึกษาของประชาชนออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง
3. ระดับการศึกษา ได้จัดแบ่งกลุ่มอายุของประชาชนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทและเอก กลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือปวส. กลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายลงไปจนถึงระดับประถม
4. ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด ได้จัดแบ่งกลุ่มความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยอาศัยค่าอันตรภาคชั้นของอายุที่มีค่าเท่ากับ 70.11 เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่มาวัดมากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ขึ้นไป กลุ่มประชาชนที่มาวัด 1 ครั้งต่อสัปดาห์ กลุ่มประชาชนที่มาวัด 2-3 ครั้งต่อเดือน กลุ่มประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 2 ครั้งต่อเดือน
5. ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ ได้มีการตั้งคำถามเพื่อสอบถามประชาชนในเรื่องของความเชื่อที่เกี่ยวกับต้นไม้ทั้งหมด 6 ข้อ ด้วยกัน
6. ภูมิลำเนาเดิม ได้จัดแบ่งภูมิลำเนาเดิมของประชาชนออกเป็น 2 หัวข้อ คือ
 - 6.1 แบ่งตามเขตจังหวัด ซึ่งแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ กรุงเทพมหานคร (สมุทรปราการ, นนทบุรี, ปทุมธานี) และต่างจังหวัด

6.2 แบ่งตามระยะทางที่ห่างจากวัด ซึ่งสามารถจัดแบ่งได้ทั้งหมด 5 ชั้น คือ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตร, 26-50 กิโลเมตร, 51-75 กิโลเมตร, 76-100 กิโลเมตร และมากกว่า 100 กิโลเมตร

7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งได้มีการตั้งคำถามจำนวน 10 ข้อ โดยให้ตอบถูกหรือผิด เพื่อสอบถามประชาชนว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากน้อยแค่ไหน

เมื่อทำการทดสอบสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ ปรากฏผลการทดสอบสมมุติฐานดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 อายุมีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทต่างๆ ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

สมมุติฐานที่ 1.1 อายุ มีความสัมพันธ์ต่อความความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมาก โดยมีอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.2 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.2 และมีอายุ น้อยกว่า 30 ปี และอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.4 และ 53.7 ตามลำดับ และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลน้อย โดยมีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาคืออายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.3 และมีอายุระหว่าง 41-50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.8 และ 37.8 ตามลำดับ

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1.353 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 3 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.716 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนดจึงปฏิเสธสมมุติฐานแสดงว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอก
และไม้ผลในวัดพระธรรมกาย

อายุ	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
น้อยกว่า 30 ปี	31 (45.6)	37 (54.4)	68 (100.0)
31 – 40 ปี	31 (46.3)	36 (53.7)	67 (100.0)
41 – 50 ปี	26 (38.8)	41 (61.2)	67 (100.0)
มากกว่า 50 ปี	14 (37.8)	23 (62.2)	37 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 1.353			df = 3
			Significance = 0.716

ซึ่งจะเห็นว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอายุของประชาชน เนื่องจากอายุของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 1.2 อายุของประชาชน มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุต่อความคิดเห็นของประชาชน ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ใน พุทธประวัติพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติน้อย โดยมีอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมามีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.2 และมีอายุน้อยกว่า 30 ปี และอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 และ 49.3 ตามลำดับ และ มีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมากโดยมีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาอายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 และอายุมากกว่า 50 ปี และมีอายุระหว่าง 41-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 45.9 และ 41.8 ตามลำดับ

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1.361 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 3 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.715 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อ กลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้
ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย

อายุ	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
น้อยกว่า 30 ปี	34 (50.0)	34 (50.0)	68 (100.0)
31 – 40 ปี	39 (58.2)	28 (41.8)	67 (100.0)
41 – 50 ปี	33 (49.3)	34 (50.7)	67 (100.0)
มากกว่า 50 ปี	20 (54.1)	17 (45.9)	37 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 1.361			df = 3
			Significance = 0.715

ซึ่งจะเห็นได้ว่า อายุของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับอายุของประชาชน เนื่องจากอายุของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 1.3 อายุมีความสัมพันธ์ผลการศึกษพบว่า สัมพันธ์ต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มต้นไม้มงคล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มต้นไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคลน้อย โดยมีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.2 รองลงมามีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.8 และมีอายุน้อยกว่า 30 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.1 และ 43.2 ตามลำดับ และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคลมากโดยมีอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมามีอายุน้อยกว่า

30 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.9 และมีอายุระหว่าง 41-50 ปี และมีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.2 และ 38.8 ตามลำดับ

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 4.367 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 3 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.225 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล
ในวัดพระธรรมกาย

อายุ	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
น้อยกว่า 30 ปี	32 (47.1)	36 (52.9)	68 (100.0)
31 – 40 ปี	41 (61.2)	26 (38.8)	67 (100.0)
41 – 50 ปี	32 (47.8)	35 (52.2)	67 (100.0)
มากกว่า 50 ปี	16 (43.2)	21 (56.8)	37 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 4.367			df = 3
			Significance = 0.225

ซึ่งจะเห็นว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอายุของประชาชน เนื่องจากอายุของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 2 เพศมีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้
ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

สมมุติฐานที่ 2.1 เพศมีความสัมพันธ์ต่อความความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์
ไม้ดอกและไม้ผล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้
ดอก และไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมาก เป็นเพศ
หญิง คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.8 และมีความคิดเห็นต่อ
กลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลน้อย เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็น
ร้อยละ 40.5

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.726 กำหนดค่า P
เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.394 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่
กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นของประชาชนต่อ
กลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอก
และไม้ผล

เพศ	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ชาย	42 (46.2)	49 (53.8)	91 (100.0)
หญิง	60 (40.5)	88 (59.5)	148 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 0.726		df = 1	Significance = 0.394

ซึ่งจะเห็นว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและ
ไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอก
และไม้ผลอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลมากหรือ

น้อย ไม่ขึ้นอยู่กับเพศของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐาน 2.2 เพศของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศต่อความคิดเห็นของประชาชน ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติน้อยเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.2 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมาก เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.2

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 2.542 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.111 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ

เพศ	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ชาย	42 (46.2)	49 (53.8)	91 (100.0)
หญิง	84 (56.8)	64 (43.2)	148 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 2.524		df = 1	Significance = 0.111

ซึ่งจะเห็นว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับเพศของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 2.3 เพศของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลน้อย เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.8 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลมาก เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.2 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.9

การทดสอบสมมุติฐานว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 4.625 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.032 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล

เพศ	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ชาย	38 (31.8)	53 (58.2)	91 (100.0)
หญิง	83 (56.1)	65 (43.9)	148 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 4.625		df = 1	Significance = 0.032

ซึ่งจะเห็นว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลอย่างไม่มีอิสระต่อกัน ซึ่งแสดงว่าเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยเพศชายเห็นด้วยมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากเพศชายมีความคุ้นเคยใกล้ชิดเรื่องพันธุ์ไม้มงคลมากกว่า ซึ่งเพศชายจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องพิธีกรรมต่างๆที่ต้องเกี่ยวข้องกับพันธุ์ไม้มงคลมากกว่า ดังนั้นการส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ประเภทนี้จึงควรมุ่งตรงไปยังเพศชายซึ่งจะมีโอกาสที่ได้ผลมากกว่า

สมมุติฐาน 3 ระดับการศึกษาของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

สมมุติฐานที่ 3.1 ระดับการศึกษาของประชาชนมีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างระดับการศึกษาต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลมาก เป็นประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโทและเอก คิดเป็นร้อยละ 75.9 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 60.7 และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับการศึกษาระดับประถม-มัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 54.8 และ 51.7 ตามลำดับ และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลน้อย มีระดับการศึกษาระดับประถม-มัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 45.2 และมีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. และระดับการศึกษาระดับปริญญาโท-เอก คิดเป็นร้อยละ 39.3 และ 24.1 ตามลำดับ

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 5.262 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 3 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.154 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย

ระดับการศึกษา	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	28 (48.3)	30 (51.7)	58 (100.0)
อนุปริญญา/ปวส.	11 (39.3)	17 (60.7)	28 (100.0)
ปริญญาตรี	56 (45.2)	68 (54.8)	124 (100.0)
ปริญญาโทหรือเอก	7 (24.1)	22 (75.9)	29 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 5.262		df = 3	Significance = 0.154

ซึ่งจะเห็นว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือระดับการศึกษาของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 3.2 ระดับการศึกษาของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติน้อย เป็นประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 71.4 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับประถม-มัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 58.6 และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับการศึกษาระดับปริญญาโทและเอก คิดเป็นร้อยละ 49.2 และ 37.9 ตามลำดับ และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมาก มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท-เอก คิดเป็นร้อยละ 62.1 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.8 และมีระดับการศึกษาระดับอนุปริญา/ปวส. และระดับการศึกษาระดับประถม-มัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 41.4 และ 28.6 ตามลำดับ

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 7.905 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 3 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.048 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของประชาชนกับความคิดเห็นต่อ
กลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ ในวัดพระธรรมกาย

ระดับการศึกษา	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา	34 (58.6)	24 (41.4)	58 (100.0)
ตอนปลาย/ปวช.			
อนุปริญญา/ปวส.	20 (71.4)	8 (28.6)	28 (100.0)
ปริญญาตรี	61 (49.2)	63 (50.8)	124 (100.0)
ปริญญาโทหรือเอก	11 (37.9)	18 (62.1)	29 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 7.905		df = 3	Significance = 0.048

ซึ่งจะเห็นว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ระดับการศึกษาของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าระดับการศึกษามีผลต่อความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ ซึ่งหลักสูตรของการเรียน การสอนในปัจจุบันนั้นจะมีการให้ความรู้ในเรื่องของพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติอยู่แล้ว ดังนั้นนอกเหนือจากเพียงแค่ให้ความรู้ในเรื่องพันธุ์ไม้เพียงอย่างเดียว จึงควรมีการสอนเพิ่มเติมในเรื่องของการส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ในพุทธประวัติเข้าไปด้วย

สมมุติฐานที่ 3.3 ระดับการศึกษาของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลน้อย เป็นประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับประถม-มัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.4 และมีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส.

และระดับการศึกษาระดับปริญญาโทและเอก คิดเป็นร้อยละ 50.0 และ 34.5 ตามลำดับ และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลมาก มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท-เอก คิดเป็นร้อยละ 65.5 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 50.0 และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับการศึกษาระดับประถม-มัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 47.6 และ 44.8 ตามลำดับ

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 3.667 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 3 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.300 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย

ระดับการศึกษา	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	32 (55.2)	26 (44.8)	58 (100.0)
อนุปริญญา/ปวส.	14 (50.0)	14 (50.0)	28 (100.0)
ปริญญาตรี	65 (52.4)	59 (47.6)	124 (100.0)
ปริญญาโทหรือเอก	10 (34.5)	19 (65.5)	29 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 3.667	df = 3	Significance = 0.300	

ซึ่งจะเห็นว่า ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ระดับการศึกษาของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 4 ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

สมมุติฐานที่ 4.1 ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมาก เป็นประชาชนที่มีความถี่ในการมาวัด 2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 73.6 รองลงมาที่มีความถี่ในการมาวัดมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 43.4 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลน้อย มีความถี่ในการมาวัดมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมาที่มีความถี่ในการมาวัด 2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 26.4

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 22.172 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย

ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรม	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี	29 (26.4)	81 (73.6)	110 (100.0)
มากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อสัปดาห์	73 (56.6)	56 (43.4)	129 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 22.172	df = 1	Significance = 0.000	

ซึ่งจะเห็นว่า ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่เป็นอิสระต่อ ซึ่งแสดงว่าประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดบ่อยๆจะมีความคุ้นเคยกับพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลที่ปลูกอยู่ในวัดที่มีอยู่มากมายหลายประเภท จึงทำให้ประชาชนกลุ่มนี้มีความเห็นด้วยมาก ที่ให้มีการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ประเภทนี้ ทางวัดจึงสามารถธรรงค์ผ่านประชาชนกลุ่มนี้เพื่อให้มีการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลในเขตพื้นที่วัด

สมมุติฐานที่ 4.2 ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเลือกกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติน้อย เป็นประชาชนที่มีความถี่ในการมาวัด 2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 65.5 รองลงมาที่มีความถี่ในการมาวัดมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 41.9 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมาก มีความถี่ในการมาวัดมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมาที่มีความถี่ในการมาวัด 2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 34.5

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 13.260 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชน
กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ ในวัดพระธรรมกาย

ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรม	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี	72 (65.5)	38 (34.5)	110 (100.0)
มากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อสัปดาห์	54 (41.9)	75 (58.1)	129 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 13.620	df = 1	Significance = 0.000	

ซึ่งจะเห็นว่า ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดบ่อยๆจะมีความคุ้นเคยกับพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติที่ปลูกอยู่ในวัดที่มีอยู่มากมายหลายประเภท จึงทำให้ประชาชนกลุ่มนี้มีความเห็นด้วยมากที่ให้มีการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ประเภทนี้ทางวัดจึงสามารถรณรงค์ผ่านประชาชนกลุ่มนี้เพื่อให้มีการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ในพุทธประวัติในเขตพื้นที่วัด

สมมุติฐานที่ 4.3 ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล น้อย เป็นประชาชนที่มีความถี่ในการมาวัด 2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 61.8 รองลงมาที่มีความถี่ในการมาวัดมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 41.1 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลมาก มีความถี่ในการมาวัดมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 58.9 รองลงมาที่มีความถี่ในการมาวัด 2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 38.2

การทดสอบสมมติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 10.210 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมติฐาน แสดงว่าความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความถี่ของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัดของประชาชน กับความถี่ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย

ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรม	ระดับความถี่ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
2-3 ครั้งต่อเดือน ถึง 1 ครั้งต่อปี	68 (61.8)	42 (38.2)	110 (100.0)
มากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้งต่อสัปดาห์	53 (41.1)	76 (58.9)	129 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 10.210	df = 1	Significance = 0.001	

ซึ่งจะเห็นว่า ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมมีความสัมพันธ์กับความถี่ของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมของประชาชน กับความถี่ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งแสดงว่าประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดบ่อยๆจะมีความคุ้นเคยกับพันธุ์ไม้มงคลที่ปลูกอยู่ในวัดที่มีอยู่มากมายหลายประเภท จึงทำให้ประชาชนกลุ่มนี้มีความเห็นด้วยมากที่ให้มีการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ประเภทนี้ ทางวัดจึงสามารถรณรงค์ผ่านประชาชนกลุ่มนี้เพื่อให้มีการอนุรักษ์พันธุ์ไม้มงคลในเขตพื้นที่วัด

สมมติฐานที่ 5 ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความถี่ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้แต่ละประเภทในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานที่ 5.1 ความเชื่อของประชาชนว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ มีความสัมพันธ์กับความถี่ต่อการปลูกพันธุ์ไม้กลุ่มต่าง ๆ

สมมติฐานที่ 5.1.1 ความเชื่อของประชาชนว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ มีความสัมพันธ์กับความถี่ต่อการปลูกพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล

จากวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมาก เป็นประชาชนที่มีความเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 57.6 รองลงมา มีความเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 56.3 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลน้อย มีความเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา มีความเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 42.4

การทดสอบสมมุติฐานพบค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.028 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.867 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ของประชาชน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย

ความเชื่อที่ว่าต้นไม้ มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	21 (43.8)	27 (56.3)	48 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	81 (42.4)	110 (57.6)	191 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 0.028		df = 1	Significance = 0.867

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 5.1.2 ความเชื่อของประชาชนว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชน ต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มในพุทธประวัติน้อย เป็นประชาชน ที่มีความเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 59.2 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่า ต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 27.1 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมาก มีความเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 40.8

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 15.837 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่ของประชาชน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ ในวัดพระธรรมกาย

ความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	13 (27.1)	35 (72.9)	48 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	113 (59.2)	78 (40.8)	191 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 15.837		df = 1	Significance = 0.000

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคุ้มครองอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องของ รุกขเทวดาในต้นไม้ก็จะมีความคิดเห็น

เห็นด้วยที่มากในเรื่องของการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ ซึ่งกล่าวได้ว่าความเชื่อในเรื่องของ
รุกขเทวดานั้นส่วนหนึ่งมาจากเรื่องของพุทธประวัติโดยตรง

สมมุติฐานที่ 5.1.3 ความเชื่อของประชาชนว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ มีความ
สัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่ม
พันธุ์ไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล น้อย เป็นประชาชนที่
ไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้
มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 35.4 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล
มากไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่า
ต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ คิดเป็นร้อยละ 45.5

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 5.560 กำหนดค่า P
เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.018 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่
กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่มีความ
สัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ของประชาชน
กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย

ความเชื่อที่ว่าต้นไม้ มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	17 (35.4)	31 (64.6)	48 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	104 (54.5)	87 (45.5)	191 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 5.560		df = 1	Significance = 0.018

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาค้ำครองอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าต้นไม้ มีรุกขเทวดาค้ำครองอยู่ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องของรุกขเทวดาในต้นไม้ก็จะมีความคิดเห็นด้วยที่มากในเรื่องของการอนุรักษ์พันธุ์ไม้มงคล ซึ่งกล่าวได้ว่าพันธุ์ไม้ที่ถือว่าเป็นไม้มงคลนั้นก็จะเป็นพันธุ์ไม้ประเภทเดียวกันที่เชื่อว่าไม้นั้นจะมีรุกขเทวดาค้ำครองอยู่

สมมุติฐานที่ 5.2 ความเชื่อของผู้ปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ต่าง ๆ

สมมุติฐานที่ 5.2.1 ความเชื่อของผู้ปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมาก เป็นประชาชนที่ไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติคิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมา มีความเชื่อว่า ต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติคิดเป็นร้อยละ 46.8 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลน้อย มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติคิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติคิดเป็นร้อยละ 37.5

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 5.305 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.021 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสัญลักษณ์สิทธิตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้นดอกและไม้มผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ
ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย

ต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามพุทธประวัติ	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	42 (53.2)	37 (46.8)	79 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	60 (37.5)	100 (62.5)	160 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 5.305	df = 1	Significance = 0.021	

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ
อยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น
ต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าผู้ที่ไม่มีความเชื่อในเรื่องของ
ต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติก็จะมีความคิดเห็นด้วยที่มากในเรื่องของการอนุรักษ์พันธุ์
ไม้ดอกและไม้ผล เนื่องประชาชนกลุ่มนี้จะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้จากไม้ดอกไม้ผลมากกว่า
ความเชื่อในเรื่องของต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ

สมมติฐานที่ 5.2.2 ความเชื่อของผู้ปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ
มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่ม
พันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติน้อย เป็น
ประชาชนที่ไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ คิดเป็นร้อยละ 61.9 รองลงมา
มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ คิดเป็นร้อยละ 34.2 และมีความคิดเห็นต่อ
กลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติมาก มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ คิดเป็น
ร้อยละ 65.8 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ คิดเป็นร้อยละ 38.1

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 16.277 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติของ ประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย

ต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามพุทธประวัติ	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	27 (34.2)	52 (65.8)	79 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	99 (61.9)	61 (38.1)	160 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 16.277		df = 1	Significance = 0.000

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติมีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความ เชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ใน พุทธประวัติอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องของต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามพุทธประวัติก็จะมีความคิดเห็นด้วยที่มากในเรื่องของการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ในพุทธประวัติด้วย เช่นกัน

สมมุติฐานที่ 5.2.3 ความเชื่อของผู้ปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่ม พันธุ์ไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลน้อย เป็นประชาชนที่ ไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมาไม่มีความเชื่อ ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ คิดเป็นร้อยละ 35.4 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้

มงคลมาก มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ คิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมา ไม่มีความเชื่อว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ คิดเป็นร้อยละ 41.9

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 10.885 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย

ต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามพุทธประวัติ	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	28 (35.4)	51 (64.6)	79 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	93 (58.1)	67 (41.9)	160 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 10.885		df = 1	Significance = 0.001

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคลอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องของต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติก็จะมีความคิดเห็นด้วยที่มากในเรื่องของการอนุรักษ์พันธุ์ไม้มงคลด้วยเช่นกัน เนื่องจากพันธุ์ไม้มงคลเกี่ยวข้องกับพุทธประวัติอย่างชัดเจน

สมมุติฐานที่ 5.3 ความเชื่อของประชาชนที่ว่า การบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ประเภทต่างๆ

สมมุติฐานที่ 5.3.1 ความเชื่อของประชาชนที่ว่า การบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้อดอกและไม้ผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมาก เป็นประชาชนที่ไม่มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 60.4 รองลงมามีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 52.2 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลน้อย มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 39.6

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1.535 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.215 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย

การบวชต้นไม้เป็นการรักษา ต้นไม้ให้คงอยู่	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	43 (47.8)	47 (52.2)	90 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	59 (39.6)	90 (60.4)	149 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 1.535		df = 1	Significance = 0.215

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 5.3.2 ความเชื่อของประชาชนที่ว่าการบวชต้นไม้ เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติน้อย เป็นประชาชนที่ไม่มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมามีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่คิดเป็นร้อยละ 52.2 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติมาก มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่คิดเป็นร้อยละ 47.0

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.014 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.905 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้นอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย

การบวชต้นไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	47 (52.2)	43 (47.8)	90 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	79 (53.0)	70 (47.0)	149 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 0.014		df = 1	Significance = 0.905

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้คงอยู่ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติมาก

หรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 5.3.3 ความเชื่อของประชาชนที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคลน้อย เป็นประชาชนที่ไม่มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมา มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 50.0 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคลมาก มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ คิดเป็นร้อยละ 49.0

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.023 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.880 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย

การบวชต้นไม้เป็นการรักษา ต้นไม้ให้คงอยู่	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	45 (50.0)	45 (50.0)	90 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	76 (51.0)	73 (49.0)	149 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 0.023		df = 1	Significance = 0.880

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มต้นไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล อย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคลมากหรือน้อยไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 5.4 ความเชื่อของผู้ปฏิบัติธรรมว่า การฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทต่างๆ

สมมุติฐานที่ 5.4.1 ความเชื่อของผู้ปฏิบัติธรรมว่า การฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้อดอกและไม้ผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้อดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้อดอกและไม้ผลมาก เป็นประชาชนที่มีความเชื่อว่าการฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 55.8 และมีความคิดเห็น ต่อกลุ่มไม้อดอกและไม้ผลน้อย ไม่มีความเชื่อว่าการฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมามีความเชื่อว่าการฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนานคิดเป็นร้อยละ 42.3

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.049 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.825 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนานมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้อดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำให้เด็กมีอายุยืนนาน
ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย

การฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำ ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	83 (42.3)	113 (57.7)	196 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	19 (44.2)	24 (55.8)	43 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 0.049		df = 1	Significance = 0.825

ซึ่งจะพบว่า ความเชื่อที่ว่าการฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์
กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อ
ที่ว่าการฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำให้เด็กมีอายุยืนนาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอก
และไม้ผล อย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมากหรือน้อย
ไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าการฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำให้เด็กมีอายุยืนนานของประชาชน จึงทำให้ผล
การวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 5.4.2 ความเชื่อของผู้ปฏิบัติธรรมว่าการฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำให้เด็กมีอายุ
ยืนนานมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มำในพุทธประวัติ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่ม
ไม้มำในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มำในพุทธประวัติน้อย
เป็นประชาชนที่มีความเชื่อว่าการฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำให้เด็กมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 57.1
รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำให้เด็กมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 32.6
และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มำในพุทธประวัติมาก ไม่มีความเชื่อว่าการฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำให้
เด็กมีอายุยืนนานคิดเป็นร้อยละ 67.4 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการฝังรกรงเด็กได้ต้นไม้มำให้เด็ก
มีอายุยืนนานคิดเป็นร้อยละ 42.9

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 8.551 กำหนดค่า P
เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.003 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่

กำหนด จึงยอมรับสมมติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนานของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ ในวัดพระธรรมกาย

การฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	112 (57.1)	84 (42.9)	196 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	14 (32.6)	29 (67.4)	43 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 8.551		df = 1	Significance = 0.003

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าการฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือความเชื่อที่ว่า การฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งความเชื่อที่ว่าการฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนานนั้น ไม่ได้เป็นไปตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนา ดังนั้นประชาชนกลุ่มนี้ก็จะมีความคิดเห็นที่น้อยในเรื่องของการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ

สมมติฐานที่ 5.4.2 ความเชื่อของประชาชนว่า การฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล น้อย เป็นประชาชนที่มีความเชื่อว่าการฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 55.1 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 30.2 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมาก ไม่มีความเชื่อว่าการฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนานคิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมามีความเชื่อว่าการฝังรกรงเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนานคิดเป็นร้อยละ 44.9

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 8.725 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.003 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการฝังรกเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อว่าการฝังรกเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย

การฝังรกเด็กได้ดั้นไม้ ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	108 (55.1)	88 (44.9)	196 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	13 (30.2)	30 (69.8)	43 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 8.725		df = 1	Significance = 0.003

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าการฝังรกเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าการฝังรกเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล อย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งความเชื่อที่ว่าการฝังรกเด็กได้ดั้นไม้ทำให้เด็ก มีอายุยืนนานนั้นไม่ได้เป็นไปตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนา ดังนั้นประชาชนกลุ่มนี้ก็จะมีความคิดเห็นที่น้อยในเรื่องของการอนุรักษ์พันธุ์ไม้มงคลซึ่งจะเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาโดยตรง

สมมุติฐานที่ 5.5 ความเชื่อของประชาชนว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลต่างๆ

สมมุติฐานที่ 5.5.1 ความเชื่อของประชาชนว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลและไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลและไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลและไม้มงคลมากเป็น

ประชาชนที่ไม่มีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 64.5 รองลงมามีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 52.7 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลน้อย มีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 35.5

การทดสอบสมมติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 3.221 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.073 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล
ในวัดพระธรรมกาย

การรักษาต้นไม้ให้อยู่รอด ทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	69 (47.3)	77 (52.7)	146 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	33 (35.5)	60 (64.5)	93 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 3.221		df = 1	Significance = 0.073

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล อย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 5.5.2 ความเชื่อของประชาชนว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติน้อย เป็นประชาชนที่ไม่มีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน และมีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 52.7 เท่ากัน และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติมาก มีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 47.3 เท่ากัน

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.000 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.994 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ
ในวัดพระธรรมกาย

การรักษาต้นไม้ให้อยู่รอด ทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	77 (52.7)	69 (47.3)	146 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	49 (52.7)	44 (47.3)	93 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 0.000		df = 1	Significance = 0.994

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน ไม่มีความสัมพันธ์กับ

ความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติมากหรือน้อยไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ มีความสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตามนี้ยังสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 5.5.3 ความเชื่อของผู้ปฏิบัติธรรมว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลน้อยเป็นประชาชนที่มีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 51.4 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 49.5 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมาก ไม่มีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมามีความเชื่อว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานคิดเป็นร้อยละ 48.6

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.083 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.074 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างไรก็ตามนี้ยังสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย

การรักษาต้นไม้ให้อยู่รอด ทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	75 (51.4)	71 (48.6)	146 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	46 (49.5)	47 (50.5)	93 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 0.083		df = 1	Significance = 0.774

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติคือ ความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล อย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมากหรือน้อยไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 5.6 ความเชื่อของประชาชนว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้าน ทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ประเภทต่างๆ

สมมุติฐานที่ 5.6.1 ความเชื่อของประชาชนว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้าน ทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมาก เป็นประชาชน ที่ไม่มี ความเชื่อว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 39.6 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลน้อย มีความเชื่อว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 60.4 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้คิดเป็นร้อยละ 31.8

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 18.951 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการรักษาต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 33 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่า การปลุกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้าน
ทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้นดอกและไม้ผล
ในวัดพระธรรมกาย

การปลุกต้นไม้ที่มีชื่อมงคล ในบริเวณบ้านทำให้ชีวิต เป็นดังชื่อต้นไม้	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ประเภทไม้นดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	55 (60.4)	36 (39.6)	91 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	47 (31.8)	101 (68.2)	148 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 18.951			df = 1
			Significance = 0.000

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่า การปลุกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้นดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่า การปลุกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้าน ทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้นดอกและไม้ผล อย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าต้นไม้ในกลุ่มนี้ที่ประชาชนรู้จักกันเป็นอย่างดีคือ ขนุน และ มะยม ซึ่งเป็นประเภทไม้นดอกไม้นั่นเองนั้นประชาชนจึงเห็นด้วยน้อยในการปลุกต้นไม้เหล่านี้ในวัด โดยประชาชนต้องการปลูกไม้เหล่านี้ในบริเวณบ้านมากกว่าในบริเวณวัด

สมมุติฐานที่ 5.6.2 ความเชื่อของประชาชนว่าการปลุกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้าน
ทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติน้อยเป็นประชาชนที่ไม่มีความเชื่อว่าการปลุกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการปลุกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 42.9 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติมากมีความเชื่อว่าการปลุกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการปลุกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 41.2

การทดสอบสมมติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 5.735 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.017 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อบงกในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อด้านไม้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อบงกในบริเวณบ้าน ทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อด้านไม้กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ ในวัดพระธรรมกาย

การปลูกต้นไม้ที่มีชื่อบงก ในบริเวณบ้านทำให้ชีวิต เป็นดังชื่อด้านไม้	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	39 (42.9)	52 (57.1)	91 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	87 (58.8)	61 (41.2)	148 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 5.735			df = 1
			Significance = 0.017

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อบงกในบริเวณบ้าน ทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อด้านไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อบงกในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อด้านไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ด้านไม้ที่มีชื่อบงกในบริเวณบ้านนั้นส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ไม้ประเภทเดียวกับไม้ในพุทธประวัติ ดังนั้นประชาชนที่เชื่อในเรื่องของการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อบงกในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อด้านไม้ก็จะมีความคิดเห็นที่มากในเรื่องของการอนุรักษ์ไม้ในพุทธประวัติด้วยเช่นกัน

สมมติฐานที่ 5.6.3 ความเชื่อของประชาชนว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อบงกในบริเวณบ้าน ทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อด้านไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของประชาชนต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้
มงคลพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลน้อย เป็นประชาชนที่ไม่มีความ
เชื่อว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 52.7 รอง
ลงมามีความเชื่อว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อย
ละ 47.3 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมาก มีความเชื่อว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลใน
บริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมาไม่มีความเชื่อว่าการปลูก
ต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 47.3

การทดสอบสมมติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.670 กำหนดค่า P เท่า
กับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.413 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่
กำหนด จึงปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่าความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำ
ให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 35 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้าน
ทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล ในวัดพระธรรมกาย

การปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคล ในบริเวณบ้านทำให้ชีวิต เป็นดังชื่อต้นไม้	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ผู้ที่เชื่อ	43 (47.3)	48 (52.7)	91 (100.0)
ผู้ที่ไม่เชื่อ	78 (52.7)	70 (47.3)	148 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 0.670		df = 1	Significance = 0.413

ซึ่งจะเห็นว่า ความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดัง
ชื่อต้นไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ คือ ความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ มี
ความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล อย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อ
กลุ่มไม้มงคลมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้

ชีวิตเป็นดังซื้อต้นไม้ของประชาชน จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 6 ภูมิลำเนาเดิมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทต่าง ๆ ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

สมมุติฐานที่ 6.1 จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้แต่ละประเภท

สมมุติฐานที่ 6.1.1 จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลน้อย เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาเป็นประชาชนที่มีจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 32.1 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมาก เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑลคิดเป็นร้อยละ 67.9 รองลงมาเป็นประชาชนที่มีจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 48.5

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 9.148 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.002 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 36 ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย

จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
กรุงเทพฯและปริมณฑล	35 (32.1)	74 (67.9)	109 (100.0)
ต่างจังหวัด	67 (51.5)	63 (48.5)	130 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 9.148		df = 1	Significance = 0.002

ซึ่งจะเห็นว่า จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน จึงเห็นได้ว่าประชาชนที่อาศัยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลจะมีพื้นที่บริเวณบ้านที่จะสามารถปลูกไม้ดอกและไม้ผลได้ค่อนข้างน้อยมาก ดังนั้นประชาชนจะต้องการให้ปลูกไม้ประเภทนี้ในวัดแทน แต่สำหรับประชาชนในต่างจังหวัดนั้นจะมีพื้นที่บ้านค่อนข้างมากอยู่แล้วจึงสามารถปลูกไม้ประเภทนี้ในบ้านตัวเองได้ จึงเห็นด้วยน้อยที่จะปลูกไม้ประเภทนี้ในพื้นที่วัด

สมมุติฐานที่ 6.1.2 จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติน้อยเป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมาเป็นประชาชนที่มีจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 51.5 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติมาก เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาเป็นประชาชนที่มีจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 45.9

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.160 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.690 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่

กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย

จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
กรุงเทพฯและปริมณฑล	59 (54.1)	50 (45.9)	109 (100.0)
ต่างจังหวัด	67 (51.5)	63 (48.5)	130 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 0.160		df = 1	Significance = 0.690

ซึ่งจะเห็นว่า จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 6.1.3 จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลน้อย เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมาเป็นประชาชนที่มีจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 47.7 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมาก เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาเป็นประชาชนที่มีจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมอยู่เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 45.9

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.983 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.322 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 38 ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล
ในวัดพระธรรมกาย

จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
กรุงเทพฯและปริมณฑล	59 (54.1)	50 (45.9)	109 (100.0)
ต่างจังหวัด	62 (47.7)	68 (52.3)	130 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 0.983	df = 1	Significance = 0.322	

ซึ่งจะเห็นว่า จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม จึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 6.2 ระยะห่างระหว่างวัดพระธรรมกายกับที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อการปลูกต้นไม้ในแต่ละประเภท

สมมุติฐานที่ 6.2.1 ระยะห่างระหว่างวัดพระธรรมกายกับที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการปลูกไม้ดอกและไม้ผล

จากกาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมากเป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาอยู่เดิมๆ อยู่ห่างจากวัดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 71.7 รองลงมา

เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาอยู่เดิมๆ อยู่ห่างจากวัดระหว่าง 26-50 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 68.6 และน้อยที่สุดคือห่างมากกว่า 100 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 30.8 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลน้อย เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ห่างจากวัดห่างมากกว่า 100 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 69.2 และห่างระหว่างวัด 51-75 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 38.7 และน้อยที่สุดคือน้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 28.3

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 26.813 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 39 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับวัด กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลในวัดพระธรรมกาย

ระยะห่างระหว่าง วัดพระธรรมกายกับ ที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตร	13 (28.3)	33 (71.7)	46 (100.0)
26 — 50 กิโลเมตร	22 (31.4)	48 (68.6)	70 (100.0)
51 — 75 กิโลเมตร	12 (38.7)	19 (61.3)	31 (100.0)
76 — 100 กิโลเมตร	10 (37.0)	17 (63.0)	27 (100.0)
มากกว่า 100 กิโลเมตร	45 (69.2)	20 (30.8)	65 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 26.813	df = 4	Significance = 0.000	

ซึ่งจะเห็นว่า ระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล อย่างเป็นอิสระต่อกัน จึงเห็นได้ว่าประชาชนที่อาศัยเขตพื้นที่ใกล้ๆ วัดก็คือในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลนั่นเอง ซึ่งจะมีพื้นที่บริเวณบ้านที่จะสามารถปลูกไม้ดอกและไม้ผลได้ค่อนข้างน้อยมาก ดังนั้นประชาชนจะต้องการให้ปลูกไม้

ประเภทนี้ในวัดแทน แต่สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ไกลวัดนั้นก็คือประชาชนที่อยู่ในต่างจังหวัดนั่นเอง ซึ่งจะมีพื้นที่บ้านค่อนข้างมากอยู่แล้วจึงสามารถปลูกไม้ประเภทนี้ในบ้านตัวเองได้ จึงเห็นด้วยน้อยที่จะปลูกไม้ประเภทนี้ในพื้นที่วัด

สมมุติฐานที่ 6.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับวัดกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติน้อย เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ห่างจากวัดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมาเป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ห่างจากวัดมากกว่า 100 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 56.9 และน้อยที่สุดคือระหว่าง 76-100 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 40.7 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติมาก เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ห่างจากวัดระหว่าง 76-100 กิโลเมตรคิดเป็นร้อยละ 59.3 และห่างระหว่างวัด 26-50 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 58.6 และน้อยที่สุดคือน้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 23.9

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 16.383 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 40 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับวัด
กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย

ระยะห่างระหว่าง วัดพระธรรมกายกับ ที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตร	35 (76.1)	11 (23.9)	46 (100.0)
26 – 50 กิโลเมตร	29 (41.4)	41 (58.6)	70 (100.0)
51 – 75 กิโลเมตร	14 (45.2)	17 (54.8)	31 (100.0)
76 – 100 กิโลเมตร	11 (40.7)	16 (59.3)	27 (100.0)
มากกว่า 100 กิโลเมตร	37 (56.9)	28 (43.1)	65 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 16.383	df = 4	Significance = 0.003	

ซึ่งจะเห็นว่า จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าประชาชนที่มีที่พักอาศัยที่ห่างไกลวัดนั้นจะเป็นประชาชนที่อยู่ในต่างจังหวัดซึ่งจะมีความเชื่อในเรื่องของไม้ในพุทธประวัติมากกว่าคนที่พักอาศัยอยู่ใกล้ๆวัดซึ่งคือในเขตกรุงเทพฯ ดังนั้นประชาชนกลุ่มนี้จึงมีความคิดเห็นด้วยมากในความต้องการให้ปลูกไม้ในพุทธประวัติในเขตพื้นที่วัด

สมมุติฐานที่ 6.2.3 ระยะห่างระหว่างวัดพระธรรมกายกับที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลน้อย เป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ห่างจากวัดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 69.6 รองลงมาเป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ห่างจากวัดมากกว่า 100 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 50.8 และน้อยที่สุดคือระหว่าง 51-75 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 38.7 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมาก เป็นประชาชนที่ภูมิลำเนาเดิมอยู่ห่างจากวัดระหว่าง 51-75 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 61.3 และห่าง

ระหว่างวัด 76-100 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 59.3 และน้อยที่สุดคือ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตรคิดเป็นร้อยละ 30.4

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 9.758 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.045 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 41 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างจังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับวัด กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย

ระยะห่างระหว่าง วัดพระธรรมกายกับ ที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 กิโลเมตร	32 (69.6)	14 (30.4)	46 (100.0)
26 – 50 กิโลเมตร	33 (47.1)	37 (52.9)	70 (100.0)
51 – 75 กิโลเมตร	12 (38.7)	19 (61.3)	31 (100.0)
76 – 100 กิโลเมตร	11 (40.7)	16 (59.3)	27 (100.0)
มากกว่า 100 กิโลเมตร	33 (50.8)	32 (49.2)	65 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 9.758	df = 4	Significance = 0.045	

จะเห็นว่า ระยะห่างระหว่างที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับวัดมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้มงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ระยะห่างระหว่างที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิมกับวัดมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งแสดงว่าประชาชนที่อยู่ไกลจากบริเวณวัดยิ่งมากยิ่งมีระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมากกว่าประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่วัด เพราะประชาชนที่อยู่ไกลวัดจะเป็นประชาชนในต่างจังหวัดซึ่งจะมีความเชื่อต่อกลุ่มไม้มงคลยังมีมากกว่าประชาชนที่พักอาศัยอยู่ใกล้พื้นที่วัด

สมมุติฐานที่ 7 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการปลูกต้นไม้แต่ละประเภท

สมมุติฐานที่ 7.1 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการปลูกไม้ดอกและไม้ผล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลมาก เป็นประชาชนที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 38.2 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลน้อย เป็นประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มาก คิดเป็นร้อยละ 61.8 รองลงมา ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 28.5

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 26.446 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่า P ที่กำหนด จึงยอมรับสมมุติฐาน แสดงว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 42 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล ในวัดพระธรรมกาย

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ดอกและไม้ผล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ต่ำ	39 (28.5)	98 (71.5)	137 (100.0)
สูง	63 (61.8)	39 (38.2)	102 (100.0)
รวม	102 (42.7)	137 (57.3)	239 (100.0)
Chi-square = 26.499		df = 1	Significance = 0.000

ซึ่งจะเห็นว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าโดยส่วนใหญ่แล้วกลุ่มไม้ดอกและไม้ผลนั้นจะไม่ใช้พันธุ์ไม้ที่มีการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ ดังนั้นประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากก็จะเห็นด้วยน้อยในการอนุรักษ์ไม้ดอกและไม้ผลในพื้นที่วัด โดยประชาชนกลุ่มนี้อาจให้อุรักษ์พันธุ์ไม้ประเภทอื่นๆเช่น ไม้ยืนต้นมากกว่า

สมมุติฐานที่ 7.2 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการปลูกต้นไม้ในพุทธประวัติ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติน้อย เป็นประชาชนที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาเชื่อว่าการรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 52.0 และมีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติมาก เป็นประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มาก คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 46.7

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.041 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.839 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 43 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติในวัดพระธรรมกาย

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้ในพุทธประวัติ		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ต่ำ	73 (53.3)	64 (46.7)	137 (100.0)
สูง	53 (52.0)	49 (48.0)	102 (100.0)
รวม	126 (52.7)	113 (47.3)	239 (100.0)
Chi-square = 0.041		df = 1	Significance = 0.839

จะเห็นว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ในพุทธประวัติมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนจึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานที่ 7.3 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคล พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลน้อย เป็นประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 52.9 รองลงมาไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 48.9 และ มีความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมาก เป็นประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้น้อย คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 47.1

การทดสอบสมมุติฐานพบว่าค่าไค-สแควร์ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.381 กำหนดค่า P เท่ากับ 0.05 ค่าความเป็นอิสระเท่ากับ 1 และค่า P ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.537 ซึ่งมากกว่าค่า P ที่กำหนด จึงปฏิเสธสมมุติฐาน แสดงว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 44 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนกับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลในวัดพระธรรมกาย

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	ระดับความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ประเภทไม้มงคล		
	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยมาก	รวม
ต่ำ	67 (48.9)	70 (51.1)	137 (100.0)
สูง	54 (52.9)	48 (47.1)	102 (100.0)
รวม	121 (50.6)	118 (49.4)	239 (100.0)
Chi-square = 0.383		df = 1	Significance = 0.537

ซึ่งจะเห็นว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มไม้มงคล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลอย่างเป็นอิสระต่อกัน แสดงว่าความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้มงคลมากหรือน้อย ไม่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนจึงทำให้ผลการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 45 สรุปผลการทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	Sig	χ^2
1. อายุ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.716	1.353
2. อายุ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.715	1.356
3. อายุ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.225	4.367
4. เพศ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.394	0.726
5. เพศ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.111	2.524
6. เพศ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.032	4.625
7. ระดับการศึกษา กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.154	5.262
8. ระดับการศึกษา กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.048	7.905
9. ระดับการศึกษา กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.300	3.667
10. ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.000	22.172
11. ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.000	13.620
12. ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.001	10.210
13. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.867	0.028
14. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.000	15.827
15. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่ครองอยู่ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.018	5.560
16. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.021	5.305
17. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.000	16.277
18. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.001	10.885

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	Sig	χ^2
19. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.215	1.535
20. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.905	0.014
21. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.880	0.023
22. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการฝังกระดูกใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.825	0.049
23. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการฝังกระดูกใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.003	8.551
24. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการฝังกระดูกใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.003	8.551
25. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.073	3.221
26. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.994	0.000
27. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนาน กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.774	0.083
28. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล	0.000	18.951
29. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.017	5.735

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	Sig	χ^2
30. ความเชื่อของประชาชนผู้มาปฏิบัติธรรมว่าการปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคล ในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.413	0.670
31. จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้อดอก และไม้ผล	0.002	9.148
32. จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ ในพุทธประวัติ	0.069	0.160
33. จังหวัดที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.322	0.983
34. ระยะทางระหว่างวัดพระธรรมกายกับที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้อดอกและไม้ผล	0.000	26.813
35. ระยะทางระหว่างวัดพระธรรมกายกับที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กับความคิดเห็นต่อกลุ่มปลูกต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.003	16.383
36. ระยะทางระหว่างวัดพระธรรมกายกับที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.045	9.758
37. ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้อดอกและไม้ผล	0.000	26.499
38. ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ	0.839	0.041
39. ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กับความคิดเห็นต่อกลุ่มต้นไม้มงคล	0.537	3.383

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปผลของการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ของประชาชนที่วัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31-50 ปี มีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 38.37 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายเฉลี่ย เท่ากับ 12918.83 บาท ประชาชนส่วนใหญ่มาปฏิบัติธรรมที่วัดเป็นระยะเวลาระหว่าง 1-5 ปี และมาปฏิบัติธรรมที่วัดมากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ และส่วนใหญ่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล และมีจุดประสงค์ในการมาที่วัดเพื่อมาปฏิบัติธรรม และมาปฏิบัติธรรมที่วัดกับครอบครัว และประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่าวัดพระธรรมกายมีการจัดกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยทราบจากการบอกกล่าวของพระสงฆ์ที่วัด
2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่ทำการศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อดันไม้ในพุทธประวัติมากที่สุด เท่ากับ 3.74 และมีความคิดเห็นต่อไม้ดอกและไม้ผล โดยมีความต้องการ เท่ากับ 3.73 และมีความคิดเห็นต่อดันไม้มงคล โดยมีความคิดเห็นเท่ากับ 3.30 จึงสรุปได้ว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการปลูkdันไม้ในพุทธประวัติและไม้ดอกและไม้ผล ในระดับความต้องการที่ใกล้เคียงกัน
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นดันไม้ของประชาชนที่วัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า (1) ความคิดเห็นไม้ดอกและไม้ผล ได้แก่ ความถี่ในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด ความเชื่อเรื่องดันไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ ความเชื่อเรื่องการบวชดันไม้เป็นการรักษาดันไม้ให้อยู่รอด ความเชื่อเรื่องการปลูkdันไม้ที่มีชื่อเป็นมงคลในบริเวณบ้าน ภูมิสำเนา ระยะห่างระหว่างบ้านและวัด ความรู้และความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (2) ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการปลูkdันไม้ในพุทธประวัติของ

ประชาชน ได้แก่ ระดับการศึกษา ความถนัดในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด ความเชื่อเรื่องต้นไม้ มีรุกขเทวดาคู่คุ้มครองอยู่ ความเชื่อเรื่องต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ ความเชื่อเรื่องการปลุกต้นไม้ที่มีชื่อเป็นมงคลในบริเวณบ้าน ความเชื่อเรื่องการฝังรูกเด็กได้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน ระยะห่างระหว่างบ้านและวัด (3) ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต้นไม้มงคลของประชาชน ได้แก่ เพศ ความถนัดในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด ความเชื่อเรื่องต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่คุ้มครองอยู่ ความเชื่อเรื่องต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ ความเชื่อเรื่องการฝังรูกเด็กได้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน และระยะห่างระหว่างบ้านและวัด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปลุกต้นไม้ในวัดพระธรรมกาย พบว่า

1. ความถนัดในการมาปฏิบัติธรรมที่วัด มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นต่อปลุกต้นไม้ทั้ง 3 ประเภท ทั้งไม้อดอกและไม้ผล ต้นไม้ในพุทธประวัติ และต้นไม้มงคล ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากการที่ประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดบ่อยครั้งยังมีความคิดเห็นต่อปลุกต้นไม้แต่ละประเภทมากยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่าวัดมีส่วนอย่างมากในการกระตุ้นเตือนและให้ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมที่วัด โดยการสื่อสารผ่านการปฏิบัติธรรมที่ทางวัดปฏิบัติอยู่เป็นประจำ และวัดพระธรรมกายเป็นวัดที่มีผู้ให้ความเคารพและศรัทธาอยู่เป็นจำนวนมาก ทางวัดสามารถใช้เป็นสื่อในการทำประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยเฉพาะกลุ่มพันธุ์ไม้ที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งเป็นการช่วยอนุรักษ์นอกถิ่นกำเนิดและร่วมส่งเสริมการปลุกต้นไม้ในกิจกรรมทางศาสนาได้

2. ความเชื่อเรื่องต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่คุ้มครอง มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นต่อต้นไม้ทั้ง 3 ประเภท เนื่องมาจากการเข้าใจตามหลักพุทธศาสนาที่มักสอนว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่คุ้มครอง มีผลต่อความคิดเห็นต่อต้นไม้ทั้งไม้อดอกและไม้ผล ต้นไม้ในพุทธประวัติและต้นไม้มงคล สาเหตุเนื่องมาจาก วัดพระธรรมกายเป็นวัดตามหลักศาสนาพุทธทำให้ประชาชนที่วัดมีผลต่อความคิดเห็นต่อต้นไม้ในพุทธประวัติและไม้มงคล ไม้อดอกและไม้ผล ซึ่งเป็นไปตามหลักคำสอนในพุทธศาสนา

ทางวัดจึงควรปลูกฝังและรณรงค์ให้ประชาชนมีความเชื่อในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ก็จะสามารถช่วยในการปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้ให้คงอยู่ได้ โดยอาศัยความเชื่อที่ประชาชนมีอยู่เกี่ยวข้องกับต้นไม้ให้เป็นประโยชน์

3. ภูมิปัญญาเดิม มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นต่อกลุ่มไม้ดอกและไม้ผล ซึ่งหมายความว่าประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แตกต่างกัน ที่มีความชอบในพันธุ์ไม้ดอกและไม้ผลที่แตกต่างกันไป ตามพื้นที่อยู่อาศัยของประชาชน สาเหตุเนื่องมาจากว่าไม้ดอกและไม้ผลสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ จึงทำให้มีส่วนในความคิดเห็นต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ของประชาชน

การรณรงค์ของหน่วยงานภาครัฐในการปลูกต้นไม้แต่ละประเภทควรคำนึงถึงภูมิปัญญาเดิมของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ให้เหมาะสม และเป็นพันธุ์ไม้ในความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของประชาชนและมีผลต่อการอนุรักษ์และบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรป่าไม้ที่ยั่งยืน

4. ความเชื่อเรื่องต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ มีความสัมพันธ์ต่อกลุ่มต้นไม้ทั้ง 3 กลุ่ม อันเนื่องมาจากความเชื่อที่ประชาชนมีมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งได้รับการบอกเล่าและสืบทอดมาตามยุคสมัย ซึ่งส่งผลให้ประชาชนที่มีความเชื่อนี้ ไม่กล้าที่จะตัดไม้หรือทำลายต้นไม้ตามความเชื่อนั้น

โดยทางวัดควรนำความเชื่อนี้มาเพื่อใช้ในการสอนและให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมให้เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แต่ควรให้เหตุผลและผลเพื่อสนับสนุนความเชื่อนั้น ๆ ไม่ให้เกิดความงมงายจนมากเกินไป

5. ความเชื่อเรื่องการปลูกไม้ที่มีชื่อเป็นมงคลทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้ มีความสัมพันธ์กับไม้ดอกและไม้ผลและกลุ่มต้นไม้ในพุทธประวัติ เนื่องมาจากความเชื่อดังกล่าวทำให้ประชาชนมักปลูกต้นไม้ที่มีชื่อเป็นมงคลในบริเวณบ้าน มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยการตั้งชื่อต้นไม้ให้มีความเป็นมงคล ทำให้ประชาชนชอบที่จะปลูกต้นไม้เหล่านั้นๆ เป็นการช่วยในการอนุรักษ์ได้อีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนกับการปลูกต้นไม้ภายในวัดในพื้นที่อื่น ๆ ตามภูมิภาคต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป เพื่อสำรวจแนวความคิดในด้านความคิดเห็นในการปลูกต้นไม้ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันไป
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพื้นที่ปลูกต้นไม้เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ภายในวัดพระธรรมกาย เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาของนิสิตและนักศึกษา
3. ควรทำการศึกษาแผนแม่บทของวัดพระธรรมกายถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินของวัดพระธรรมกาย เพื่อให้ทราบว่าวัดพระธรรมกายมีการจัดสรรพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ที่แตกต่างกันออกไปอย่างไรบ้าง

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กนิษฐา กอวัฒน. 2530. การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของพระภิกษุผู้ได้รับการอบรมกับพระภิกษุผู้ไม่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรพระสังฆาธิการอาสาสมัครสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรมป่าไม้. 2535. แนวทางการจัดทำโครงการส่งเสริมให้วัดหรือสำนักสงฆ์ช่วยงานด้านป่าไม้. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ส.มงคลการพิมพ์, กรุงเทพฯ.

_____. 2548. ต้นไม้ พรรณไม้. ต้นไม้ พรรณไม้. แหล่งที่มา: <http://www.forest.go.th./webcontent/index.asp?group id=2., 4> สิงหาคม 2005

กองแผนงาน. 2529. กิจกรรมของวัดซึ่งจะเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชน. เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่ 1/2529. กรมศาสนา, กรุงเทพฯ.

คณินันต์ จันทบุตร. 2532. สถานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย. กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม, กรุงเทพฯ.

งามพิศ สัตย์สงวน. 2539. ประสบการณ์วิจัยทางมานุษยวิทยาข้ามวัฒนธรรม (บรรณาธิการ). โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ณรงค์ คงนวล. 2539. บทบาทพระสงฆ์วัดชลประทานรังสฤษฎ์กับการพัฒนาสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพมาศ ชีระเวคิน. 2542. จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

นรินทร์ ปิ่นสกุล. 2544. บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้: กรณีศึกษา
ความคิดเห็นของพระสงฆ์ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นฤมล เวียงสารสิน. 2533. ลักษณะของพระสงฆ์ไทยที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน: ศึกษากรณี
กรุงเทพมหานคร และชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิวัติ เรืองพานิช. 2541. นิเวศวิทยาทรัพยากรธรรมชาติ. สำนักกรั้วเขียว, กรุงเทพฯ.

_____. 2542. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สำนักพิมพ์กรั้วเขียว,
กรุงเทพฯ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2545. คู่มือวิทยานิพนธ์สายวิทยาศาสตร์.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

บุญลือ พูลนิล. 2546. ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำพอง อำเภอบุรบดี จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประสพสุข พันธุ์ประยูร. 2535. บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัด
ภาคเหนือของประเทศไทย. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ปรีชาพล ดิยานันท์. 2535. การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์ในการใช้หลักพุทธธรรม
ให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาชีวิตแก่ศาสนิกชนในสังคมปัจจุบัน: กรณีศึกษาพระสงฆ์
ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.

พระราชวรมนี (ประยูรค์ ปยุตโต). 2530. บทบาทของพระสงฆ์ในสังคมปัจจุบัน: พระพุทธ
ศาสนากับสังคมไทย. คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- พัทธา สายหู. 2524. **กลไกของสังคม**. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ภิญโญ สาร. 2517. **บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด**. โรงพิมพ์กรมศาสนา, กรุงเทพฯ.
- มานิช ตันชนวนิชย์. 2529. **บทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. กองแผนงาน กรมศาสนา ผลงานวิจัยทางศาสนาและจริยธรรม กรรมการศาสนา, กรุงเทพฯ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2535. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2535**. อักษรเจริญทัศน์, กรุงเทพฯ.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2538. **วิธีวิจัยการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง. ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- ลัดดา สิริวิระพันธุ์. 2547. **ความต้องการด้านนันทนาการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัดพระธรรมกาย. 2548. **ประวัติความเป็นมาของวัด**. แหล่งที่มา: <http://www.dhammadkaya.or.th>, 27 กุมภาพันธ์ 2005.
- สุบงกช จามิกร. 2526. **สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์**. คณะวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สันติรัตน์ ทอมฮามแก้ว. 2537. **บทบาทพระธรรมยุติกที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพจน์ พงษ์พิสุทธิบุบผา. 2543. **การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ป่าชุมชนภายใต้การขึ้นของพระสงฆ์ : กรณีศึกษาป่าชุมชนวัดชลประทานราชดำริ ตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุพัตรา สุภาพ. 2534. **สังคมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 12. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, กรุงเทพฯ.

สุชา จันทรเฒ และ สุรางค์ จันทรเฒ. 2520. **จิตวิทยาสังคม**. โรงพิมพ์แพร่พิทยา, กรุงเทพฯ.

_____. 2542. **จิตวิทยาสังคม**. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ.

ศิริโสภาคย์ บุรพาเดช. 2534. **จิตวิทยาทั่วไป**. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. 2542. **ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม**. ภาควิชาพื้นฐาน

การศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

อนา อนาวิไล. 2542. **ความคิดเห็นของปลัดอำเภอที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัด**

นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรัศธรรม ศีระคอม. 2527. **บทบาทของพระสงฆ์มหานิกายในการพัฒนาสังคม: ศึกษาเฉพาะ**

กรณีสงฆ์จีนิกายและอนัมนิกายในภาคกลางของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุทัย หิรัญโต. 2520. **สังคมวิทยาประยุกต์**. โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ.

Cohen, B. 1979. **Introduction to Sociology**. McGraw-Hill Book Company, New York.

Yamane, T. 1973. **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd ed. A Harper International Edition, Tokyo.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์เลขที่.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของประชาชนต่อกลุ่มพันธุ์ไม้ในวัดพระธรรมกาย

อำเภอ คลองหลวง จังหวัด ปทุมธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านสังคม

1. เพศ

☐ ชาย☐ หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี

3. สถานภาพการสมรส

☐ โสด☐ แต่งงาน/อยู่ด้วยกัน☐ หย่า/ร้าง☐ แต่งงาน/แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษา

☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ☐ ได้เรียนระดับ(ระบุ).....

5. ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่อำเภอ.....จังหวัด.....ห่างจากวัด.....กิโลเมตร

6. ภูมิลำเนาเดิมของท่านอยู่อำเภอ.....จังหวัด.....ห่างจากวัด.....กิโลเมตร

7. อาชีพของท่านคือ.....

8. ปัจจุบันท่านมีรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว.....บาทต่อ.....

9. ท่านมาปฏิบัติธรรมที่วัดนี้เป็นเวลานานแค่ไหน.....

10. ท่านมาปฏิบัติธรรมที่วัดนี้.....ครั้งต่อสัปดาห์/เดือน/ปี

11. จุดประสงค์ของการวัดนี้เพื่อ(สามารถตอบมากกว่า 1 ข้อได้)

- ☐ มาพักผ่อนจิตใจ
- ☐ มาปฏิบัติธรรม
- ☐ มาทำบุญ
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

12. โดยส่วนใหญ่ท่านมาวัดกับใคร

- ☐ ครอบครัว
- ☐ เพื่อน
- ☐ มาคนเดียว
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย

1. ท่านทราบหรือไม่ว่าหรือมีการจัดกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกาย

- ☐ ทราบ
- ☐ ไม่ทราบ

2. ท่านรู้ข่าวสารการจัดกิจกรรมในวัดจากสื่อทางใด

- ☐ สิ่งพิมพ์ภายในวัด
- ☐ จากเพื่อนผู้ปฏิบัติธรรม
- ☐ จากการบอกกล่าวของพระสงฆ์
- ☐ จาก website ของวัดพระธรรมกาย

3. ท่านเคยเข้าร่วมจัดกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกายหรือไม่

☐ ไม่เคย

☐ เคย กิจกรรมใดบ้าง..... เมื่อใด.....

4. ท่านเข้าร่วมจัดกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกายบ่อยแค่ไหน

☐ ทุกครั้งที่มีกิจกรรม

☐ ปีละ 1 ครั้ง

☐ ปีละ 2-3 ครั้ง

5. ท่านเข้าร่วมจัดกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในวัดพระธรรมกายโดยวิธีใดบ้าง

☐ ร่วมปลูกต้นไม้ในพื้นที่วัด

☐ บริจาคเงิน (ประมาณ...../ปี)

☐ บริจาคพันธุ์ไม้ให้กับวัด

☐ มีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ปลูกพันธุ์ไม้ในวัด

6. ท่านเคยปลูกพันธุ์ไม้ประเภทใดบ้างภายในวัด.....

7. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นไม้ประเภทใด

☐ ต้นไม้กินได้

☐ ต้นไม้กินไม่ได้

☐ ปลูกทั้ง 2 ประเภท

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพียงใด

ความรู้ความเข้าใจ	ถูก	ผิด
1. ป่าไม้ให้ความชุ่มชื้นแก่อากาศและมีส่วนทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล		
2. ป่าไม้ช่วยชะลอการไหลของน้ำ ทำให้ไม่เกิดน้ำท่วมฉับพลัน		
3. ป่าไม้ส่วนใหญ่ถูกทำลายโดยประชาชน		
4. ประชาชนทุกคนมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		
5. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นหน้าที่ของภาครัฐบาลเพียงอย่างเดียว		
6. การทำลายป่าไม้มีผลทำให้สภาวะอากาศของโลกเปลี่ยนแปลง		
7. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คือการรักษาป่าไม้ให้คงอยู่โดยไม่มีการใช้ประโยชน์แต่อย่างใด		
8. ป่าไม้เป็นแหล่งอาหารและยารักษาโรค		
9. ป่าไม้ช่วยบรรเทาความรุนแรงของลมพายุ		
10. สัตว์ป่าที่อยู่ตามธรรมชาติ ไม่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามธรรมชาติ		

2. ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อย่างไรบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ มีส่วนร่วมปลูกป่า
- ☐ ลดหรือไม่ซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากป่าไม้
- ☐ ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากป่าไม้ให้คุ้มค่าที่สุด
- ☐ บริจาคเงินเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้หรือปลูกป่าไม้
- ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านคิดเห็นให้วัดปลูกไม้ประเภทใดและพันธุ์ใดบ้างภายในวัด

ประเภทไม้ดอกและไม้ผล	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นเข็ม					
2. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นมะลิ					
3. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นกุหลาบ					
4. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นทานตะวัน					
5. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกกล้วยไม้					
6. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกบัว					
7. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกพุทธรักษา					
8. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นลั่นทม					
9. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกมะยม					
10. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกทับทิม					
11. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นมะขาม					
12. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นมะละกอ					
13. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นมะพร้าว					

ประเภทไม้ในพุทธประวัติ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นโพธิ์					
2. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นมะขามป้อม					
3. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นสาละ					
4. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นสีเสียด					
5. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นกุ่มบก					
6. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นประดู่ลาย					
7. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นไทรนิโครธ					
8. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นมะม่วง					
9. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกปลูกต้นเกด					
10. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นหว้า					

ประเภทไม้ในพุทธประวัติ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
11. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นตาล					
12. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นตะเคียนทอง					
13. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นส้ม					
14. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นฝ้าย					
15. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นจิก					
16. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นสะเดาอินเดีย					
17. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นปาริฉัตร					
18. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นไผ่					

ประเภทไม้มงคล	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นราชพฤกษ์					
2. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นขนุน					
3. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นชัยพฤกษ์					
4. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นทองหลาง					
5. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นไผ่สีสุก					
6. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นทรงบาดาล					
7. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นสัก					
8. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นพะยูง					
9. ท่านคิดว่าวัดควรปลูกต้นก้ามปู					

4. ท่านชอบให้ปลูกพันธุ์ไม้ประเภทใดบ้างภายในบริเวณวัด

ไม้ดอกไม้ประดับ (ระบุพันธุ์.....)

ไม้ผล (ระบุพันธุ์.....)

ต้นไม้มงคล (ระบุพันธุ์.....)

ต้นไม้ในพระพุทธศาสนา (ระบุพันธุ์.....)

5. ท่านเชื่อในคำกล่าวเหล่านี้หรือไม่

ข้อความ	เชื่อ	ไม่เชื่อ
ท่านเชื่อว่าต้นไม้มีรุกขเทวดาคู่คุ้มครองอยู่		
ต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพุทธประวัติ		
การบวชต้นไม้เป็นการรักษาต้นไม้ให้คงอยู่		
การฝังรกเด็กใต้ต้นไม้ทำให้เด็กมีอายุยืนนาน		
การรักษาต้นไม้ให้อยู่รอดทำให้คนในบ้านมีอายุยืนนานเช่นกัน		
การปลูกต้นไม้ที่มีชื่อมงคลในบริเวณบ้านทำให้ชีวิตเป็นดังชื่อต้นไม้		

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-สกุล	นางสาวพรวิดิ พิชะเพ็ญ
วัน เดือน ปีเกิด	วันพฤหัสบดีที่ 12 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519
ภูมิลำเนา	ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอกลองหลวง จังหวัดพทุมธานี
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบริหารอุตสาหกรรม) มหาวิทยาลัยรังสิต
ตำแหน่ง	ผู้จัดการร้านแมคโดนัลด์ สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต